

ΕΡΓΑΣΙΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ
ΟΡΓΑΝΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ ΤΩΝ ΖΩΝΤΑΝΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ

ΙΔΡΥΤΑΙ

ΝΙΚ. ΑΒΡΑΑΜ
ΑΓΓ. ΒΑΡΒΑΓΙΑΝΝΗΣ
ΑΛΕΞ. ΒΕΡΔΕΛΗΣ
ΜΙΧ. ΓΕΩΡΓΑΝΤΑΣ
ΦΩΚΙΩΝ ΖΑΪΜΗΣ
ΣΤ. ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ
ΛΕΩΝ ΜΑΚΚΑΣ
ΣΠΥΡΟΣ ΜΕΛΑΣ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΑΝΤ. Ι. ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ : ΚΑΡΟΡΗ 17

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ: Φιλελλήνων 2

ΑΡΙΘ. ΤΗΛΕΦΩΝΟΥ: 21569

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ

ΕΤΗΣΙΑ Δρχ. 150
ΕΞΑΜΗΝΟΣ » 75
Δια Τραπεζας, Έταιρίας και
λοιπούς Όργανισμούς Δρχ. 300

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

ΕΤΗΣΙΑ Λ.Α. 1
ΕΞΑΜΗΝΟΣ ΣΕΛ. 10
ΕΙΣ ΑΜΕΡΙΚΗΝ: δολάρια 4

ΤΙΜΗ ΤΕΥΧΟΥΣ ΔΡ. 3

ΚΥΡΙΑΚΗ 19 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1934
ΑΘΗΝΑΙ ΕΤΟΣ Ε. - ΤΕΥΧΟΣ 242

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ:

Πολιτική έβδομάς.

ΥΠΟ

Χίντεμπουργκ και Χίτλερ.

Δ. Ν. ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΥ:

Ό πληθωρισμός των δικηγόρων.

ΑΓΓ. ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΥ:

Αι φορολογίαι των Άνωνύμων Έταιρειών και αι ένδεικνυόμε-
ναι τροποποιήσεις.

Π. ΔΕΡΤΙΑΝ:

Ό έλεγχος της οικονομικής διοικήσεως των δήμων.

Ι. ΠΑΠΟΥΤΣΟΠΟΥΛΟΥ:

Τα αποτελέσματα των πειραματικών άγρων λιπάνσεως σίτου
του γεωργικού έτους 1932)33.

ΔΗΜ. ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ:

Ό όργάνωση της Παιδείας.

Ι. ΑΝΑΠΛΙΩΤΟΥ:

Ό συστηματικοίσεις της εργασίας και ή πρόληψις των άτυχη-
μάτων.

ΑΝΑΣΤ. ΖΟΥΡΜΠΑ:

Ό κατάσταση των καπνών μας και ή άνόρθωσις αυτών.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΝ ΤΜΗΜΑ

Α'. ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΙΣ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΙ- ΝΗΣΕΩΣ.

—FRED. JENNY: Το Γαλλογερμανικόν «κ λήριγκ».

Β'. Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ, ΟΠΩΣ ΕΞΕΛΙΣΣΕΤΑΙ ΑΠΟ ΗΜΕΡΑΣ ΕΙΣ Η-
ΜΕΡΑΝ.

—Ό «καπνική κίνησις της Άνατολικής Μακεδονίας και Δυτικής Θράκης.

—Χ. ΧΑΤΖΗΣΠΥΡΟΥ: Άγροτική ασφάλεισι.

—ΚΛ. ΜΠΑΝΤΑΛΟΥΚΑ και ΝΙΚ. ΚΟΚΚΙΝΟΥ: Αι κοινωνικαί ασφαλίσεις και ή έ-
φαρμογή των έν Έλλάδι.

—Ό χρηματοπιστηριακή κίνησις της εβδομάδος.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

Ι. ΔΑΜΒΕΡΓΗ:

Μουσεία διδασκτικών όργάνων.

ΑΡ. ΚΑΜΠΑΝΗ:

Ποιητικές συλλογές.

ΜΑΝ. ΚΑΛ:

Ό μελοδραματική κίνησις.

ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ:

Ό άστρονομία και αι Πυραμίδες.

ΤΖ. Κ. Τ:

Ό τουρισμός και αι κοριώτεροι ταμιακαί πηγαί της φθιώτι-
δος και Τρικκάλων.

ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΙ

HELLENIC BANK TRUST C^o ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΥΠΟ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΔΟΛΛΑΡΙΑ 1.500.000

Δέχεται καταθέσεις και έκτελεί πάσης φύσεως τραπεζιτικές εργασίας υπό λίαν ευνοϊκούς όρους. Οι έχοντες συναλλαγές και συμφέροντα εν 'Αμερική δύνανται ν' αποτίνωνται είτε απ' ευθείας πρὸς τὴν HELLENIC BANK TRUST Co, 51 Maiden Lane, New York U.S.A. είτε πρὸς τὴν ΕΘΝΙΚΗΝ ΤΡΑΠΕΖΑΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ, ἐν Ἀθήναις μὲν εἰς τὸ Κεντρικὸν Κατάστημα (Τμῆμα Ἑργασιῶν Ἀμερικῆς), ἐν ταῖς Ἑπαρχίαις δὲ εἰς τὰ κατὰ τόπους Ὑποκαταστήματα αὐτῆς

ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ - ΠΕΙΡΑΙΩΣ
ΠΡΟΣ ΕΥΚΟΛΙΑΝ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥ

ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ, ὁδὸς Σοφοκλέους 11, ΑΘΗΝΑΙ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΤΗΣΙΩΝ, ὁδὸς Πατησίων ἀριθ. 165.
ΚΑΛΑΙΘΕΑΣ, Λεωφόρος Θεωφύλου ἀριθ. 110.
ΠΑΓΚΡΑΤΙΟΥ, ὁδὸς Εὐτυχίδου 23.
ΝΕΑΠΟΛΕΩΣ, Γωνία Μαυρομιχάλη καὶ Καλλιδρομίου.

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Ὁδὸς Ὀμήρου 16, παρὰ τὴν Ἀγ. Τριάδα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Μ. ΣΤΟΑΣ, Λεωφόρος Μακρῆς Στῆς ἀριθ. 55.
ΑΓΙΟΥ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ, ὁδὸς Ἀγ. Διονυσίου καὶ Ψαρρῶν.

ΠΑΣΑΙ ΑΙ ΤΡΑΠΕΖΙΤΙΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΙ

Συναλλάσσομενοι μὲ τὸ πλησιέστερον συνοικιακὸν παράρτημά μας ἀποφεύγετε τὰ ἔξοδα καὶ τὴν ἀργοπορίαν τῆς μεταβάσεως εἰς τὸ κέντρον.

ΣΑΛΟΣΙΝΗ

Καλὰ ἴης γρίπτης
νευραλγιῶν, μεφαλαλ-
γιῶν, ἀρθρίτιδος, ὁ-
δοντοπόνων, ρευμα-
τισμῶν κ.λ.π.

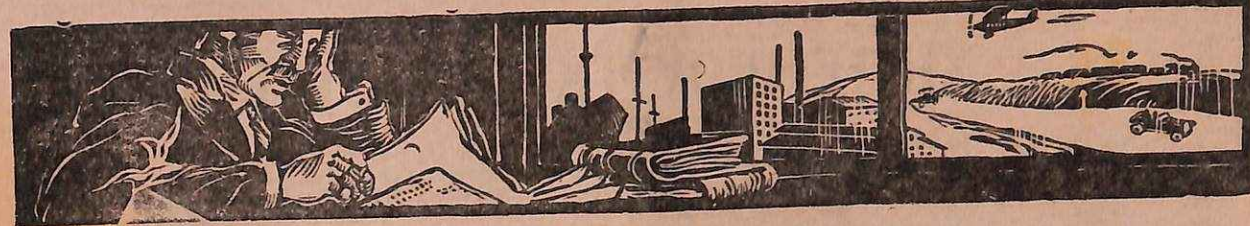
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΟΣΜΗΤΕΙΑ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΑΡΧΕΙΟΥ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ
ΔΩΡΕΑ 4-5-92
ΗΜΕΡΟΜ. 4-5-92
ΑΡΙΘ. 45664

19 Αυγούστου 1934

«ΕΡΓΑΣΙΑ»

1045

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΒΔΟΜΑΣ

Εἰς τὰς ἐφημερίδας τῆς παρελ-
θούσης Κυριακῆς ἀνεγράφη ὅτι ὁ
κ. Βενιζέλος ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ του ὁ-
πως προαγάγῃ τὴν συνεννόησιν
τοῦ πολιτικοῦ κόσμου θὰ ἐφθανε
καὶ μέχρις ὁριστικῆς ἀποχωρήσε-
ως του ἀπὸ τὴν ἐνεργὸν πολιτικὴν,
καὶ ὅτι τὴν ἀπόφασίν του ταύτην
θὰ ἐξήγγελλε δημοσίᾳ εὐθὺς με-
τὰ τὴν ἐπίτευξιν συμφωνίας περὶ
ἐπαναφορᾶς τῆς ἀναλογικῆς.

Κατὰ τοὺς δυναμένους νὰ γνω-
ρίζουν, τὰ περὶ ἀποχωρήσεως τοῦ
κ. Βενιζέλου ἀποτελοῦν παλαιὰν
σκέψιν τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν Φιλελευ-
θέρων, τὴν ὁποίαν εἶχεν ἐκφράσει
πρὶν ἢ ἀναχωρῆσιν εἰς τὸ ἐξωτερι-
κόν. Συγκεκριμένως ὁ κ. Βενιζέ-
λος εἶχεν εἶπει ὅτι, ἐὰν ἐπραγμα-
τοποιεῖτο ἡ συνεννόησις τοῦ πολι-
τικοῦ κόσμου καὶ ἡ συνεννόησις
περιελάμβανε τὴν καθιέρωσιν τοῦ
ἀναλογικοῦ συστήματος, δεδομέ-
νου ὅτι τὸ ἀναλογικὸν σύστημα θὰ
ἐπέφερεν ἕνα κατευνασμὸν εἰς τὴν
πολιτικὴν ὀξύτητα, θὰ ἦτο πρόθυ-
μος νὰ ἀποχωρήσῃ ἐκ τῆς ἐνεργοῦ
πολιτικῆς διὰ νὰ ὁλοκληρώσῃ τὸν
πολιτικὸν κατευνασμὸν.

Πρὸς πραγματοποιήσιν αὐτῆς
τῆς πολιτικῆς ὁμαλότητος θὰ ἐδέ-
χετο νὰ κάμῃ τὴν θυσίαν τῆς ἀπο-
χωρήσεώς του ἀπὸ τὴν πολιτικὴν.
Ἀλλ' ἡ ἀποχώρησίς του θὰ ἦδύ-
νατο νὰ γίνῃ μόνον εἰς τὴν περι-
πτώσιν τῆς καθιερώσεως τῆς ἀνα-
λογικῆς. Ἐὰν πρόκειται νὰ παρα-
μείνῃ τὸ ἰσχύσαν τὴν 5 Μαρτίου
σύστημα, πολὺ δὲ περισσότερο τὸ
σύστημα τῆς μακλαβαδοποιήσε-
ως, θὰ παρέμενεν ἀρχηγὸς τοῦ
κόμματός του ἵν' ἀποτρέψῃ τοὺς
μέλλοντας ν' ἀπειλήσουν τὸ πολί-
τευμα κινδύνους.

Ὁ κ. Βενιζέλος ἐρωτηθεὶς σχετι-
κῶς ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ἀπήντη-
σεν ἐκ Παρισίων διὰ τηλεγραφῆ-
ματος ἀπευθυνθέντος εἰς τὴν ἐφη-
μερίδα «Ἐθνος» καὶ ἔχοντος ὡς ἐ-
ξῆς:

«Ἡ μέλλουσα πορεία μου θὰ ἐ-
ξαρτηθῇ ἀπὸ τὸν τρόπον τῆς ρυθ-
μίσεως τῆς πολιτικῆς καταστάσε-
ως τὸν προσεχῆ μῆνα. Οὐτε δύνα-
μαι νὰ λάβω ἀποφάσεις, ἀκόμη
δὲ ὀλιγώτερον νὰ προβῶ εἰς δηλώ-
σεις ἐπὶ τῇ βάσει ἐνδεχομένων ὑ-
ποθετικῶν λύσεων».

Ἠγγέλθη ἐκ Ράιχενταλ ὅτι ὁ κ.
Τσαλδάρης θὰ ἀναχωρήσῃ ἐκείθεν
δι' Ἀθήνας τὴν 27 Αυγούστου.

Αἱ ἐφημερίδες καὶ δὴ αἱ κυβερ-
νητικαὶ ἀνέγραψαν κατ' ἐπανάλη-
ψιν φήμας περὶ κινήσεων κονδυλι-
κῶν πρὸς ἀνατροπὴν τοῦ ἐλευθε-
ρου ἡμῶν πολιτεύματος καὶ ἐγκα-
θίδρυσιν δικτατορίας.

Μεταξὺ ἄλλων ἀνέγραψαν ὅτι ὁ
τέως γενικὸς διευθυντὴς τοῦ ὑ-
πουργείου τῶν Στρατιωτικῶν κ.
Πρωτοσύγγελος, ἐκ τῶν ἐμπιστῶν
τοῦ πρωθυπουργοῦ κ. Κονδύ-
λη μετέβη εἰς Θεσσαλονίκην ὅπως
προσεταιρισθῇ ἀξιωματικούς. Ἀλ-
λὰ καὶ εἰς τὰς Ἀθήνας, κατὰ τὰς
αὐτὰς ἐφημερίδας, ἐλάβαν χώραν
συσκέψεις ἀδιαλλάκτων στρατιω-
τικῶν καὶ πολιτικῶν παραγόντων,
οἵτινες ἐργάζονται πρὸς ματαίω-
σιν τῆς συνεννόησεως τοῦ πολιτι-
κοῦ κόσμου.

Ἐννοεῖται ὅτι ὁ κ. Κονδύλης διέ-
ψευσε κατηγορηματικῶς τὰς πλη-
ροφορίας ταύτας.

Εἰς τὴν Θεσσαλονίκην συνεκρο-
τήθη τὴν 13 Αυγούστου μυστικὴ
συνέλευσις εἰς τὴν ὁποίαν ἔλαβαν
μέρος περὶ τὰ πενήκοντα πρόσω-
πα. Εἰς τὴν σύσκεψιν ταύτην μετέ-
σχον κονδυλικοὶ καὶ μεταξικοὶ πα-
ράγοντες, πολλοὶ λαϊκοὶ πολιτικοὶ
ἐκ τῶν ἀδιαλλάκτων, καθὼς καὶ
τινες ἀξιωματικοί. Ἐπίσης παρέ-
στησαν εἰς τὴν κίνησιν ταύτην καὶ
οἱ ἐπαγγελματίαι ἐκ τοῦ ἐσωτερι-
κοῦ πράκτορες τοῦ κ. Κονδύλη, οἱ
ὁποῖοι εἶχαν περιέλθῃ τὰς φρου-
ράς τῆς Μακεδονίας πρὸς προπα-
γάνδαν. Κατὰ τὴν σύσκεψιν ἐξη-
τάσθησαν αἱ δυνατότητες τῆς
πραγματοποιήσεως καὶ τῆς ἐπιτυ-
χίας τοῦ ἀνεδιαζομένου κινήμα-
τος, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν συγκεντρω-
θεισῶν πληροφοριῶν. Ἀλλὰ τὰ
συμπεράσματα τῆς συσκέψεως
φαίνεται ὅτι ἦσαν ἀποκαρδιωτικά
διὰ τοὺς ὑποψηφίους δικτάτορας.
Ἡ μεγάλη πλειονότης τῶν ἀξιο-
ματικῶν τῆς φρουρᾶς Θεσσαλονί-
κης, καθὼς καὶ τῶν φρουρῶν τοῦ
ἐσωτερικοῦ ἀπέκρουσε μετ' ἀγα-
νακτικῆς τὰς προτάσεις των.

Κατὰ πληροφορίας τῶν ἐφημερί-

δων, ἐναντίον ἐνδεχομένου κονδυ-
λικοῦ κινήματος θ' ἀντιταχθῇ ὁ ὑ-
πουργὸς τῶν Ναυτικῶν κ. Χατζη-
κυριάκος. Εἰς προσφάτους συνομι-
λίαι μετὰ τῶν φίλων του ὁ κ. Χα-
τζηκυριάκος δὲν ἀπέκρυπεν ὅτι κ'
αἱ ἰδικαὶ του πληροφορίες παρου-
σιάζουν τὴν κονδυλικὴν κίνησιν ὅ-
χι ὡς ἐντελῶς ἐστερημένην σοβα-
ρότητος.

Εἰς τὰς ἀπογευματινὰς ἐφημερί-
δας τῆς Πέμπτης 16 Αυγούστου ἐ-
δημοσιεύθησαν αἱ ἀκόλουθοι δη-
λώσεις τοῦ κ. Κονδύλη:

«Ἐκεῖνο εἰς τὸ ὁποῖον ἤθελα νὰ
ἐπιστήσω τὴν προσοχὴν τῆς κοινῆς
γνώμης εἶναι ἡ λυσσαλέα ἐπίθεσις
τῆς ἀντιπολιτεύσεως ἐναντίον μου,
διότι ἔθεσα ἐλκρινῶς τὰ ζητή-
ματα κατὰ τὰς διαπραγματεύσεις
τοῦ πολιτικοῦ κόσμου διὰ τὴν συμ-
φιλίωσιν. Εἶπα, δηλαδή, ὅτι συνεν-
νόησις μὴ περιλαμβάνουσα τὴν ὑ-
πὸ πάντων ἀναγνώρισιν τοῦ ἀπα-
ραβιάστου τῆς σημερινῆς συνθέσε-
ως τοῦ στρατοῦ, δὲν εἶνε συνεννό-
ησις, ἀλλὰ παγίς καὶ ἐμπαιγμὸς
κατευθυνόμενος κατὰ τοῦ ἑλληνι-
κοῦ λαοῦ.

«Ἡ κυβερνώσα παράταξις πρέ-
πει νὰ ἐπιδιώξῃ τὴν ὁριστικὴν ἐ-
πικράτησιν τῆς διὰ νὰ ἐφαρμόσῃ
τὸ πρόγραμμά της καὶ ὄχι νὰ ἀρ-
κεσθῇ εἰς μίαν παρασάφιν τῆς ση-
μερινῆς ἐπιμόχθου ἀσκήσεως τῆς
ἐξουσίας. Οἱ ἀγῶνες πρέπει νὰ δι-
εξάγονται μὲ αὐξοῦσαν ἐντασιν
δυνάμεων μέχρι τῆς ὁριστικῆς νί-
κης. Οἱ συμβιβασμοὶ ἀποτελοῦν ἡ-
θικὴν μείωσιν».

Σχετικῶς μὲ τὴν... κατάργησιν
τῆς Γερουσίας ὁ κ. Κονδύλης εἶπε:
«Ἐὰν θὰ τεθῇ ἡ ὄχι ἐνώπιον τοῦ
λαοῦ τὸ ἐρώτημα τῆς καταργήσε-
ως τῆς Γερουσίας, τοῦτο εἶνε ζη-
τήμα τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ, τοῦ
ἀρχηγοῦ δηλαδή τῆς παρατάξεώς
μας. Ἐγὼ ἀπλῶς θὰ εἰσηγηθῶ τὴν
ἀποφιν ταύτην ἐν καιρῷ εἰς τὸν κ.
Τσαλδάρην, ὅπως ἄλλως τε ἐπρα-
ξά κατὰ τὰς τελευταίας ἐκλογάς».
Ἐξ ὧν τούτων προκύπτει ὅτι
αἱ προσπάθειαι τοῦ κ. Κονδύλη
πρὸς προσεταιρισμὸν στοιχείων ἐ-
πιτρεπόντων εἰς αὐτὸν τὴν ἀνατρο-
πὴν τῆς καταστάσεως, δὲν ἐτελε-
σφόρησαν. Καὶ τῶρα κάμνει τὴν
ἀνάγκην φιλοτιμίαν.

αυτοσυντηρήσεως των νέων, οι οποίοι αξίζουν μεγαλύτερες προς το αυτοπροστασίας, να εκπλήττει καθήκοντα ή ποιοτική δυναμικότητα των επιστημονικών και να ξεχειλίζει το ρεύμα αυτό των βιοπαλαιστών.

Φυσική συνέπεια είναι η ελάττωσις της εμπιστοσύνης των πολιτών επί την επιστήμην και η έκτροχιασις της φύσεως και του προσορισμού του δικηγορικού επαγγέλματος.

Όλοι τώρα βιάζονται: ο δικηγόρος βιάζεται να κερδίσει δια να ζήσει. Η πελατοφρεία κατήλθε κυριολεκτικώς εις το πεζοδρόμιον.

Η επιστήμη είναι το τελευταίον μέσον που μεταχειρίζονται δια το επάγγελμα και η δικηγορία δεν διαφέρει από την επωφελή τοποθέτησιν του πρώτου τυχόντος εν παρακαταθήκη έμπορεύματος. Η συνείδησις του επιστήμονος πιέζεται τιοιουτοτρόπως και σιγά-σιγά εξατμίζεται από τον ανταγωνισμό. Κατ' ανάγκην και ο ανταγωνισμός κατατλά αθέμιτος. Δεν προφθάνει ο δικηγόρος να άποκτήσει παραδόσεις, ή συναδελφότης μετατρέπεται εις μηχανορραφίαν και ο κλεφτοπόλεμος της άλληλοεξοντώσεως ύπολανθάνει άμειλικτος.

Μέσα εις την διαρκή αυτήν σύγκρουσιν, ο διάδικος, δηλωσιαμένος, καταφεύγει εις τον όρμον της συναλλαγής και ο πολιτικός κομματισμός νικά τους μεταξύ των διαμαχομένους. Ο Ισχυρός δικηγόρος, ο βουλευτής της κυβερνήσεως, διεκδικεί και προσεταιρίζεται την πελατεία, από την μορφήν ιδέαν του διαδίκου ότι έπηρεάζει τον δικαστήν δια να κερδίσει. Άμοιβαί δυσανάλογοι προς τα επιστημονικά βοηθήματα και κατ' ιδέαν ανάλογοι προς την άγοράν έλπιδος της επιρροής επί της ψήφου του δικαστού πληρώνονται και ο Ισχυρός δικηγόρος συγχέει την αξίαν του με την αξίαν της άμοιβής.

Οι νέοι επιστήμονες είναι άνοχύρωτοι επαγγελματικώς. Βιάζονται να κερδίσουν και δεν διατάζουν να υπερβούν κάθε εμπόδιον μεταπίπτοντες εις έργολάβους, εις διεκπεραιωτάς ύποθέσεων πολύ πέραν της φύσεως του επαγγέλματος και της επιστήμης.

Κανείς δεν έρωτά ή δεν τολμά να έρωτήσει τον άλλον, τίνι τρόπω άπολαμβάνει, από τον φόβον μήπως άναγκασθή και ο ίδιος να όμολογήση την τακτικήν του πλίσον του.

Από την τακτικήν αυτήν έξηγείται το σύγχρονον φαινόμενον που διαρκώς αυνανώμεν, του ν' αλλάζουν οι διάδικοι διαρκώς δικηγόρους, με την έλπίδα ότι ίσως εύρουں κάποτε τον καλύτερον και πρό πάντων τον πλέον εύσυνεϊδητον.

Συνεννόησις με τον αντίδικον, έρημοδικία, έκπρόθεσμος άσκησις των ενδίκων μέσων, άποσιώπησις ίδίας συμμετοχής εις αναγκαστικώς έκτελέσεις, κατακυρώσεις άκινήτου εν πλειστηριασμώ ύποβλημαία, πίνακες άμοιβών δι' ύπηρεσίας μη πράγματι παρασχεθείσας, άδιάδοτοι παραβάσεις του καθήκοντος, ένλογους μιάς αδικου ύποθέσεως δια παρεμβολής του πληρεξουσίου δικηγόρου, όλοτε ως μάρτυρος και άλλοτε ως δικηγόρου, καταβιβάζουν διαρκώς το επάγγελμα εις το χαμηλότερον επίπεδον.

Ένεκα του πληθωρισμού των δικηγόρων και αύτος ο πειθαρχικός έλεγχος απέκτιναι την μεγαλύτεραν έλαστικότητα και διτι χθές έθεωρείτο άνήθικον, σημερον ή αύριον πρέπει να θεωρηθή άνεκτόν, μόνον και μόνον διότι έλασφαλίζει εις τον δικηγόρον τον έπισοίσιν άρτον.

Αν τού δόγμα του «όθεν έρχες» ήθελεν

έπεκταθή εις τας δικηγορικές τάξεις, δεν γνωρίζω αν θα ήδύνατο να εύρη το επάγγελμα ως ήθικόν θώρακα, διότι τα κέρδη γροηθοκοπούνται προς την επιστημονικήν έργασίαν.

Καί εν τούτοις, υπάρχουν νέοι που δεν θέλουν να διαφθαρούν λερώνοντες το δίπλωμά των, αλλά ν' άποτελέσουν μίαν τάξιν δια παραδόσεων, με εξέλιξιν, με άπόδοσιν, με άμύλλαν, με την ευγένειαν που ξεχωρίζει ή εξέλιξις προς τα άνω και όχι προς τα κάτω.

Απ' αυτούς εξαρτάται να μνησθύν τας μεταπολεμικάς νεολαίας της Ευρώπης, ιδίως του Βελγίου, της Ιταλίας (Corporazione dei nuovi giuristi, associations de jeunes juristes), της νέας γαλλικής γενεάς των διανοουμένων και με το έμφυχον ήλικόν των όποιων, το ύψηλόν αυτό επάγγελμα θα επανέλθη εις την φυσικήν του τροχίαν, όταν με τα μέτρα του περιορισμού και του έλέγχου του επαγγέλματος θα συνέλθη ή πλέον άριστοκρατική διάνοησις που τόσοον ένοθεύθη.

Έκτός από τον περιορισμόν του αριθμού και της συμπληρώσεως των κενών θέσεων δι' αύστηρών διαγωνισμών, οι νέοι νομικοί πρέπει να άποτελέσουν φυτώριον δι' θητείαν το πρώτον εις τας έδρας των έφετείων, όπου θα αντιγράψουν την ευλάβειαν, τον σεβασμόν και την αύστηρότητα του ήθους, τον τρόπον της υπερασπίσεως (Δεοντολογία, Δικηγορική), ίνα, κατοχυρωμένοι πλέον, εισέλθουν κατόπιν εις την τοιβήν των ειρηνοδικείων, των πρωτοδικείων.

Τα περίφημα stages των νεαρών Γάλλων, Βέλγων και Γερμανών δικηγόρων, έχουν πολύτιμον αξίαν δια το φυτώριον αυτό, διότι ο δικηγόρος έχει δημοσίαν ώφελιμότητα και δεν άσκει το λειτούργημα χάριν του έαυτού του, αλλά χάριν των άλλων, των όποιων είναι άπόκτημα.

Από της άπόψεως ταύτης πρέπει πολύ να προσέξουν οι δικηγορικοί σύλλογοι όταν προβιβάζουν εις άνώτερον βαθμόν και έθραν τον δικηγόρον, διότι από το ήλικόν αυτό μίαν ήμέραν θα άποτελεσθή ή άριστοκρατία του δικηγορικού επαγγέλματος και συνεπώς αι παραδόσεις του σώ-

ματος, ή αξία του πνεύματος και ή ήθική άνωτερότης της διανοήσεως.

Οι χρηστότεροι δικηγόροι, αλλά και οι άνώτεροι πνευματικοί έρμηνείς των νόμων, κατέλαβον την άρχήν και διηύθυναν τας τύχας των καλύτερων και υγιειντέρων κρατών και θανόντες ύπέρ της πατρίδος άφήκαν άσβεστον την μνήμην των, ως άξιοι άρχηγοί του πνεύματος, διότι πράγματι αι νομικά έπιστήμαι, ως περιέχουσαι και έφαπτόμεναι προς όλας τας έπιστήμιας, είναι αι προνομιοϋχοι εις την διακυβέρνησιν του ανθρώπινου κόσμου και είναι άδίκον να παραδώσουν τα σκήπτρα κατσηχυμένα από μίαν άναξιοτήτα που έδημιουργήθη μέσα εις την παροδικήν όμίχλην του συγχρόνου ματεριαλισμού.

Οι νέοι νομικοί, έχουν ύποχρέωσιν να μη παραδώσουν την κληρονομίαν αυτήν, και ήμεεις, αν άκόμη το άξίζομεν, να τους βοηθήσωμεν κατά την διαδοχήν μας, εις ένα φυτώριον της μελλούσης άριστοκρατίας του σώματος, ή όποια δεν άπέθανε, αλλά μαραινεται από την άδιαφορίαν όλων μας, άρχόντων και άρχομένων.

Αυγουστος, 1934

Δ. Ν. ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ Π ΣΤΕΩΣ
ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑ
ΕΠ. ΤΑΓΑΙ

Το υπέροχο μελαγχρό ένιφρα-
πέζιο νερό.
ΣΟΥΡΩΤΗ
Είναι δαυματούργον δια το σώμα,
ένιφρα, νερό, και ήγαν.
Είναι εύκαριστο ποτό ως άναψυ-
κτικόν και άπολυτομαλκιστικό
ως θεραπευτικόν.
Ζητείτε το παντού

ΦΟΙΜΙΣ

ΕΠΙΚΑΙΡΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

Η ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΑΝΩΝΥΜΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΚΑΙ ΑΙ ΕΝΔΕΙΚΝΥΟΜΕΝΑΙ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

Υπό του κ. ΑΓΓ. Θ. ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΥ, ύφηγητου της
Δημοσίας Οικονομίας εις το Πανεπιστήμιον Αθηνών

Α'.

Κατά το έλληνικόν φορολογικόν σύστημα, τα νομικά πρόσωπα φορολογούνται δια τα παρ' αυτών διανεμόμενα μερίσματα. Υποκείμενον του φόρου είναι κυρίως το φυσικόν πρόσωπον δια το παρ' αυτού καρπούμενον εισόδημα, του φόρου παρακρατούμενου και καταβαλλομένου εις το δημόσιον ταμειον υπό του νομικού προσώπου.

Ίνα κρίνη τις εάν το Ισχύον σύστημα της φορολογίας των άνωώνων εταιρειών εν Έλλάδι χρήζει μεταρρυθμίσεως ή όχι, είναι άνάγκη να έξη ύπ' όψει τα δυνατόα και εν τη πράξει έφαρμοζόμενα διάφορα συστήματα της φορολογίας των άνωώνων εταιρειών.

Υπάρχουν κατ' άρχήν περισσότεροι του ενός τρόποι προς φορολογίαν των κερδών των άνωώνων εταιρειών. Δύναται τις να διακρίνη γενικώς πέντε τοιούτους διαφόρους τρόπους.

1. Φορολογούνται ιδιαιτέρως τόνον τα φυσικά πρόσωπα (μέτοχοι) όσον και τα νομικά (εταιρεία).

2. Φορολογούνται ιδιαιτέρως άμφότερα τα μέρη με άποφυγήν κατά το δυνατόν της διπλής φορολογίας, δι' ένεργείας ώρισμένων έκπτώσεων.

3. Φορολογούνται μόνον οι μέτοχοι, ούδεις φόρος επιβαλλομένου επί της εταιρείας.

4. Φορολογούνται κατ' άρχήν οι μέτοχοι. Ταυτοχρόνως φορολογείται και ή εταιρεία δια τα μη διανεμηθέντα κέρδη.

5. Φορολογείται μόνον ή εταιρεία ως νομικόν πρόσωπον, είτε δια το φόρου των καθαρών κερδών, είτε δι' ειδικού φόρου.

ΒΒΒ

Κατά τον πρώτον τρόπον της φορολογίας λαμβάνει χώραν διπλή επιβάρυνσις, καθ' όσον τα αυτά κέρδη φορολογούνται άφ' ενός μεν εις χείρας του μετόχου (δια το φόρου των καθαρών προσόδων), άφ' έτέρου δέ επί του νομικού προσώπου, δι' ειδικού φόρου επί των άνωώνων εταιρειών.

Το σύστημα τουτο της φορολογίας έφαρμόζεται σημερον εν Γερμανία, ένθα ο μεν μέτοχος φορολογείται δια το μέρος του εις τον γενικόν φόρον του εισοδήματος (Einkommensteuer), το δέ νομικόν πρόσωπον δια το Körperschaftssteuer, ως προς το σύνολον των παρ' αυτού πραγματοποιούμενων καθαρών κερδών. Διπλή επιβάρυνσις λαμβάνει χώραν έπίσης εις την Γαλλίαν. Έκτός του Impot sur le revenu λαμβάνει και ο πρόσθετος φόρος επί των κερδών των άνωώνων εταιρειών, όπως φορολογεί τα κέρδη των νομικών προσώπων.

Ειδικός φόρος επέβληθη επί των καθαρών κερδών των άνωώνων εταιρειών έκτος του Income tax επέβληθη και εν Άγγλία, ο Corporation profits tax δια το νόμου του 1920, Ισχύσας μέχρι του 1924 ότε και κατηργήθη κατόπιν διαμαρτυριών των ενδιαφερομένων εταιρειών. Εις τον φόρον τουτον όπέκειντο ίδια αι έμπορευματομηχανισμοί.

καί άνωώνιοι εταιρείαι δια το σύνολον των παρ' αυτών πραγματοποιούμενων κερδών. Σύστημα διπλής φορολογίας ύφίστατο και εν Έλλάδι μέχρι του έτους 1924. Έκτός της γ' κατηγορίας του φόρου των καθαρών προσόδων ένθα ύπήγοντο τα διανεμόμενα κέρδη των άνωώνων εταιρειών Ισχυε και ο «πρόσθετος φόρος επί των κερδών των άνωώνων εταιρειών», ο επέβληθη δια το νόμου 2965 και Ισχύσας δια τας φορολογικάς περιόδους 1921—1924. Καταργηθείς δια το νόμου 3338 του 1925 αντικατεστάθη δια το έκτάκτου προσωρινού φόρου, όστις εν έτος άργότερον κατηργήθη άναδρομικώς άφ' ής Ισχυεν.

ΒΒΒ

Αλλά και ο δεύτερος τρόπος φορολογίας δεν άποκλείει την διπλήν φορολογικήν επιβάρυνσιν με την διαφοράν μόνον ότι συνήθως λαμβάνονται μέτρα τινά μετριασμού της υπερβολικής αυτής επιβάρυνσεως. Ούτω, προπολεμικώς εις την Γερμανίαν έλαμβάνετο ύπ' όψει το κεφάλαιον της επιχείρησεως και πρό πάσης φορολογίας του νομικού προσώπου εξέπιπτετο ποσόν τι, άποτελούν τον τόκον του εις την επιχείρησιν εργαζομένου κεφαλαίου. (Εις την Πρωσίαν εξέπιπτετο ποσόν 3 1/2 % επί του κεφαλαίου). Επί της αυτής περιπου βάσεως έθεμελιόυτο και ο έλληνικός «πρόσθετος φόρος επί των κερδών των άνωώνων εταιρειών», καθιερώνων όρισμένας έκπτώσεις, αναλόγως του εν τη επιχείρησει εργαζομένου κεφαλαίου.

ΒΒΒ

Ός επιχείρημα ύπέρ της διπλής επιβάρυνσεως των κερδών των άνωώνων εταιρειών φέρονται τα ειδικά πλεονεκτήματα των όποιων άπολαμβάνουν έκ του νόμου αι άνωώνιοι εταιρείαι. Κατά τον ύπουργόν των Οικονομικών της Άγγλίας Sir A. Chamberlain, εισηρούμενον το Corporation tax, αι άνωώνιοι εταιρεία άπολαμβάνουν ειδικών προνομίων, κυρίως του της περιορισμένης εύθνης, εύεργετήματος μεγάλης αξίας και κατά συνέπειαν ή μεγαλύτερα φορολογική επιβάρυνσις τουτων είναι δικαιολογημένη.

Η τοιαύτη διπλή φορολογική επιβάρυνσις του αυτού εισοδήματος αντίκειται ές έτέρου προς τας γενικάς αρχάς της φορολογικής δικαιοσύνης και προς τον προορισμόν του φόρου όπο οικονομικής άποφύσεως. Τα κυριώτερα έπιχειρήματα ένταύτη της διπλής ταύτης επιβάρυνσεως είναι, κατά τον Moll, τα έξης:

α) Δεν είναι λογικόν όπως ή άνωώνιος εταιρεία φορολογείται βαρύτερον ούδηποτε όλων εταιρικών τύπων. Ο τύπος της κατηγορίας των προκείμενων εν Έλλάδι (άρθ. 2 έδ. 1 κωδ. περί φορολογίας καθαρών προσόδων). Πάσα πρόσδος συνιστά, έφόσον πραγματοποιείται, υπόκεινται εις την φορολογίαν κατά το οικονομικόν έτος καθ' ο παρήχη. Έμπορος πραγματοποιήσας καθάρον κέρδος 200.000 δρα. θα φορολογηθή δια το σύνολον του πραγματοποιηθέντος τούτου κέρδους και θα καταστρατηγηθή ούτω πως έμμέσως ή άμεσα άνωώνιος εταιρεία.

β) Η διπλή επιβάρυνσις της άνωώνιοι εταιρείας όφείλεται κυρίως εις καθαρώς ψυχολογικά αίτια. Η προκατάληψις ότι ή άνωώνιος εταιρεία άποτελεί τον κυρίως κεφαλαιοκρατικόν τύπον, παρασύρει συνήθως τον νομοθέτην εις μίαν πρόσθετον φορολογικήν επιβάρυνσιν των τοιούτων εταιρειών. Έν τούτοις όλα αι άνωώνιοι εταιρείαι δεν είναι καθαρώς κεφαλαιοκρατικοί τύποι. Πολλάκις οι μέτοχοι είναι μικροκεφαλαιοϋχοι, οι όποιοι έχουν διαθέσις τας άποταμιεύσεις των δι' άγοράν ώρισμένων μετοχών. Αλλά και ο κεφαλαιοκρατικός τύπος της εταιρείας δεν άποτελεί, κατά τον Moll, λόγον ιδιαιτέρας επιβάρυνσεως, έφόσον δια σειράς άλλων φόρων πλήττεται το κεφάλαιον και εν γένει ο πλούτος, όπου ούτος συναντάται (υπερτίμησις άκινήτων, φόρος κινήσεως κεφαλαίων, διασκεδάσεων κλπ.).

γ) Η υπερβολική επιβάρυνσις των άνωώνων εταιρειών συντείνει εις την διατήρησιν εταιρικών τύπων έπιφανών, επί των όποιων ούδεις έλεγχος ένεργείται και καταπολεμεί έμμέσως την σύστασιν νέων άνωώνων εταιρειών ή την μετατροπήν εις άνωώνιους εταιρείας άλλων εταιρικών τύπων.

δ) Η έκ του διαφόρου τρόπου φορολογίας δημιουργουμένη άνισότης άγει εις καταστρατηγήσεις των φόρων και εις μειώσιν του επιπέδου της φορολογικής ήθικης.

ΒΒΒ

Η τρίτη μέθοδος φορολογίας συνίσταται εις την φορολόγησιν του μερίσματος άνευ ούδεός έτέρου φόρου επί του νομικού προσώπου. Τα διανεμόμενα μερίσματα ως και τα ποσά των διοικητικών συμβουλίων και αι άμοιβαι των διευθυντών υπόκεινται εις τον φόρον του μερίσματος ένφ τα λοιπά κέρδη του νομικού προσώπου τα διατεθειμένα δι' άποδεματικά, κρατήσεις και τα μεταφερόμενα εις την νέαν χρήση παραμένουν έκτος φορολογίας.

Το σύστημα τουτο της φορολογίας Ισχύει από του 1926 εν Έλλάδι και εις τινι κρατίδια της Έλβετίας.

Το σύστημα της φορολογίας μόνον του διανεμόμενου μερίσματος ήτοι του φυσικού προσώπου και όχι του συνόλου των καθαρών κερδών ήτοι του νομικού προσώπου παρουσιάζει πλεονεκτήματα, τα κυριώτερα των όποιων είναι τα έξης:

1) Έλλειψις καθολικότητας της φορολογίας. Διά της φορολογίας του εισοδήματος σκοπεύεται κατ' άρχήν ή φορολόγησις επασών των καθαρών προσόδων πάσης κατηγορίας των προκείμενων εν Έλλάδι (άρθ. 2 έδ. 1 κωδ. περί φορολογίας καθαρών προσόδων). Πάσα πρόσδος συνιστά, έφόσον πραγματοποιείται, υπόκεινται εις την φορολογίαν κατά το οικονομικόν έτος καθ' ο παρήχη. Έμπορος πραγματοποιήσας καθάρον κέρδος 200.000 δρα. θα φορολογηθή δια το σύνολον του πραγματοποιηθέντος τούτου κέρδους και θα καταστρατηγηθή ούτω πως έμμέσως ή άμεσα άνωώνιος εταιρεία.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ
Ο ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ ΤΩΝ ΔΗΜΩΝ

Ἄρθρον τοῦ κ. Π. Β. ΔΕΡΤΙΛΗ, ὑφηγητοῦ τῆς
Δημοσίας Οἰκονομίας τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

Πολλαπλοὶ εἶναι οἱ λόγοι, δι' οὓς
 εἰς πᾶσαν περίοδον, ἰδίως δὲ κατὰ
 τὰς παρούσας στιγμὰς, πρέπει καὶ
 ἀποδίδεται μεγάλη προσοχὴ εἰς τὸν
 ἔλεγχον τῆς οἰκονομικῆς διοικήσε-
 ως τῶν δήμων. Θὰ ἀπαιτεῖτο πολὺς
 χῶρος διὰ τὴν πλήρη ἀπαρίθμωσιν
 αὐτῶν. Σημειοῦμεν μόνον ὅτι μὲ τὴν
 καταβαράθρωσιν τῶν δημοτικῶν καὶ
 δημοσίων οἰκονομικῶν ἐν γένει, τὴν
 μεγάλαν αὐξάνειν τῶν δαπανῶν, τῶν
 τε δημοσίων καὶ δημοτικῶν, καὶ τὴν
 ὑπερβολικὴν ἐπιβάρυνσιν τῆς ἔθνι-
 κῆς οἰκονομίας ἐκ τῶν πολλαπλῶν
 φορολογιῶν καὶ τὴν συνεπείᾳ τοῦ-
 του ἐξασθενίειν τῶν πηγῶν προσό-
 δων τῶν προϋπολογισμῶν κράτους
 καὶ τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως, ὁ ἐξαι-
 ρετικὸς ἐκπολιτιστικὸς σκοπὸς τῆς
 τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως καὶ ἡ ἰδιαι-
 τέρα ἀξία αὐτῆς, πρὸς προαγωγὴν
 τῆς εὐημερίας εἰς τὴν ὑπαιθρον χῶ-
 ραν δυσχεραίνειν κατὰ πολὺ. Διὰ
 τοῦτο κατὰ μείζονα λόγον ὑπὸ τὰς
 παρούσας συνθήκας ἐπιβάλλεται με-
 γαλύτερα τάξεις εἰς τὰς δημοτικὰς πε-
 ρισυλλογὰς εἰς τὴν τοπικὴν αὐτοδιοίκη-
 σιν, διὰ τῆς πληρεστεράς ὀργανώσε-
 ως τῆς οἰκονομικῆς διοικήσεως τῶν
 δήμων καὶ τοῦ δραστικωτέρου ἐπὶ
 αὐτῆς ἔλεγχου.

Ἡμεῖς, λοιπόν, οἵτινες πιστεύομεν εἰς τὴν ἰδιαιτέραν ἀξίαν τοῦ Θεοῦ τῆς αὐτοδιοικήσεως, τοῦ ἀπαραιμύλου αὐτοῦ φορέως πολιτισμοῦ ἐν τῇ ὑπαίθρῳ χώραν, ἀπαραιμύλου ὀργάνου λαϊκῆς εὐημερίας, καὶ οἵτινες ἔχομεν πεπολιθῆσιν ὅτι ἡ αὐτοδιοίκησις μόνον, ὅταν οἰκονομικῶς εἶναι καλῶς ὀργανωμένη δύναται εἶναι, ὅς γράφει ὁ καθηγητὴς Σβώλος, νῦν εἶναι διὰ τῶν χώραν μας, ὅτι ἡ πρῶσις τοῦ παραλυστικοῦ, μὲ ἰδιαιτέραν χαρὰν ἐμελετήσαμεν τὴν πρότασιν νόμου τοῦ διαπρεποῦς γεροῦσιαστοῦ κ. Γ. Δουζίνα περὶ ὀργανώσεως προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τῶν κυριωτέρων ἑκάστης χώρας: ἥτοι τῶν δυνάμεων Ἀθηναίων, Πειραιῶς, Θεσσαλονίκης.

Εἰς τὴν σαφὴ καὶ ἀναλυτικὴν ἔ
θεσιν τῆς προτάσεως νόμου τοῦ
Δουζίνα συνοψίζονται ἐπαρκῶς
ἀγαθὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν μεταρρυθ
σεως καὶ ἡ σκοπιμότης τῆς πραγμ
τοποιήσεώς της.

Δὲν πρόκειται λοιπὸν καὶ ἡμεῖς
ἐκθέσωμεν λεπτολόγως τὰς δια
ξεις τῆς προτάσεως νόμου τοῦ
Δουζίνα καὶ νὰ ἐξάρωμεν τὸ σύ
μα τοῦ προληπτικοῦ ἐλέγχου τ

δημοτικῶν δαπανῶν ἐπὶ τῇ βάσει
τῶν ἀρχῶν καὶ διατάξεις τοῦ νόμου
879, ὅστις ὀργανώνει τὸν προληπτι-
κὸν ἔλεγχον τοῦ προϋπολογισμοῦ
τῶν ἐξόδων τοῦ κράτους. Μόνον νο-
μίζομεν ἀπαραιτήτων νὰ ἐπεξηγήσω-
μεν ἐνθὺς ἐξ ἀρχῆς ὅτι δεχόμεθα
μετὰ ἐνθουσιασμόν τὴν μετάνγγιση
τῶν ἀρχῶν τοῦ νόμου 879 εἰς τὴν οἰ-
κονομικὴν διοίκησιν τῶν τριῶν με-
γαλυτέρων ἑλληνικῶν δήμων, διότι,
ἐνῶ ἐνδείκνυται ἐκ τῶν λόγων, οὓς
ἐκθέτει ὁ κ. Δουζίνας πρὸς μεζίζονα
τάξιν εἰς τὴν οἰκονομικὴν διοίκησιν
τῶν δήμων, πληρεστέραν δημοσιό-
τητα, σαφηνεῖται καὶ ἀκρίβειαν καὶ
ἐνεργότερον ἔλεγχον τῶν δημοτικῶν
οἰκονομικῶν, δὲν πρόκειται ἀκόμη
πραγματοποιουμένης, ἐνδεχομένως
τῆς ὑπὸ κρίσιν μεταρρυθμίσεως, νὰ
μειωθῇ τὸ παράπαν ἡ ἀνεξαρτησία
τοῦ δημοτικοῦ ἄρχοντος. Αὕτη ἐν πε-
ριπτώσει ἐφαρμογῆς τῆς προτεινο-
μένης μεταρρυθμίσεως θὰ ἐκδηλω-
θῇ καὶ θὰ ἀναπτύσσεται ὡς διέπτε-
ται νῦν ὑπὸ τῶν κειμένων διατάξεων
ὅτε ἀκόμη δὲν εἶχε γίνῃ ἡ ἐν λόγῳ
μεταρρύθμισις. Εἶναι ἀνάγκη νὰ τα-
νίσωμεν τοῦτο, διότι, ὡς ἡμεῖς δε-
χόμεθα τὴν μεταρρύθμισιν καὶ ὡς
ταύτην δέχεται βεβαίως ὁ διαπρε-
πὴς γεωρυσιαστὴς κ. Δουζίνας, δέ-
νοεῖται ὅτι ὀργανοῦται διὰ ταύτης
σύστημα ἐποπτείας ἐπὶ τῶν δημοτι-
κῶν δαπανῶν, εἰς τρόπον ὥστε νὰ
περιλαμβάνῃ τὴν σκοπιμότητα τῆς
πραγματοποιήσεως ἢ μὴ ἕως δημο-
τικῆς δαπάνης. Πολλοὶ γὰρ καὶ δὲ
Μόνον ποτὶ τῆς πραγματοποιήσεως
τῆς δημοτικῆς δαπάνης ὁ προϊστάμε-
νος παρὰ τῇ ὑπηρεσίᾳ ἀναλήψας
δαπανῶν τοῦ δήμου, ὅστις δύναται
νὰ ἔχη εὐρύτερον δρᾶσιν εἰς τὴν οἰ-
κονομικὴν διοίκησιν αὐτοῦ, θὰ ἐξ-
τάξῃ τὴν νομιμότητα τῆς δαπάνης
τὴν ἐπάρκειαν, ὑπαρξὲν καὶ ἐγγυ-
φήν πιστώσεως ἐν τῷ δημοτικῷ προ-
υπολογισμῷ.

Τὸ ὄργανον τοῦτο τοῦ δήμου ἀπα-
ραιτήτως ἐπίσης θὰ προσφέρῃ τὰ
φῶτα του διὰ τὴν κατάρτισιν τοῦ
πρῶτολογισμοῦ καὶ ἀπολογισμοῦ
τοῦ δήμου καὶ ἐν γένει διὰ τὴν πλη-
ροτέραν ἀπὸ τεχνικῆς ἀπόψεως ἐ-
φαρμογὴν τῶν διατάξεων, αὐτῶν
γενικῶς διέπουν τὴν διαχείρισιν
τῶν δημοτικῶν δαπανῶν. Ἄν ἔχῃ τις
ὅπ' οὖν πόσον πολὺ πλοκορ εἶναι ἡ
διαχείρισις ἐν γένει τῶν νομικῶν
προσώπων δημοσίου δικαίου καὶ ἰ-
δίως τῶν μεγαλυτέρων δήμων τῆς
χώρας, θὰ ἐκτιμῇ ἐπαρκῶς τὰς ὁ-
πηρεσίας ἅς θὰ δύναται νὰ προσφέ-
ρῃ εἰς τὴν οἰκονομικὴν διοίκησιν αὐ-

τῶν ὁ μὲ εἰδικὰς γνώσεις προϊστά-
μενος τῆς υπηρεσίας ἀναλήψεως τῶν
δαπανῶν τῶν δῆμων. Εἶναι ἀλλήθες,
ὥς ἀναφέρεται εἰς σχετικὴν ἔκθεσιν
ἐπὶ τῆς οικονομικῆς καταστάσεως
τοῦ δήμου Ἀθηναίων (Ἀθῆναι 1931)
ὅτι ἐν τῷ δήμῳ τοῦτῳ ἔχει ὁργανω-
θῇ ὑπηρεσία ἀναλήψεως τῶν δημο-
τικῶν δαπανῶν, ἥς ὁμως προϊστάμε-
νος εἶναι δημοτικὸς ὑπάλληλος. Συ-
νεπὼς καὶ οἱ εἰδικοί οἱ μελετήσαν-
τες καὶ οἱ ὑποδείξαντες τὴν παρακλή-
σει τοῦ δήμου Ἀθηναίων καὶ ὁ δῆ-
λος Ἀθηναίων ἀναγνωρίζουν τὴν σκο-
πιμότητα τῆς ὁργανώσεως μίας τοι-
αύτης ὑπηρεσίας. Ἀλλὰ καθ' ἡμᾶς
ὅσον καὶ ἂν ὁ εἰρημένος δημοτικὸς
ὑπάλληλος εἶναι εἰδικός, τότε μόνον
εἶναι δυνατόν νὰ προκύψωσι τὰ ἀ-
γαθὰ ἀποτελέσματα ἐκ τῆς ὑπὸ κρί-
σιν μεταρρυθμίσεως, ἐνδεχομένης
γενομένης ἀποδεκτῆς, ὅταν τοῦλάχιστον ὁ προϊστάμενος τῆς προτεινο-
μένης πρὸς ὁργάνωσιν ὑπηρεσίας
ἦν ἔξη οὐδεμίαν ἐξάρτησιν ἀπὸ τὸν
δημοτικὸν ἄρχοντα καὶ ποέργηται
οὕτως εἴτε ἀπὸ τοῦπουργεῖον Ἑσω-
τερικῶν, εἴτε ἰδίως ἀπὸ τοῦπουργεῖ-
ον Οἰκονομικῶν, ὥς συμβαίνει διὰ
τὰς σχετικὰς ὑπηρεσίας τῶν εἰδικῶν
προϋπολογισμῶν τῶν διαφόρων ὑ-
πουργείων. Ὅταν τις ἔξη μελετήσει
τοὺς σταθμούς καὶ τὴν ἐξέλιξιν, ἣν
ἐσημείωσε εἰς ἄλλας χώρας καὶ ἰ-
δίως ἐν Γαλλίᾳ ἡ νομοθεσία σχετι-
κῶς μὲ τὸν προληπτικὸν ἔλεγχον
τῶν προϋπολογισμῶν καὶ ἡ ὁργά-
νωσις κατὰ καιροὺς τῶν σχετικῶν
πρὸς τοῦτο ὑπηρεσιῶν, θὰ εἶναι δυ-
νατὸν νὰ ἐκτιμῇσθαι πληροτέρον πό-
σον εἶναι ἀναγκαῖον, ὅπως ὁ προϊ-
στάμενος τῆς ὑπὸ συζητήσιν ὑπηρε-
σίας διὰ τὴν πιστὴν ἐκπλήρωσιν τῶν
καθηκόντων αὐτοῦ ἔξη ἐξάρτησιν
ἀπὸ τὸν ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν,
ὅστις —τονίζομεν αὐτό— ἐκ τοῦ λό-
γου τοῦτου δὲν θὰ ἔξη οὐδὲν δικαί-
ωμα ἐλέγχου σχετικῶς μὲ τὴν σκο-
πιμότητα τῆς πραγματοποιήσεως ἢ
μὴ τῶν δημοτικῶν δαπανῶν.

Ὅταν οἱ ἄνθρωποι ἔχουν ἀνάγκη
οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως — καὶ ἀπα-
ραίτητον καὶ πολλαπλῶς ὠφέλιμον
εἶναι ἡ δοθῇ αὕτη — ἐπιβάλλεται
καὶ ἐκ τοῦ λόγου τούτου νὰ ἔχουν
αὐστηροτέραν καὶ φεικτερότεραν οἰ-
κονομικὴν διοίκησιν καὶ νὰ παρέχ-
οι πληρεστέραν δημοσιότητα εἰς αὐ-
τὴν καὶ κατὰ πρῶτον λόγον εἰς τὸν
ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν καὶ τὰ
νομοθετικὰ σώματα.

ΕΙΣ ΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ: Ἡ συνέχεια.
Π. ΔΕΡΤΙΛΗΣ

ταβάλλη τον αναλογούντα ἐπὶ τοῦτου φόρον. Διὰ τῆς φορολογίας ἐπὶ τῷ μερίσματος δὲν φορολογεῖται τὸ προκύπτον καθαρὸν κέρδος, ἀλλὰ μόνον τὸ διανεμόμενον μέρημα. Ἀνώνυμος ἔταιρεια πραγματοποιήσασα καθαρὰ κέρδη 6 ἑκατομμυρίων δραχμῶν καὶ διανεμάσασα τὰ 3 ἐκ. ἐκ τούτων, τὰ δὲ ὑπόλοιπα διαθέσασα δι' ἀποθεματικὰ ἢ μεταφέρουσα εἰς ὑπόλοιπον τῆς νέας χρήσεως, θὰ φορολογηθῇ μόνον διὰ τὸ διανεμηθὲν παρ' αὐτῆς κέρδος τῶν 3 ἑκατομμυρίων. Δεδομένου δὲ ὅτι πλὴν τῆς ὑποχρέωσης τῆς ἐκ 5 % κρατήσεως διὰ σχηματισμὸν ἀποθεματικοῦ οὐδεμία δέσμευσις, ὡς πρὸς τὴν διάθεσιν τῶν κερδῶν ὑφίσταται, ἡ ἀνώνυμος ἔταιρεια δύναται νὰ καθορίσῃ τὴν φορολογικὴν τῆς εἰσφοράν κατὰ τὰς ἰδικὰς τῆς διαθέσεις. Ἡ ἀρχὴ τῆς γενικότητος καὶ καθολικότητος τοῦ τοῦ φόρου παύει κατὰ ταῦτα νὰ ἔχη ἀπόλυτον ἐφαρμογὴν.

2) "Ελλείψεις φορολογικής ισότητας:
α) "Εναντι των λοιπών εταιρειών. Μία
ατομική ή εταιρική ή επιχειρήσει του τύπου
της ομορρυθμίου ή ετερορρυθμίου εταιρεί-
ας θα φορολογηθή διά τὸ σύνολο τοῦ
παρ' αὐτῆς πραγματοποιηθέντος καθαροῦ
κέρρους ἀνεξαρτήτως τοῦ τρόπου τῆς δι-
αθέσεως τούτου, ἤτοι διανομῆς, ἀποθεμα-
τοποιήσεως, μεταφοράς εἰς νέον κ.ο.κ.
Μία ἀνώνυμος ἐταιρεία θὰ φορολογηθῇ
μόνον διὰ τὰ παρ' αὐτῆς διανεμόμενα κέρ-
ρη. Κατὰ ταῦτα ἡ φορολογικὴ ἐπιβάρυν-
σις μεταξὺ τῶν ἀνώνυμων ἐταιρειῶν καὶ
λοιπῶν φορολογουμένων ἐπιχειρήσεων δὲν
πρέπει νὰ κριθῇ ἐκ τῆς ἀπλῆς ἀντιπαρά-
βολῆς τῶν φορολογικῶν ποσοστῶν, ἀλλὰ
ἐκ τῆς ἀναγωγῆς τοῦ φόρου ἐπὶ τοῦ συνολ-
ικοῦ καθαροῦ κέρρους. Τὰ ὑπὸ τῶν ἀνω-
νύμων ἐταιρειῶν διανεμόμενα κέρρη ἀπο-
τελοῦν κατὰ μέσον ὄρον τὰ 3/4 τοῦ συνό-
λου τῶν καθαρῶν τισιούτων. Ὁ φορολογι-
κὸς συντελεστὴς ἐπὶ τὸν μερίσμιον ὑπο-
βιβάζεται κατὰ συνέπειαν ἀπὸ 20,8 % εἰς
15,6 % ἔναντι τοῦ συντελεστοῦ 21,06 % τοῦ
λίσχοντος ἐπὶ τῶν καθαρῶν κερδῶν, τῶν
ἐμπροσθιοικονομικῶν ἐπιχειρήσεων.

Είς το σύστημα της φορολογίας έγκειται και τὸ ὅτι ἡ φορολογικὴ ἐπιβάρυνσις τῶν ἀνθρώπων ἑταιρειῶν ἐν Ἑλλάδι εἶναι κατά πολὺ μικροτέρα ἡ ἀλλοῦ. Εἰς ποὺ κατωτέρω πίνακα παρατίθεται ἡ ἐπιβάρυνσις μιᾶς ἀνθρώπου ἑταιρείας ἑξ ἑκείνων φόρων ἐν γένει εἰς ποσοστὸν ἐπὶ τοῦ ἐκπὸς ἐπὶ τοῦ συνολικοῦ κέρους. (1)

Γερμανία	41.73 %
Γαλλία	22.37 %
Μεγάλη Βρετανία	16.85 %
Ἑλλάς	15. 6 %

β) Ἀνισότης μεταξύ αὐτῶν τῶν ἡμεδω-
πῶν ἀνωνύμων ἑταιρειῶν. Ἐκτός τῆς ἀν-
ισότητος μεταξύ τῶν ἀνωνύμων ἑταιρειῶν
καὶ τῶν λοιπῶν ἐπιχειρήσεων ὕψιστος
καὶ ἀνισότης μεταξύ αὐτῶν τούτων τῶν
ἀνωνύμων ἑταιρειῶν. Ὡρισμένοι τούτοις
ὡς αἰ τραπείδικαι, εἶναι ὑποχρεωμένοι, δι-
ὰ γὰρ τῆς φύσεώς των, εἰς τὴν διανομὴν το-
κετικῶν κανονικῶν μερισμάτων, ἔδωσαν τὴν
μέρισμα ρυθμίζει κατὰ τὸ πλεῖστον τὴν
χρηματιστηριακὴν ἀξίαν τῶν μετοχῶν,
δὲ κυριότης τῶν μετοχῶν ἐπὶ τῶν εἰσ-
καταμεμνημένων εἰς πολλὰς χεῖρας. Ἐτε-
ραι δὲ αἷας τούτων, αἱ εὐκογενειακῆς φύ-
σεως λεγόμεναι, αἱ πλείους τῶν ὁποῶν
κυρίως ἐδωρήσαν διὰ τὴν ἀποφυγὴν τῆς
φορολογίας, διανομῶν ἐλάττωσαν μερίσμου
ἢ πολὺ περιορισμένον. Οὕτω, ἐνῶ ἡ ἀνα-
λογία τῶν μερισμάτων ἐν ὁλίγῳ πρὸς τὴν
σύνολον τῶν κερδῶν ἀποτελεῖ τὰ 89,5 %

1) Vergleich der steuerbelastung in Deutschland frankreich und Großbritannien (sonderbeilage zu wirt. schaft und statistik 1983 No 12 onl. 8.

διὰ τὰς τραπεζικὰς ἀνωνύμους ἐταιρείας
ἡ ἀναλογία αὕτη κατέρχεται εἰς 60.7 %
διὰ τὰς βιομηχανικὰς. (2)

Λόγῳ τῶν καταστρατηγήσεων τούτων καὶ τῆς μικρᾶς ἀποδόσεως τοῦ φόρου ἐπὶ τὸν μερίσματος, τὸ κράτος ἀνυπακούει νὰ καταφεύγῃ εἰς τὴν αὐξάνειν τὸ φορολογικὸν συντελεστὸν, ἥτις αὐξήσει ἀποβαίνει εἰς βάρος τῶν πραγματικῶν ἀκινήτων ἑταίρειων, αὐτὴν προκρίτει νὰ καλύψουν δι' ἐιδικῆς τῶν ὑπερβολικῆς ἐπιβαρύνσεως τῆς ἀσυνόρισαν τῶν οἰκονομικῶν ἑταρειῶν.

γ) Ἀνισότης ἐναντί τῶν ἀλλοδαπῶν Α. Ε. Ἡ ἐκ τοῦ συστήματος τῆς φορολογίας τοῦ μερίσματος δημοσίου ὕψισταται καί ἐναντί τῶν ἀλλοδαπῶν ἀνώνυμων ἑταρειῶν. Αἱ πάσης φύσεως ἀλλοδαπαί ἐπιχειρήσεις φορολογουμένη δια τὸ σύνολον τῶν ὑπ' αὐτῶν πραγματοποιουμένων ἐν Ἑλλάδι κερδῶν εἰς τὴν δ' κατηγορίαν τῆς φορολογίας τῶν καθαρῶν προσόδων ἐπὶ συντελεστῇ 21,06 %, ἐφόσον πρόκειται περὶ πρακτικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐπὶ 18,72 % προκειμένου περὶ τῶν λοιπῶν.

Σήμερα, οπότε ειδικά έρευνα ενεργούνται υπό της Κοινωνίας των Έθνών προς μελέτην του ζητήματος της διπλής φορολογίας και της φορολογικής διαφυγής, εξετάζεται επιπροσθέτως και επικρίνεται ή διάφορος και άσος φορολόγησις των άλλοδαπων άνωνημων έταιρειών έναντι των ήμεδαπων.

3) Ἀναγνωμοσίαις τῶν προσωπικῶν ἐπιχειρήσεων. Ἡ φορολόγησις μόνον τοῦ διανεμημένου μερίσματος συντέλει καὶ οὐτεὶν εἰς τὴν μετατροπὴν πλεονάζοντων προσωπικῶν ἐπιχειρήσεων εἰς ἀνώνυμους ἑταίρειας διὰ φορολογικοῦ καὶ μόνον λόγου. Ἡ ὥρισις νέων ἀνώνυμων ἑταρειῶν, ἐφόσον ἀνταποκρίνεται εἰς πραγματι-

(2) Εἰς τὸν κατωτέρω πίνακα παρατίθενται τὰ καθαρά κέρδη τῶν ἀνωνύμων ἐταιρειῶν τραπεζικῶν καὶ βιομηχανικῶν καὶ ὁ τρόπος τῆς διαθέσεως τούτων.

Καθαρά κέρδη ανωνύμων εταιρειών (1931)
καὶ διάθεσις τούτων.

Τραπεζ. άνών.	Βιομηχαν. κλπ. άνών. έταιρ.
1. Σύνολον καθ. κερδών	228.329 205.512
2. Διανεμηθέντα μερίσματα (μετά φόρου)	204.240 124.759
Ποσοστόν μερίσματος επί συν- όλου καθαρών κερδών	89,44 % 60,7 %
3. Μη διανεμηθέντα καθαρά κέρδη	
α) αποθεμ. τακτικά	6.266 20.927
β) αποθεμ. έκτακτα	1.661 26.440
γ) Υπόλοιπον εις νέον	16.162 33.386
Ποσοστόν μη διανεμηθέντων κερδών (απορροφήσιν) επί του συνόλου των καθ. κερ.	10,56 % 39,3 %

Τὰ στοιχεῖα ἐλήφθησαν ἐκ τῆς «Οἰκονομικῆς Ἐπετηρίδος» 1931 (ἐκδόσεως Ἑνώσεως Τραπεζῶν) σελ. 440) 441.

καὶς ἀνάγκας καὶ ἀφορὰ ἐπιχειρήσεις με-
γάλου κεφαλαίου, εἶναι ἀπὸ πολλῶν ἀ-
πόψεων συμφέρουσα διὰ τὴν οἰκονομίαν

παραίτηση υπέρθεστος από την οικονομία της χώρας. Όταν όμως η άδραδα αυτή άνωτισαν ητοιμας, ως παρατηρήθη παρ' ημίν από τοῦ 1926 καὶ ἐντεῦθεν, ὀφείλεται ἐκ λόγουσ ἀποφυγῆς τῆς φορολογίας, ἐνδὲ πρόκειται βέβαια ν' ἀποβῇ πάντοτε ἐπ' ὠφελεία τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας. Ἀτομικὰ ἐπιχειρήσεις, εὐρισκόμεναι εἰς τὰ πρόθυρα τῆς πτωχεύσεως, περιβάλλοντα τὸν τύπον τῆς ἀνώμισου ἐταιρείας, ἀπολαμβάνουσα οὕτω ἀπ' ἐνὸς μὲν τοῦ προνομίου τῆς περιορισμένης εὐθύνης, ἀπ' ἑτέρου δὲ τῆς φορολογικῆς ἀυδοσίας. Οὐδεὶς δυστυχῶς ἐλλογχος, διοικητικός ἢ φορολογικός, ἐνεργεῖται ἐπὶ τῶν ἐταιρειῶν τούτων. Τὰ 60 % τῶν κατὰ τὰ ἔτη 1925, 1926 καὶ 1927 συσταθεῖσιν νέων ἀνωμίμων ἐταιρειῶν προέρχονται ἐκ μετατροπῆς ἢ συγχωνεύσεως προσωπικῶν ἐπιχειρήσεων. (3) Ἀρκεῖ τὰ ἀναφέρωμεν ὅτι οἱ ἀλευροῦλοι Πειραιῶς καὶ τὰ βιβλιοπωλεῖα τῶν Ἀθηνῶν μετετρέπησαν, ἄνευ σοβαροῦ λόγου ἐκ τῆς ἐπιχειρήσεως πηγάζοντος, εἰς ἀνωμίμους ἐταιρείας.

4) Ἐπιζητούν διὰ τὸν μετόχον τῶν Α. Ε. Ὁ τρόπος οὗτος τῆς φορολογίας, ἐκτός τῶν ἀνωτέρω ἀνισοτήτων καὶ ἀδικιών, δύναται ν' ἀποβῇ πρόξενος ἐπιζημιῶν συνεπειῶν διὰ τὰς ἀσυνφέροντας τὴν μὴ διοικουμένων μετόχων. Ἡ πρὸς ἀποφυγὴν φορολογικῶν ὑποχρεώσεων μεταποίσις τῶν ἀποτελεσμάτων ἀπὸ χρήσεως εἰς χρήσιν, ἡ εὐχέρεια παροχῆς ἢ μὴ μερισμάτων ἢ ἐν γένει διάθεσις τῶν κερδῶν συμφώνως πρὸς τὰς ἀποφάσεις τῶν διοικούντων τὴν ἐταιρείαν δύναται συνήθως νὰ ἀποβῇ αἰτία καὶ ἀφορμὴ χρηματοστηρικτῶν παγινύων καὶ κερδοσκοπιῶν διὰ παροχῆς μερισμάτων προγενεστέρων χρήσεων εἰς ἐπομένους ἢ εἰς ὠρισμένας τούτων. Διακομὴ διηρηθῶς μερισμάτων, ἀφαιρουμένων ἐν τῇ πραγματικότητι οὐχ εἰς τὰ ἀποτελέσματα μιᾶς καὶ μόνης χρήσεως, δημιουργεῖ πρὸς αὐτὴν ψευδὴ ὑπερτίμησιν τῆς χρηματοστηρικτικῆς ἀξίας τῆς μετοχῆς, τοποθετήσιν κεφαλαιῶν ἐκ μέρους τῶν τρίτων καὶ ζημιῶν τούτων, ἐφόσον διὰ τοῦ τρόπου αὐτῆς υπερτιμᾶται ἐλκυστικῶς καὶ ἐκ προβέβαιας ἡ οικονομικὴ δυναμικότης τῆς ἐπιχειρήσεως.

Εἰς Τὸ ΠΡΟΣΕΧΕΣ: Τὸ β' καὶ τελευταῖον μέρος.

ΑΠ. Θ. ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ

(3) Ἐπὶ 88 ἔτων. ἑταιρειῶν συσταθεῖσάν
κατὰ τὸ 1925 ὀνομαστικοῦ κεφαλαίου 889 ἑ-
κατομ. δραχμῶν αἱ 61 κεφαλαίου 274 ἑκατ.
προήλθον ἐκ μεταρροπῆς τῆς συγχωνεύσεως. Ἐ-
πὶ 107 τοῦ ἐτους 1926 κεφαλαίου 1807 ἑκατ.
αἱ 64 ὀνομαστ. κεφ. 1175 ἑκατομ. προήλθον
ἐκ μεταρροπῆς τῆς συγχωνεύσεως. (Περὶ Ἀγγ.
Ἀγγελόπουλου, Αἱ Ἀνώνημοι Ἑταιρεῖαι ἐν
Ἑλλάδι, σελ. 31).

NEΥΡΟΛΟΓΙΚΟΝ

ΗΛΕΚΤΡΟΘΕΡΑΠΕΥΤΗΡΙΟΝ (Ἐξωτερικὸν Ἱατρεῖον)

K. ΓΑΡΟΦΑΛΙΔΗ

Νευρολόγου-Ψυχιάτρου, Διδάκτορος Πανεπιστημίου Παρισιών Ancien
 Resident. Κλινικής Καθηγητοῦ Παρισιών Laignel. Ἐφαρμόζονται ὅλαι αἱ
 νεώτεραι θεραπείαι 10 π.μ. — 1 μ.μ. καὶ 3 μ.μ.—7 μ. μ.
 Στουριάρα 33, Ἀθήναι.—Τηλέφωνον 23.435.

ΖΩΤΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΩΝ
ΑΓΡΩΝ ΛΙΠΑΝΣΕΩΣ ΣΙΤΟΥ ΤΟΥ ΓΕΩΡΓΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 1932/33Του κ. Ι. Γ. ΠΑΠΟΥΤΣΟΠΟΥΛΟΥ, Διευθυν-
τού του Κεντρικού Έδαφολογικού Έργαστηρίου

Α'.

Εν συνεχεία των έρευνών ημών επί των λιπαντικών αναγκών της χώρας, έχουμε να ανακοινώσουμε τα αποτελέσματα των πειραματικών αγρών λιπάνσεως σίτου του γεωργικού έτους 1932/33.

Το σύστημα της εγκαταστάσεως των πειραμάτων τούτων παρέμεινε το αυτό, όπως επεξηγήσαμεν λεπτομερώς εις τας προηγούμενας δημοσιεύσεις ημών (ΣΤ' Γεωργικών Δελτίων και Παράρτημα ΙΒ' Γεωργικού Δελτίου). Έβελτιώθη όμως η εργασία αυτή, ιδιαίτερος όσον αφορά την τακτική παρακολούθησιν και λήψιν σαφών παρατηρήσεων και έπεξετάθη εις σημείον, ώστε να διευθύνωμεν να ανακοινώσωμεν διά του παρόντος τα αποτελέσματα 21 πειραματικών αγρών.

Εκ των συμπερασμάτων των προηγούμενων έρευνών έτροποποιήθησαν όλγυον αι εφαρμοσθείσαι λιπάνσεις και έμελετήθησαν με όλγυας μόνον εξαιρέσεις αι εν τω πινάκι 1 αναφερόμεναι.

Αι πρώται 5 λιπάνσεις αποτελούν το κλασσικόν κατά Wagner πείραμα εξερεύσεως της ανάγκης λιπάνσεως του έδαφους διά τινος θρεπτικού στοιχείου, διά της διαφοράς της αποδόσεως μεταξύ της βασικής (πλήρους) λιπάνσεως και λιπάνσεως μη περιεχομένης το υπό έρευναν θρεπτικόν στοιχείον (Nährstoffmangelversuch). Έφέτος διπλασιάσθη το ποσόν του καλίου εν τη βασική λιπάνσει. Τούτο έγινετο λόγω του ότι διόσις τριών χιλιογράμμων κατά στρέμμα όξειδίου του καλίου δεν αύξάνει πάντοτε την απόδοσιν — και εις έδαφη στερούμενα άκμήν καλίου — τόσο, ώστε η διαφορά μεταξύ λιπανθέντος διά καλίου τμήματος και μη λιπανθέντος διά τούτου να είναι τούλάχιστον διπλάσια του μέσου λάθους και έπομένως μοθηματικώς ακριβής και βεβαία. Η απόκτησις τούτων άναμφισβήτητων αποτελεσμάτων διά της εν λόγω δόσεως 3 χιλιογράμμων κατά στρέμμα όξειδίου του καλίου επιτυχάνεται φυσικά έτι δυσκολώτερον εις τα έλληνικά έδαφη, άφ' ενός διότι ταύτα κατά το πλείστον, ως διαπιστώσαμεν, είναι καλώς

εφωδιασμένα διά του στοιχείου τούτου, άφ' έτέρου δέ διότι τα πενιχρά προς πειραματισμόν μέσα, καθώς και η πολλάκις παρατηρούμενη μεγίστη άνομοιομορφία του έλληνικού έδαφους επιφέρουν πάντοτε σχετικώς μέγα μέσον λάθος εις οιουδήποτε είδους πειράματα αύτου.

Η έρευνα επί της ανάγκης του καλίου διά τα έλληνικά έδαφη είχαν επιφέρει και άλλην περιπλοκήν κατά τα προηγούμενα έτη: την πολλάκις σημειωθείσαν μείωσιν της αποδόσεως διά της καλιούχου λιπάνσεως. Διά του διπλασιασμού λοιπόν της βασικής δόσεως καλίου ηδύναμεν τον κίνδυνον της μείωσης αυτής, διότι η άναλογία μεταξύ καλίου άφ' ενός και άζώτου και φωσφόρου άφ' έτέρου έγένητο περισσότερο άνισόροπος. Πρός καλύτεραν διευκρίνισιν του φαινομένου τούτου προσετέθη λιπάνσις υπ' αριθ. 6 (3—3—3) με ίσην δόσιν όλων των τριών στοιχείων.

Διά της λιπάνσεως υπ' αριθ. 7 (6—3—0) διπλασιάζεται η δόσις άζώτου της υπ' αρ. 5 λιπάνσεως (3—3—0), η όποια εκ των πρώτων έξι λιπάνσεων είναι κατά τα αποτελέσματα των προηγούμενων έτών οικονομικώς ένδιαφέρουσα διά τόν σίτον.

Διά της λιπάνσεως υπ' αριθ. 8 (3—6—0) διπλασιάζεται το φωσφορικόν δξυ επί τη ίδια βάσει και αποτελεί θεύτερον τρόπον λιπάνσεως σίτου, ό οποίος εις πλείστα έλληνικά έδαφη επιφέρει σημαντικά οικονομικά κέρδη.

Διά της λιπάνσεως υπ' αριθ. 9 (3—6—6) αποσκοπείται η μελέτη του κατά πόσον εξαλείφεται η μελέτη του κατά πόσον διά της συγχρόνου προσθήκης σχετικώς ισχυράς ποσότητος φωσφορικού δξέος και μικρού ποσού άζώτου. Πράγματι εις αρκετά πειράματα έσημειώθη τούτο, εις άλλα όχι.

Η λιπάνσις υπ' αριθ. 10 (3—0—0) είναι ένδειξιμένη μόνον εις έδαφη με έπαρκές φωσφορικόν δξυ και κατά συνέπειαν εις τας καθωρισμένας ταύτας περιπτώσεις θα αποδώσιν μόνον οικονομικόν κέρδος διά την αυτοκαλλιέργειαν.

Η λιπάνσις υπ' αριθ. 11 (0—6—0) είναι ό πρώτος ένδειξιμένης τρόπος λιπάνσεως σίτου διά την Ελλάδα. Ός πλέον όλιγοδάπανος λιπάνσις επιφέρει εις πλείστα έλληνικά έδαφη αύξήσεις της αποδόσεως όχι καταπληκτικές, αλλά οικονομικώς πολλάκις λίαν επικερδείς. Ένφ' αι λιπάνσεις 5 και 8 (3—3—0 και 3—6—0) δύναται να υποδειχθούν διά σίτον και σανόν, η εν λόγω λιπάνσις θα επιφέρει πολλάκις οικονομικόν αποτέλεσμα και εις την καλλιέργειαν της σικάλεως, κριθής και βρώμης, αι όποιαι δεν απολαμβάνουσι προστατευτικής τιμής.

Αι υπ' αριθ. 12 και 13 λιπάνσεις είναι άναλογοι προς τας λιπάνσεις 5 και 7 με την διαφοράν μόνον ότι δίδεται το άζωτον έπιφανειακώς όπό μορφήν νήτρου κατά το τέλος του χειμώδους (εις την υπ' αριθ. 13 λιπάνσιν εις δύο δόσεις) αντί όπό μορφήν άμμωνίας κατά την σποράν, όπως εις τας άλλας λιπάνσεις.

Αι λιπάνσεις υπ' αριθ. 14 (6—9—10) και 15 (9—6—0) σκοπούν την μελέτην των μεγαλυτέρων δυνατών αποδόσεων και

συγχρόνως να αποδείξωσι τα φυσιολογικά όρια της χρήσεως λιπασμάτων διά τόν σίτον. Κατά το πλείστον πράγματι αι λιπάνσεις αδει έπέτυχαν μεγαλυτέραν απόδοσιν όλων των άλλων λιπάνσεων. Τα ηδύνημένα άνωτέρω ποσά, κατά τας παρατηρήσεις ημών, εις ουδεμίαν περίπτωσην προύκλεισαν δυσμενή επίδρασιν επί των φυτών με αποτέλεσμα την μείωσιν της παραγωγής: ένφ' δηλαδή πολλάκις έμείωσαν την απόδοσιν εις τόν ίδιον πειραματικόν αγρόν 3 ή 6 μονάδες καλίου, εν τούτοις αι προστεθείσαι 10 μονάδες δεν έμείωσαν περισσότερο την άναμενομένην απόδοσιν τών 6 χιλιογράμμων άζώτου και 9 χιλιογρ. πεντοξειδίου του φωσφόρου. Η ισχυρά άζωτοφωσφορούχος λιπάνσις απέτειρεν έν τη περιπτώσει ταύτη ισχυρόν αντίδραστήριον. Επίσης η λιπάνσις 15, δηλ. διά 9 μονάδων άζώτου και 6 μόνον φωσφόρου άνευ καλίου εις ουδεμίαν περίπτωσην επέφερεν ισχυρότερον πλάγισμα ή αποξήρανσιν και εις τα μέρη άκόμη όπου παρατηρήθησαν ήμιοι φαινόμενα διά λιπάνσεων μετά 3 και 6 μονάδων άζώτου. Τουναντίον πολλάκις παρατηρήσαμεν, ότι αι λιπάνσεις με Ισχυράς δόσεις άζώτου μετά την παρέλευσιν της έντόνου έρρασίας του μηνός Μαρτίου 1933 έπηνόρθωνσαν καλύτερον τας καυτερότητες και βλάβας αυτών από τας λιπάνσεις δι' όλίγου μόνον άζώτου ή και άνευ αύτου.

Η μορφή των χρησιμοποιηθέντων λιπασμάτων ήτο κατά την λίπανσιν κατά την σποράν:

- 1) Θεϊκή άμμωνία.
- 2) Υπερφωσφορικόν δξυ 16 %.
- 3) Θεϊκόν κάλι.

Διά την έπιφανειακήν δέ λίπανσιν κατά το τέλος του χειμώδους νιτρικόν νάτριον.

Εξαιρέσεις όπό τόν κανόνα αυτών θα αναφέρωμεν έκάστοτε κατά την περιγραφήν των διαφόρων πειραμάτων.

Όφειλομεν να τονίσωμεν και έν τη παρούση πραγματείη τας ευχαριστίας ημών προς το Γερμανικόν Συνδικάτον Καλίου, το όποιον προθύμως διέθεσε πάλιν δωρεάν το απαιτούμενον διά τους έπιστημονικούς πειραματισμούς ημών θεϊκόν κάλι.

Τό μέγεθος και σχήμα των τεμαχίων ήτο πάλιν κατά το πλείστον 5X5=25m² με άσημάντους εξαιρέσεις, επίσης αι έπαναλήψεις έκάστης λιπάνσεως ήσαν 8. Τό σχήμα όλοκλήρου του πειράματος έποικίλε άναλόγως του άγρου, από τετραγώνου και όρθογωνίου μέχρι μακροστενού.

Όλα τα αποτελέσματα υπεβλήθησαν προς έξουδετέρωσιν των άνωμαλιών του έδαφους εις διόρθωσιν διά όπολογισμόν κατά Richey.

Η σχετική χημική ανάλυσις των έξ έκάστου πειραματικού άγρου λίπανθέντων δειγμάτων αναγράφεται έν τω πινάκι 2 και θα διευρηγηθί με την περιγραφήν έκάστου πειράματος.

Έκάστη ανάλυσις έγένητο εις διπλούν. Έν τω πινάκι 2 αναγράφονται δι' έκαστον έδαφος εις όλγυας λέξεις τα χαρακτηριστικά αύτου, όπως παρουσιάζονται εις τόν παρατηρητήν γεωργόν ή γεωπόνον, διά των όποίων η όψις του γυμνού έδαφους εις την ύπαιθρον προκαλεί αυτόματον

και αυθαίρετον εκτίμησιν της καλλιερητικής αξίας αυτου (και χωρίς να εκφρασθί πάντοτε η κρίσις αυτου). Η εκφρασις της έντυπώσεως αυτης περι της καλλιερητικής αξίας δυσχεραίνεται κατά την γνώμην ημών ένεκα έλλειψεως σαφούς καθορισμού των διαφόρων ποιοτήτων και ιδιοτήτων του έδαφους. Ένφ' ό έπιστήμων στήριζει την εκτίμησιν των έδαφών μετά την σχετικήν δειγματοληψίαν εις τα δεδομένα της μηχανικής και φυσικοχημικής ανάλυσεως, ό γεωργός στήριζεται μόνον επί τω ότι παρατηρούν οι όφθαλμοί αυτου, ήτοι το χρώμα του έδαφους και την ύψην αυτου. Η γεωμετρική γεωπονία καθόρισε πρώτ'ό γινωστόν τετράγωνον σχήμα, το όποιον δεικνύει ως κέντρον τόν πληόν ως έδαφος από πάσης απόψεως μέσης συστάσεως και εις τα τέσσαρα άκρα την άμμο, χουμάδα, την άργιλλον και την άσβεστον. Εις τα διάμεσα εύρισκονται αι διάφοροι βαθμολογία του έδαφους, π.χ.: άμμος —) πηλός άμμος —) άμμόδης πηλός —) πηλός —) άργιλλώδης πηλός —) πηλώδης άργιλλος —) άργιλλος.

Τό ευχερέστερον τούτο σχήμα συμπληρούται μόνον διά καθωρισμένον εκφράσεως ως αι κάτωθι:

«Σιτέδαφος», «σικαλέδαφος», «κριθαρέδαφος», «πατατέδαφος», «τριφυλλέδαφος», «τευλοδέδαφος» κλπ. δι' όν καθορίζονται όρισμένα καλλιέργεια, αι όποια εύρίσκουσι επί των εν λόγω έδαφών, τυπικάς δι' αυτάς συνθήκας, η επιβάλλεται η κατ'έξοχην καλλιέργεια αυτη. Επίσης συνιθίζονται προς συμπληρώσιν των ως άνω χαρακτηρισμίων άλλοι τοιοῦτοι, θημιουργήθεντες παρά τών έντοπίων γεωργών ή άνομοιογενήσιν συνήθως έννοισιν, ως προς τας ιδιότητας και την ένδειξιμένην καλλιέργειαν αυτών, π.χ. Stundeboden (έδαφος των όλίγων και σπανίων προς καλλιέργειαν όρών), Marschboden, Geestboden και πολλοί έτεροι.

Η έλληνική γεωπονία φαίνεται άρκουμένη εις την σειράν άμμος — άμμοαργιλλώδης — άργιλλοαμμώδης — άργιλλος, εκ των όποιων η πράξις χρησιμοποιεί μόνον τους δύο μεσαίους χαρακτηρισμούς.

Εύχης έργον, κατά την γνώμην ημών, θα ήτο η εκ κοινής συνεννόσεως των ειδικών έπιστημόνων έναια διάταξις και όνοματολογία των διαφόρων έδαφικών τύπων και ιδιοτήτων αυτών με εύρείαν χρησιμοποίησιν των χρησιμοποιούμενων ήθη έν τη χωρική γλώσση εκφράσεων.

Η ύγρασία του αεροξηραθέντος έδαφους, δηλαδή η ύγρασία την όποιαν εύρίσκειμεν εις το δείγμα κατόπιν εκθέσεως του κοκκινισθέντος κάτω των δύο mm δείγματος άνευ ουδεμιάς άλλης προπαρασκευής εις το εργαστήριον, πριν άρχισή εργασία, ήτοι άναλόγως του πειράματος έποικίλε άναλόγως του άγρου, από τετραγώνου και όρθογωνίου μέχρι μακροστενού.

Όλα τα αποτελέσματα υπεβλήθησαν προς έξουδετέρωσιν των άνωμαλιών του έδαφους εις διόρθωσιν διά όπολογισμόν κατά Richey.

Η σχετική χημική ανάλυσις των έξ έκάστου πειραματικού άγρου λίπανθέντων δειγμάτων αναγράφεται έν τω πινάκι 2 και θα διευρηγηθί με την περιγραφήν έκάστου πειράματος.

Έκάστη ανάλυσις έγένητο εις διπλούν. Έν τω πινάκι 2 αναγράφονται δι' έκαστον έδαφος εις όλγυας λέξεις τα χαρακτηριστικά αύτου, όπως παρουσιάζονται εις τόν παρατηρητήν γεωργόν ή γεωπόνον, διά των όποίων η όψις του γυμνού έδαφους εις την ύπαιθρον προκαλεί αυτόματον

των έκείνων πραγματεύονται. Εις την Έλ-λάδα σαφή εικόνα περί της συνεκτικότη-τος και έν γένει φυσικής ιδιότητος των έ-δαφών δύναται να θώση μόνον η ειδική μελέτη του συμπλόκου μέρους του έδα-φους. Ένφ' εις τα μάλλον ύγρά και ψυχρά κλίματα εις το συμπλκον των έδαφών τά κατιόντα των άλκαλικών γαιών (άσβε-στος, μαγνησία κλπ.) εύρίσκονται εις ά-ναλογία πολλοπλάσιαν των κατιόντων των άλκαλικών γαιών και άλκαλιών (νάτριον, κάλιον κλπ.), εις τήν ήμέτερον κλίμα η άναλογία των κατιόν-των των άλκαλικών γαιών και άλκαλιών είναι περίπου η αυτη. Η φυσικοχημική δράσις των άλκαλιών, ως ισχυροτέρα, υ-περτερεί την δράσιν των άλκαλικών γαι-ων και δημιουργεί διασποράν των κολλο-ιδιών, έξ ης άπορρέει μειονεκτικός ιστός, δηλαδή συνεκτικότης, σκληρότης, δημιου-ργία δυσμενών συνθηκών διά την απόδοσιν για κυκλοφορίαν του άπορροφηθέντος και συγκαταθέντος ύδατος έν τω έδαφει, κρούσιμα κλπ.

Ό εκθέτης ίόντων υδρογόνου των έδα-φών, επί των όποιων έγινε ό πειραματι-σμός, δεικνύει, ότι εις ταύτα η αντίδρασις κυμαίνεται από ουδετέρας μέχρις έλαφρώς άλκαλικής. Δέον να τονισθί, ότι ό προ-διορισμός της πυκνότητος των ίόντων υ-δρογόνου έγένητο χρωματομετρικώς επί διηθηθέντος εκχυλίσματος με ύδωρ και κα-νονικόν διάλυμα χλωριούχου καλίου. Τό άπεσταγμένον ύδωρ προβρασθέν και ψυ-χθέν έδεικνυε p H 6, 5—6, 7.

Ό προσδιορισμός των άνθρακικών αλά-των των άλκαλικών γαιών, εκφραζόμενος εις άνθρακικόν άσβεστόν, έγένητο άεριο-μετρικώς διά συσκευής μεγάλης ακριβεί-ας. Εις άς περιπτώσεις δεν υπήρχαν άν-θρακικά, έφηρμοσθή η μέθοδος δι' όξικου όξέος κατά Geadoir του συνόλου των βά-σεων εκφραζόμενων εις άνθρακικόν άσβε-στόν μηδενός μέχρι των 13 mg πεντοξειδί-ου του φωσφόρου. Τα έρια ταύτα τά διά τήν έπίτευσιν αποδόσεως 350 — 400 kg καρπού (διά δημητριακά) κυμαίνονται ά-πό 4—5 mg.

Όσον άφορά τας αναλύσεις επί της πε-ριεκτικότητος των έδαφών εις άφορισί-μον και χρησιμοποιήσαμεν έκτός των ά-νω τριών μεθόδων άναλύσεως και άλλην τετάρτην τοιαύτην κατά Niklas, η όποια είναι μικροβιολογική, βασισμένη επί της άναπτύξεως του μικρήλου του άσπεργί-λου του μέλανος επί του έδαφους.

ΕΙΣ ΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ: Η συνεία.

1) Η χρωματομετρική κατά Dirks — Scheffer, βασισμένη επί του διαλυτού πο-σού πεντοξειδίου του φωσφόρου έν ύδατι ή έν ύδατι κεκορεσμένω διά διοξειδίου του άνθρακος και άνθρακικού άσβεστίου άνα-λόγως της αντίδρασεως του έδαφους. Δέ-χεται δέ ότι έδαφός τι χρήζει φωσφορού-χου λιπάνσεως, εάν η περιεκτικότης του είναι κάτω των 4—6 βαθμών, άναλόγως του καλλιερουμένου φυτού. Δέν δικαιολο-γείται δέ φωσφορούχος λίπανσις, έφόσον τό έδαφος περιέχει πεντοξειδίου του φω-σφόρου άνω των 6 βαθμών.

2) Η μέθοδος Köpfig — Lemmermann βασίζεται επί της προσβολής του έδαφους διά 1 % κητρικού δξέος. Ός όρια δέχον-ται διά παραγωγήν 350—400 χιλγρ. καρ-πού διά δημητριακά τά έξης: Κάτω των 20 mg ύπάρχει ανάγκη φωσφορούχου λιπά-σεως, 20—25 mg άμφιβολος η ανάγκη, ά-νω των 25 mg ουδεμία ανάγκη. Κατά την μέθοδον δέ Lemmermann επί πλέον άπαι-τείται όπως η σχετική διαλυτότης R είναι μεγαλυτέρα των 25 %, ήτοι:

$$\text{Κητροδιαλυτά} \times 100 = R) 25.$$

Όλικόν

Έφ' όσον είναι δέ αυτη μικρότερα του 25 %, τότε η φωσφορούχος λίπανσις είναι ά-ναγκαία, έστω και άν το κητροδιαλυτόν πεντοξειδίου του φωσφόρου είναι περισσό-τερον των 25 mg.

Κατά τόν πινάκα 2 τά πλείστα των έξε-τασθέντων έδαφών δεικνύουσι κατά Köpfig μεγάλην ανάγκην φωσφορούχου λιπάνσεως με αντίθεσις τινάς, άτινες ίσως δικαιολο-γηθούν διά του προσδιορισμού του βαθμού της διαλυτότητας κατά Lemmermann.

Τέλος, η φωτοφυσιολογική μέθοδος Neubauer η και πλέον διαδεδομένη, δεικνύ-ει ποικιλίαν άριθμών κυμαινόμενων από του μηδενός μέχρι των 13 mg πεντοξειδί-ου του φωσφόρου. Τα έρια ταύτα τά διά τήν έπίτευσιν αποδόσεως 350 — 400 kg καρπού (διά δημητριακά) κυμαίνονται ά-πό 4—5 mg.

Όσον άφορά τας αναλύσεις επί της πε-ριεκτικότητος των έδαφών εις άφορισί-μον και χρησιμοποιήσαμεν έκτός των ά-νω τριών μεθόδων άναλύσεως και άλλην τετάρτην τοιαύτην κατά Niklas, η όποια είναι μικροβιολογική, βασισμένη επί της άναπτύξεως του μικρήλου του άσπεργί-λου του μέλανος επί του έδαφους.

ΕΙΣ ΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ: Η συνεία.

ΚΤΗΜΑΤΑ
ΔΑΝΕΙΑΑγοραί — πωλήσεις
ένοικιάσεις

Αντιπροσώπει κτημάτων

Ασφάλειαι. Οικοδομικά έργα. Ζη-
τούνται άνταπεκτιλ

ΓΡΑΦΕΙΑ: Ε. Ν. ΚΟΥΤΣ' ΚΟΝΤΗ

ΑΘΗΝΑΙ Γ' Σεπτεμβρίου 1934

Τηλέφ. 15—112

ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ Τσαμαδ

Τηλέφ. 40—60

ΝΟΜΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Ο ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡ ΤΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ ΤΟΥ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΔΙΚΑΙΟΥ

Υπό ΣΠΥΡΟΥ ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΥ - ΣΤΡΑΤΗ, ύφηγητοῦ τοῦ Διεθνoῦς Δικαίου ἐν τῇ Ἀνωτ. Σχολῇ Οἰκονομικῶν Ἑπιστημῶν

Β'.

Αἱ πολιτεῖαι χρησιμεύουσιν ὡς μέσα διοχετεύσεως τῶν διαπιστουμένων κανόνων, καὶ ὡς ἐκτελεστικά ὄργανα τῶν κανόνων τοῦ Δ. Δ. Θὰ χρησιμεύουσι δὲ ὡς τοιαῦτα μέχρι τελείας ὁργανώσεως τῆς διεθνoῦς κοινωνίας.

Ὁ μεταβατικός χαρακτήρ αὐτῆς ταύτης τῆς φύσεως τοῦ Δ. Δ. μεταδίδεται καὶ εἰς ὅλους τοὺς διεθνεῖς κανόνες ἢ θεσμούς. Περιορίζομαι νὰ ἐξετάσω τοὺς ἀναφερομένους εἰς τὰ βασικά δικαιώματα τῶν πολιτειῶν καὶ εἰς τὴν εἰρηνικὴν αὐτῶν ὁργάνωσιν.

Ἡ θεωρία τῆς θεμελιώσεως τοῦ δικαίου ἐπὶ τῆς κοινῆς βουλήσεως τῶν πολιτειῶν, ἀποτέλεσμα τῆς ἀτομικιστικῆς ἀντιλήψεως τοῦ δικαίου, ἀνεγνώριζεν εἰς τὰς πολιτείας προσωποπαγῇ προνόμια καὶ δικαιώματα, θεωρούμενα ἀναπαλλοτρίωτα καὶ προ-υπάρχοντα τῆς κοινωνικῆς συμβίσεως.

Ἡ ἀρχὴ τῆς ἀπολύτου κυριαρχίας ἐθεωρεῖτο ὡς ὁ ἀκρογωνιαίος λίθος τῆς πολιτικῆς ἀνεξαρτησίας ἐνὸς κράτους. Ἡ ἀπόλυτος ἐφαρμογὴ τῆς ιδέας ταύτης δὲν ἤρριψε νὰ φανῇ ἀνεφάρμοστος, λόγω ἀφ' ἑνὸς μὲν τῆς ὑπάρξεως ἄλλων ἐξ ἴσου κυριάρχων ὄντοτήτων, ἀφ' ἑτέρου δὲ λόγω τῆς ἐκ τῶν πραγμάτων καθημερινῶς αὐξανόμενης νομικῆς δεσμεύσεως μεταξὺ τῶν πολιτειῶν.

Κυριαρχία καὶ ὑποταγὴ εἰς τὸ δίκαιον ἦσαν δύο ἔννοια ἀσυμβίβαστοι.

Οἱ ἀδήποτε ἐξάρτησις καταστρέφει τὴν ἔννοιαν τῆς ἀπολύτου κυριαρχίας ἐν τῇ κυριολεξίᾳ αὐτῆς. Διὰ τοῦτο οἱ πλέον ἐνθερμοὶ ὑποστηρικταὶ τῆς θεωρίας αὐτῆς δὲν ἐδίωξαν νὰ ἀρνηθῶσι τὸν νομικὸν χαρακτήρα τῶν κανόνων τοῦ Δ. Δ.

Τοιαύτη δὲς διαπίστωσις ἤρξετο εἰς ριζικὴν ἀντίθεσιν πρὸς τὴν πραγματικότητα, ἔνθα παρετηρήθη ἐπέκτασις τῶν κανόνων τοῦ Δ. Δ. εἰς ὅλας τὰς ἐκφάνσεις τῆς ζωῆς. Ἐκαστος νέος κανὼν δικαίου ἀπετέλει νέον πλῆγμα κατὰ τῆς ἀρχῆς τῆς κυριαρχίας.

Ἡ ἀρχὴ αὐτῆς συνήντησε μανιώδεις ἐπικρίτας, ὡς καὶ ἐνθέριμος ὑποστηρικτάς.

Σήμερον ἡ διαμάχη μεταξὺ τῶν δύο εἰ- ναι μάλλον διαμάχη λέξεων. Διότι οἱ μὲν πρῶτοι δέχονται τὴν ἀνεξαρτησίαν τῶν πολιτειῶν ἐντὸς τοῦ πλαισίου τῆς νομιμότη- τος, οἱ δὲ δεύτεροι τὴν κυριαρχίαν αὐτῶν περιορίζοντες ὅμως ὑπὸ τῶν κανόνων τοῦ δικαίου.

Εἶναι πάντως ἀληθές ὅτι παρ' ὅλα τὰ πλῆγματα, τὰ ὅποια ὑπέστη ἡ ἀρχὴ τῆς κυριαρχίας, ἐξακολουθεῖ ἀκόμη ἐπηρεά- ζουσα, εἰς ὁρισμένα σημεία τὴν διεθνή ζω- ῆν καὶ τοῦτο ἐφόσον ὑφίσταται ἡ ἀτομι- στικὴ ἀντιλήψις τοῦ δικαίου.

Τὸ δίκαιον ὅμως εἶναι κοινωνικὸν προ- ὶόν. Μόνον ἐν τῇ κοινωνίᾳ δύναται νὰ νοη- θῇ, νὰ γεννηθῇ καὶ νὰ ἐπεκταθῇ.

Ὡς ἐκ τούτου ἡ κοινωνικὴ ἀντιλήψις τοῦ δικαίου παραδίδεται μὲν ὅτι οὐδὲν κράτος δύναται νὰ ἐξαρτῆται ἀπὸ ἄλλο, ὅλα ὅ- μως ὁμοῦ εὐρίσκονται ὑποταγμένα εἰς τὴν νομιμότητα, ἥτις περιορίζει τὴν ἀνε- ξαρτησίαν αὐτῶν.

Ἡ κυριαρχία, ἐγκαταλειφθεῖσα οὐσια- στικῶς, ἐξακολουθεῖ μολυσματὰ διεκδο-

σα σημείων τινῶν τοῦ κοινωνικοῦ βίου, ὅ- πως π. χ. εἰς τὴν σύνθεσιν τῶν διεθνῶν ὁ- γάνων καὶ ἰδίως εἰς τὴν διετήρησιν τ.δ. κανόνος τῆς παμψηφίας εἰς τὰς διασκέ- ψεις.

Εἰς τὴν ὁργάνωσιν τόσοι τῆς Κ.Τ.Ε. ὅ- σον καὶ τῶν Δ.Δ.Δ.Δ. ἡ δυσκολία παιε- κάμφθη ὁ κανὼν ὅμως τῆς παμψηφίας θεωρεῖται ἀπαραίτητος δι' ὅλας τὰς σπου- δαιοτέρας ἀποφάσεις τῆς Κ.Τ.Ε.

Εἶναι ὅμως ἀληθές ὅτι ὁ κανὼν οὗτος ὄχι μόνον ἐμποδίζει τὴν ἐξέλιξιν τοῦ δικαίου, ἀλλ' ἐπὶ πλέον ἀποβαίνει τυραννικός, ἐφόσον ἡ γνώμη μίας καὶ μόνης πολιτείας δύναται νὰ παραλύσῃ τὴν θέλησιν πλειό- νων.

Ὁ κανὼν τῆς παμψηφίας στηρίζεται ἐπὶ- σης καὶ ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τῆς ἰσότητος.

Ἡ ἰσότης νοεῖται, ὡς ἰσότης ὅλων τῶν πολιτειῶν, ἐνώπιον τοῦ δικαίου.

Τὸ τοιοῦτον ἐξήγει ὄχι μόνον τὴν ἐν τοῖς πράγμασιν ὑφιστάμενην ἀνίσωτητα, ἀλλὰ καὶ τὴν προνομιοῦχον θέσιν τῶν Μεγάλων Δυνάμεων εἰς τὴν σύνθεσιν τῶν ὁργάνων τῆς διεθνoῦς κοινωνίας. Ἡ δὲ προνομιοῦ- χος αὐτῇ θέσει ἐξηγεῖται ἐκ τοῦ γεγονό- τος καθ' ὃ αἱ πολιτεῖαι χρησιμοποιοῦνται εἰς τὴν μεταβατικὴν ταύτην ἐποχὴν τοῦ Δ. Δ. ὡς ἐκτελεστικά ὄργανα αὐτοῦ, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἡ ἐκλογὴ κατ' ἀνάγκην γίνεται μεταξὺ τῶν πολιτειῶν τῶν πλέον ἰσχυρῶν καὶ ἐδικευμένων.

Ἀπὸ τοῦ 18ου αἰῶνος μέχρις ἐσχάτων ὁλόκληρος ἡ θεωρητικὴ ἀντιλήψις ἐβασί- ζετο ἐπὶ τοῦ συστήματος τοῦ κοινωνικοῦ συμβολαίου, καθ' ὃ ἕκαστον μέλος τῆς κοινωνίας ἐπιφυλάττει δι' ἑαυτοῦ ὁρισμένα βασικά δικαιώματα, τῶν ὁποίων ὁ ἀριθμὸς ἡῶσανε κατὰ τὴν ἰδίαν ἐκτίμησιν ἕκαστου κράτους ἢ συγγραφῆς.

Ἡ ἀντικειμενικὴ ὅμως ἀντιλήψις τῶν προσωποπαγῶν δικαιωμάτων δὲν ἠδυνήθη μέχρι τέλους νὰ ἀντιταθῇ εἰς τὰς δογμα- τιστικὰς τῆς λογικῆς καὶ τῶν κοινωνικῶν ἀ- παιτήσεων. Τοῦτο δὲ ὠδήγησεν εἰς τὸ νὰ ἀναγνωρισθῶσιν εἰς τὰν πολιτείαν θετικὰ τινα δικαιώματα, ἀπορρέοντα ἐκ τῆς ὑ- παρχούσης νομικῆς κοινωνίας μεταξὺ τῶν κρατῶν καὶ βασιζόμενα ἐπὶ τῆς πραγμα- τικότητος τῆς κοινωνικῆς ἀλληλεγγύης.

Ἡ θεωρία τῶν βασικῶν δικαιωμάτων ἤρ- χισεν ἐπίσης νὰ ὑποχωρῇ ἀφ' ἧς ἡ ἔννοια τῆς προσωποπαγῆς τῆς πολιτείας δὲν ἐ- κρίθη ἀπαραίτητος διὰ τὴν ἐπεξήγησιν τῆς δράσεως αὐτῆς ἐντὸς ὁρισμένου νομικοῦ πλαισίου.

Ἀνεκαλύφθη ἐν τῇ ἐκείνῃ ὅτι ἡ θέλησις τῆς πολιτείας δὲν εἶναι, εἰμὴ θέλησις ὁρισμέ- νων ἀτόμων (ὁπλ. τῶν κυβερνητῶν), ἥτις ἐξωτερικεύεται ἐντὸς νομικοῦ πλαισίου.

Διὰ νὰ διακρίνῃ τις τὰς ἀτομικὰς ἀπὸ τὰς κυβερνητικὰς πράξεις ἡ προσφυγὴ εἰς τὸ κατασκευαστικὸν τῆς νομικῆς προσωπικότη- τος καὶ τῆς ἰδιότητος τοῦ ὑποκειμένου δὲν εἶναι ἀπαραίτητος. Ἀρκεῖ πρὸς τοῦτο νὰ ἀναφερθῇ ὁ κανὼν δικαίου εἰς τὸν ὁ- ποῖον αὐτὸν ὑπάγονται.

Καταργουμένης τῆς προσωπικότητος, παύουσιν ὑφιστάμενα τὰ ὑποκειμενικά δι- καιώματα.

Ἀντὶ δὲ τούτων ὑπάρχουσιν ἀντικειμε- νικοὶ κανόνες, οἵτινες ἀπογορεύουσιν ἢ ἐ-

πιτρέπουν τὴν α' ἢ β' πρᾶξιν εἰς τὰ ἀτο- μα ἐκεῖνα ὅτινα ἐνεργοῦσιν ὡς κυβερνη- τι μίας χώρας.

Ὁὕτω δὲ ἐξηγεῖται ἡ ὑποταγὴ τῶν κρα- τῶν εἰς ἀντικειμενικοὺς κανόνες, ὡς ἐπί- σης καὶ ἡ ὑποταγὴ τῶν νεοσυσταθέντων κρατῶν, ὅτινα, εἰσερχόμενα τὸ πρῶτον ἐν τῇ διεθνῇ κοινωνίᾳ, δεσμεύονται καὶ προ- στατεύονται ἀπὸ τὰς προϋπαρχούσας αὐ- τῶν γενικὰς διατάξεις.

Ὅλαι αἱ ἀνωτέρω ἀντιλήψεις, ἐρχόμεναι εἰς ἀντίθεσιν πρὸς τὰς πατροπαράδοτους τοιαύτας, δὲν κατάρθωσαν νὰ ἐπιβληθῶ- σι καθ' ὁλοκληρίαν εἰς τὴν ἐπιστήμην, πολ- λὸ δὲ ὀλιγώτερον εἰς τὸ θετικὸν δίκαιον. Διὰ τοῦτο τὸ Δ. Δ. περιέχει πλείστους κα- νόνες ἀνομοιογενεῖς, πολλὰκις δὲ καὶ ἀν- τιφαπτικούς, κύριον χαρακτηριστικὸν τῶν ὁποίων εἶναι ἡ ἐξελικτικὴ τῶν μορφῆ, ἡ- τις ἐξ ἄλλου ἀπεικονίζει τὴν μεταβατικὴν περίοδον τῆς ἐποχῆς μας.

Παρ' ὅλας ὅμως τὰς δυσκολίας καὶ τὰς ἀντιδράσεις, αἵτινες ἀναφαίνονται εἰς τὴν ἐξέλιξιν τῆς διεθνoῦς κοινωνίας, ἡ τελευ- ταία δὲν δύναται εἰμὴ νὰ ἀκολουθήσῃ τὸν φυσικὸν δρόμον παντὸς κοινωνικοῦ συνό- λου, ὅστις συνίσταται εἰς τὴν τελειοποίη- σιν τῆς ὁργανώσεως αὐτοῦ, διὰ τῆς παραι- τήσεως ἀπὸ τῆς αὐτοδικίας, διὰ τῆς εἰρη- νικοῦ διακανονισμοῦ τῶν διαφορῶν καὶ διὰ τῆς ἀσφαλείας τῶν μελῶν αὐτοῦ.

Βασικὸς δρος τῆς ὑπάρξεως ὁργανωμέ- νης κοινωνίας εἶναι ἡ ἀποφυγὴ τῆς αὐτο- δικίας καὶ ἡ παραίτησις τῶν μελῶν αὐτῆς ἀπὸ τῆς βίαιας ἐπιλύσεως τῶν διαφορῶν.

Ἡ ὑφιστάμενη ἀναρχία ἐν τῇ διεθνῇ κοι- νωνίᾳ ἐπέτρεπε τὴν ἀπεριόριστον χρῆσιν τοῦ πολέμου, ὅστις ἐθεωρεῖτο ὡς νόμιμον μέσον ἐπιλύσεως τῶν διεθνῶν διαφορῶν.

Αἱ προσπάθειαι τῆς ἐπιστήμης πρὸς πε- ριορισμὸν τοῦ δικαιοῦτος τούτου, ἰδίως δὲ τῶν θεολόγων τοῦ XVI αἰῶνος, ἀπέβη- σαν μάταιαι, αἱ δὲ ἐπιτυχίαι αὐτῆς εἰς τὸ θετικὸν δίκαιον περιορίσθησαν εἰς περι- πτώσεις τινὰς μερικοῦ ὅλως ἐνδιαφέρον- τος, ὅπως π. χ. τὴν ἀπαγόρευσιν τοῦ πολέ- μου διὰ τὴν εἰσπράξιν τῶν συμβατικῶν χρεῶν, μεταξὺ ὁμοσπόνδων κρατῶν, ἐναν- τίων οὐδετέρων πολιτειῶν καὶ ἄλλα τινά.

Ἡ μεταπολεμικὴ προσπάθεια διὰ τὴν συ- στηματικὴν ὁργάνωσιν τῆς διεθνoῦς κοι- νωνίας, εἶχεν ὡς φυσικὸν ἐπακολουθημα- τὸν περιορισμὸν τοῦ δικαιώματος τοῦ πο- λέμου, εἰς μερικὰς δὲ περιπτώσεις καὶ τὴν κατάργησιν αὐτοῦ.

Σήμερον, ὁ θεσμὸς τοῦ πολέμου παρου- σιάζεται ὑπὸ τοῦς ἀκολουθοῦντος περιορι- σμούς τοῦ θετικοῦ δικαίου.

Α' Ἐν τῷ πλαισίῳ τῆς Κ.Τ.Ε. ὁ πόλε- μος κατ' ἀρχὴν ἀπαγορεύεται. Μολαταῦτα ὁ πόλεμος προβλέπεται καὶ καθίσταται θε- μικός εἰς τὰς ἐξῆς περιπτώσεις:

α') Ὅταν ἀμφότερα τὰ ἐνδιαφερόμενα κράτη ἀρνοῦνται νὰ δεχθῶσι τὸ πόρισμα τοῦ Συμβουλίου τῆς Κ.Τ.Ε.

β') Ὅταν τὸ πόρισμα δὲν συγκεντρώσῃ τὴν ὁμοφωνίαν τῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου, τῆς ψήφου τῶν ἐνδιαφερομένων κρατῶν μὴ λαμβανομένης ὅπ' ὁψιν.

γ') Ὅταν εἰς τὴν διαδίκων ἰσχυρίζεται, καὶ τὸ Συμβούλιον ἀναγνωρίσῃ ὡς δικαί- ον τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦτον, ὅτι ἡ διαφορὰ

ἀνάγεται εἰς ζήτημα, τὴν λύσιν τοῦ ὁποῖου τὸ διεθνὲς δίκαιον ἀφίνει εἰς τὴν ἀποκλει- στικὴν ἀρμοδιότητα ἐνὸς κράτους.

Ἡ μὴν καινοτομία τὴν ὁποῖαν παρουσι- ἀζει ἐπ' αὐτοῦ τοῦ σημείου τὸ Συμφωνον τῆς Κ.Τ.Ε. εἶναι ὅτι καὶ εἰς τὰς τρεῖς αὐ- τὰς ἀκόμη περιπτώσεις ἡ προσφυγὴ εἰς τὸν πόλεμον δὲν καθίσταται θεμιτὴ εἰμὴ μετὰ παρέλευσιν τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς δη- μοσιεύσεως τοῦ πορίσματος τοῦ Συμβου- λίου.

Ἐπίσης ὁ πόλεμος ἐπιτρέπεται κατό- πιν ἀδείας τῆς Κ.Τ.Ε.:

α) Διὰ τὴν ἐκτέλεσιν δικαιοῦτος ἀποφά- σεως ὑπὸ τοῦ κράτους, τὸ ὁποῖον συμ- μορφοῦται πρὸς αὐτὴν ἐναντίον τοῦ κρά- τος τὸ ὁποῖον ἀρνεῖται τὴν ἐκτέλεσιν τῆς.

Καὶ β) διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἐν ὁμοφω- νίᾳ ληφθεισῶν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου ἀπο- φάσεων ὑπὸ τοῦ κράτους τὸ ὁποῖον συμ- μορφοῦται πρὸς αὐτάς, ἐναντίον τοῦ ἀν- τιπάλου, τὸ ὁποῖον ἀρνεῖται νὰ προβῇ εἰς ὁρισμένας ἐνεργείας διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἐν λόγῳ ἀποφάσεων.

Τέλος, ὁ πόλεμος ἐπιβάλλεται ὡς κύ- ριος:

α) Ἐναντίον τοῦ κράτους, τὸ ὁποῖον προστρέπει εἰς τὴν βίαν ἄνευ προσφυγῆς εἰς τὸ Συμβούλιον ἢ τὴν δικαιοσύνην.

β) Ἐναντίον τοῦ κράτους τὸ ὁποῖον ἐπι- τίθεται ἐναντίον ἄλλου κράτους ἀποδε- χθέντος τὴν δικαστικὴν ἀπόφασιν ἢ τὸ ὁ- μοφώνως ψηφισθέν πόρισμα τοῦ Συμβου- λίου.

γ) Ἐναντίον κράτους, τὸ ὁποῖον δὲν συμμορφοῦται μὲ τὴν δῆλωσιν τοῦ Συμ- βουλίου ὅτι ἡ διαφορὰ ἐνάγεται εἰς τὴν ἀ- ποκλειστικὴν ἀρμοδιότητα μίας πολιτείας. Καὶ δ) ἐναντίον κράτους, τὸ ὁποῖον δι- οιοιδήσῃ λόγον προστρέπει εἰς τὴν βί- αν πρὸς τὴν παρελεύσεως τῆς τριμήνου προ- θεσμίας.

Πρέπει νὰ ληφθῇ ὅπ' ὁψιν ὅτι εἰς τὰς δύο τελευταίας κατηγορίας ὁ πόλεμος προ- σλαμβάνει ἰδιαίτερον μορφήν. Παρουσιάζε- ται ὑπὸ τὸν τύπον τῆς κοινωνικῆς ἐκτέλε- σεως μὲ σκοπὸν τὴν ἐφαρμογὴν καὶ τὸν σεβασμὸν τῶν διατάξεων τῆς διεθνoῦς κοι- νωνίας.

Ἐπίσης, αἱ ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς Κ.Τ.Ε. ὑπογραφείσαι συμφωνίαι ἐν Λοκάρνῳ ἀ- παγορεύουσιν ὄχι μόνον τὸν πόλεμον, ἀλ- λά πᾶσαν ἐπιθεσίαν ἢ ἐισβολὴν μεταξὺ Γαλ- λίας, Βελγίου καὶ Γερμανίας, τῇ ἐγγυή- σει τῆς Ἀγγλίας καὶ Ἰταλίας.

Β') Ἐκτὸς τοῦ πλαισίου τῆς Κ.Τ.Ε. ὁ πόλεμος περιορίζεται ἢ ἀπαγορεύεται δυ- νάμει διμερῶν συνθηκῶν, αἵτινες ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐπαυλαμβάνουν τὰς σχετικὰς διατάξεις τῶν συμφωνιῶν τοῦ Λοκάρνο.

Ἐν τῷ συμφωνίᾳ δὲ τῶν Παρισίων ὁ πό- λεμος ἀποκηρύσσεται ὅπ' ὅλων τῶν κρα- τῶν τῆς ὀφθλίου.

Τὰ συμβαλλόμενα μέλη κατεδίκασαν τὴν προσφυγὴν εἰς τὴν βίαν καὶ παρητήθησαν ἀπὸ τοῦ πολέμου, ὡς μέσου ἐθνικῆς πολι- τικῆς.

Τῆς ἄνω παρατήσεως ἐξαρθροῦνται ἡ πε- ριπτώσις τῆς νομίμου ἀμύνης καὶ ὁ πόλε- μος τῶν κυρώσεων, αἱ ἐξαιρέσεις δὲ αὐ- τὰς ἀδυνατίζουν τὴν πρακτικὴν ἐφαρμο- γὴν τοῦ κανόνος.

Τὸ συμφωνον θέτει ἕνα γενικὸν κανόνα. Οὐδεμίαν ὅμως κύρωσιν προβλέπει. Οὐδὲν σύστημα πρὸς ἐφαρμογὴν τοῦ κανόνος, ἐμπεριέχει ἢ υποδεικνύει.

Παρατηρεῖται ὅθεν, ὅτι ἡ ἀσκῆσις τοῦ πολέμου ἐπαυσε θεωρουμένη ὡς νόμιμος. Εἰς τὸ συμφωνον τῆς Κ.Τ.Ε. περιορίζε- ται ὁ πόλεμος ἐντὸς νομικοῦ συστήματος, εἰς τὰς τοπικὰς συμφωνίας, ὅπως τὸ Λοκάρνο, ἢ διμερεῖς συνθήκας καταργεῖται, ὡς καὶ πᾶσα ἐισβολὴ ἢ ἐπιθεσις, εἰς τὸ συμφωνον.

τέλος τῶν Παρισίων ἀποκηρύσσεται ἀπὸ ὅλας τὰς πολιτείας.

Τῶν ἄνω ὅμως ἀπαγορευτικῶν διατάξε- ων ἐξαρθροῦνται ὁ πόλεμος τῶν κυρώσεων καὶ τὸ φυσικὸν δικαίωμα τῆς νομίμου ἀ- μύνης.

Ὁ ἴδιος θεσμὸς προσλαμβάνει διαφο- ρους μορφάς, πηγάζει ἀπὸ διαφορετικὰ συστήματα, ἐπιδιώκει διαφορετικούς σκοπούς, ἐφαρμόζεται διαφορετικῶς κατὰ χρόνον καὶ τόπον, τέλος δὲ περιέχει ὁρισμένας ἐ- ξαιρέσεις ἢ ὑποχωρήσεις.

Τὸ τοιοῦτον δὲν ἐξηγεῖται εἰμὴ διὰ τοῦ μεταβατικοῦ χαρακτήρος τοῦ σχετικοῦ κανόνος, ὁ ὁποῖος καλεῖται νὰ διέπῃ σχέ- σεις μεταξὺ πολιτῶν, τῶν ὁποίων ἡ κοι- νωνία εὐρίσκεται εἰς τὸ στάδιον τῆς ὁργα- νώσεως.

Τὸ αὐτὸ φαινόμενον παρατηρεῖται καὶ εἰς τὰς εἰρηνικὰς μέσας ἐπιλύσεως τῶν δια- φορῶν.

Ἡ ὑπαρξὶς δύο καὶ μόνον κρατῶν δι- μιουργεῖ σχέσεις, αἵτινες ἔχουσιν ἀνάγκη νομικοῦ διακανονισμοῦ.

Ὁ κοινωνικὸς βίος δημιουργεῖ προστρι- βάς, τὸν ὁποῖον ἡ λύσις ἐπιπύχναται, ἢ διὰ τῆς βίας ἢ διὰ τῶν εἰρηνικῶν μέσων. Ὁ περιορισμὸς καὶ ἰδίᾳ ἡ ἀποκήρυξις τοῦ πολέμου συνεπάγεται ἐπέκτασιν καὶ τελειοποίησιν τῶν εἰρηνικῶν μέσων.

Αἱ διεθνεῖς διαφοραὶ διαιροῦνται εἰς νο- μικάς καὶ μὴ νομικάς.

Αἱ μὲν πρῶται ἀνάγονται εἰς τὴν ἐφαρ- μογὴν ἢ τὴν ἐρμηνείαν θετικοῦ δικαίου, ρυθμίζονται διὰ τῆς διατηρίας ἢ τῆς δι- εθνoῦς δικαιοσύνης, συνήθως δὲ κατόπιν συμφωνίας τῶν ἐνδιαφερομένων.

Αἱ δὲ δεύτεραι ἀναφέρονται εἰς ζητή- ματα τὰ ὁποῖα δὲν ρυθμίζονται ἀπὸ τὸ θετικὸν δίκαιον, ἢ καὶ ἐάν ρυθμίζονται ὁ εἰς τῶν ἐνδιαφερομένων, ἢ καὶ ἀμφότεροι ἐπαδίκουσι τὴν ἐπιλύσιν αὐτῶν ἐκτὸς τῶν κανόνων τοῦ δικαίου ἢ καὶ κατὰ πα- ράβασιν αὐτῶν, καθόσον οὗτοι κρίνονται ὡς ἀνεπαρκεῖς ἢ ὡς ὀστικοί.

Αἱ διαφοραὶ αὗται ἐπιλύονται διὰ τῆς προσφυγῆς εἰς τὴν μεσολάβησιν, τὴν συν- διαλλαγὴν καὶ τὴν ἀναγκαστικὴν διατη- σιν.

Ὁ διατητικὸς διακανονισμὸς τῶν διαφο- ϶ν εἶναι θεσμὸς παλαιότατος, συναντᾶται εἰς τὴν ἀρχαίαν Ἑλλάδα, προσέφερε δὲ πολλὰκις ὑπηρεσίας εἰς τὴν διατήρησιν τοῦ εἰρηνικοῦ καθεστώτος.

Πρὸ τοῦ πολέμου εἰς τὰς δύο συνδιασκέ- ψεις τῆς Χάγης κατεβλήθη προσπάθεια καδιοπονήσεως τῶν μέσων εἰρηνικοῦ δι- ακανονισμοῦ, ὅτινα σήμερον παρουσιάζον- ται ὑπὸ τοῦς ἀκολουθοῦντος ὅρους:

1) Τὰ μέλη τῆς Κ.Τ.Ε. ἀναλαμβάνουσι διαξερκτικὴν ὑποχρέωσιν προσφυγῆς, εἴτε ἐνὸς τοῦ Συμβουλίου τῆς Κ.Τ.Ε., εἴτε ἐνώπιον διεθνoῦς δικαστηρίου.

Διὰ τὰ μὴ μετέχοντα εἰς τὴν Κ.Τ.Ε. κρά- τη ἡ προσφυγὴ εἶναι ὅλως προαιρετικὴ. Μολαταῦτα ἐν τῇ πράξει δεσμεύονται εἴτε διὰ διμερῶν συνθηκῶν συνδιαλλαγῆς καὶ διατηρίας, εἴτε διὰ τοπικῶν συμφωνιῶν.

Διὰ τὰς νομικὰς διαφορὰς τὸ ὑπάρχον δικαίον μὴς ἐξασφαλίζει κατ' ἀρχὴν ὀρι- στικὴν τινὰ λύσιν.

Ἡ προσφυγὴ εἰς τὸ Δ.Δ.Δ.Δ. ἐθεσπίσθη μὲν προαιρετικῇ, ἐμμέσως ὅμως προσέλα- βεν ὑποχρεωτικὸν χαρακτήρα.

1) Δυνάμει ἐδικῶν διατάξεων ἢ γενικῶν συνθηκῶν.

2) Διὰ τῆς προσχωρήσεως εἰς τὴν προ- αρητικὴν ρήτραν τοῦ άρθρου 26 τοῦ κα- ταστατικοῦ τοῦ Διαστηρίου, δι' ἧς θεσι- ζεταὶ ἡ ὑποχρεωτικὴ δικαιοσύνη.

Καὶ 3) διὰ τῆς ὑπογραφῆς τῆς Γενικῆς Πράξεως τοῦ 1928.

Ἡ λύ

τρέχει. Η έρβότης της άρχης της προπα-
ρασκευής του προσωπικού αποδεικνύεται
και εκ στατιστικών πινάκων πολυετούς
πείρας. Ούτε αποδεικνύουν ότι τα
πλεονάζοντα άτυχημάτων επέρχονται εις
εργάτας ηλικίας 16—30 ετών και τα έλι-
γώτερα εις την μέσην ηλικίαν των 40—50
ετών, ήτοι εις τους μάλλον πεπαιρωμέ-
νους.

Επί τη βάσει έθεν της άρχης ταύτης,
δέν 1) να προσλαμβάνονται εργοδηγοί
και έπιστάται πεπειραμένοι όχι μόνον έ-
παγγελματινώς, αλλά και με διοικητικήν
πείραν, κατέχοντες τας γνώσεις της προ-
φυλάξεως του προσωπικού και έχοντες συ-
νοείσθαι την ευθύνην ην αναλαμβάνουν,
έχι μόνον διά την καλήν εκτέλεσιν των
έργων, αλλά και διά την φύλαξιν της συ-
ματικής άκεραιότητος του εις αυτούς έμ-
πιστευμένου προσωπικού. Ο αριθμός των
επαιτών τευτων, δέν να είναι ανάλο-
γος του επιτελεσμένου προσωπικού, ίνα
επαρκή εις την διαρκή παρακολούθησιν
του. 2) Οι προσλαμβανόμενοι εργάται
δέν να εξετάζονται έχι μόνον ως προς
την επαγγελματικήν αυτών ικανότητα
και ηλικίαν, αλλά και από υγιεινής ά-
πόψεως.

Οι άλλωκοί, οι μύωτες, οι νευρασθε-
νείς, οι πάσχοντες από ήλιγγον, κήλην, δέν
να απομακρύνονται από εργοστασίου, αίτι-
νες δυιαιτέν να έκδουσιν την σωματικήν
αυτών άκεραιότητα. 3) Προκειμένης έκ-
τελέσεως εργασιών, άπαιτούσης σωματι-
κήν και διανοητικήν ικανότητα δέν να
έκλύνονται οι καλύτεροι των εργατών,
υπό την επίδελφιν του ικανωτέρου των
εργοδηγών. 4) Τα χρησιμοποιούμενα υ-
λικά εργαλεία, μηχαναί, έξλα, σίδερα,
σχοινία δέν να επιθεωρούνται συχνάτα-
τα και να βεβαιούται η καλή αυτών κα-
τάστασις. 5) Εις όλα τα διαμερίσματα έρ-
γασίας δέν να τοιχοκελλώνται εύανα-
γνώστως γραπτά όδηγια, ως και εικόνες
προκαλούσαι την προσοχήν των εργαζο-
μένων. 6) Οι παθόντες εξ υπαιτιότητος
των εργατών, ως και οι έπόνται, άμελείς,
δέν παραδειγματικώς ν' αποπέμπονται
της εργασίας.

Συντονισμός ένεργειας. — Έκάστη ώρ-
γανωμένη τεχνική επιχείρησις, επιθυμού-
σα να συμβάλλη εις την εκπλήρωσιν του
σκοπού, έχει καθήκον, εις τας περιπτώ-
σεις σοβαρών και μάστιχα απροβλεπτων
άτυχημάτων, να άναγγέλλη ταύτα έχι μόν-
ον εις τα υπό του νόμου τεταγμένα έ-
στυνομικά έργα, αλλά και εις τον έ-
παγγελματικόν σύνδεσμον, εις έν άνήκει,
διότι διά του τρόπου τούτου και οι άλλαι
επιχειρήσεις θα λάβουν τας άναγκαίαις έ-
πιβάλλόμενα υπό της περιπτώσεως μέτρα
προς πρόληψιν ή και τεχνικάς ύποδείξεις
θα παρέχουν εις άλλας τοιαύτας, έσαι δέν
διαθέτουν το κατάλληλον τεχνικόν προ-
σωπικόν. Διά της γενικεύσεως των λαμ-
βανόμενων μέτρων προφυλάξεως άσφα-
λώς επέρχεται η έλάττωσις των περιπτώ-
σεων του άτυχήματος.

Επί του προκειμένου θα έκρεπεν αι έρ-
γανώσεις διά δημοσιευμάτων να καθι-
στούν γνωστά τα μέτρα εις όλας τας επι-
χειρήσεις της χώρας.

—ΔΙΑΓΡΑΦΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ

Διά να πολεμνη ή συχνότης των άτυ-
χημάτων εργασίας δέν να γνωρίσμεν
προηγούμενως δι' έμπεριστατωμένης στα-
τιστικής έρευνής: 1) Ποι άσθενούν τα
άτυχηματα. 2) Ποιός ε αριθμός των και
αι συνέπειαι των. 3) Ποιαι είναι αι πε-
ριπτώσεις αι οποίαι πρέπει να θεωρούν-
ται ως πραγματικαί άφορμαί του άτυχή-
ματος. Η στατιστική αυτή θα μάς παρέξη
την δυνατότητα να μελετήσωμεν δι' έκά-
στην βιομηχανικήν εργασίαν και άκμήν

δι' έκαστον αυτής τμήμα, την σύγκρισιν
της αύθιξεως ή έλάττωσεως του αριθμού.
Αυτη θα θέση πρό εφθαλμών εις έκάστην
περίπτωσιν την ύλικήν άπόδεδειχιν των έ-
πιτυγχανόμενων άποτελεσμάτων δια των
προσπαθειών της προλήψεως των.

Η στατιστική θα μάς επιτρέψη συγκρί-
σεις μεταξύ επιχειρήσεων της αύτης κα-
τηγορίας ή διαφόρου, έντός των όρίων
της αύτης ή άλλης πόλεως, ως και διαφέ-
ρων ακόμη χωρών.

Διά να επιτευχθή ή σύγκρισις, δέν να
διαγραφή στατιστική επί των αυτών ένι-
αίων κανόνων και να έκφραζώνται κα-
τά γράμμα. Το άκείλουθεν σύστημα ύπε-
δείχθη παρ' του Διεθνούς Γραφείου Έρ-
γασίας, έπως διευκολυνθή ή σύγκρισις έχι
μόνον κατά χώρας, αλλά και διεθνώς.

Πρώτον παρεδέχθη δύο έρευσ σταθε-
ρούς. Βαθμύς συχνότητος και έκδμην σε-
βαρότητος των άτυχημάτων.

Αμφότεροι οι έροι, βαθμύς συχνότητος,
βαθμύς σεβαρότητος, άνάγονται έχι προς
τον αριθμόν των εργατών ένός εργοστα-
σίου, αλλά και έκείνων των ώρων εργα-
σίας, διότι ο αριθμός των εργατών είναι
μεταβλητός και διά τούτο πρέπει να ά-
ντιστοιχείται βάσις μάλλον συστηματικοί-
ημένη, έφ' ης θα άνάγονται οι αριθμοί
και αι συνέπειαι των άτυχημάτων, διότι
συμβαίνει πράγματι έν τη έφαρμογή να
έχωμεν μικρόν αριθμόν προσωπικού, το
έποιν εργαζόμενους μεγαλύτερον χρονικόν
διάστημα, ή εις τον αυτών χρόνον πολυ-
αριθμότερον τοιούτων. Έν τη περιπτώσει
ταύτη ή σύγκρισις, δέν βασισθή επί μέ-
νου του αριθμού του προσωπικού και έχι
του χρονικού διαστήματος. Έν τή περιπτώσει
ταύτη ή σύγκρισις, δέν βασισθή επί μέ-
νου του αριθμού του προσωπικού και έχι
του χρονικού διαστήματος, θα είναι έ-
σφαλμένη. Διά ταύτα: βαθμύς της συχνό-
τητος θα είναι (κατά το σύστημα τούτο)
ο αριθμός των άτυχημάτων των επελθέν-
των κατά την διάρκεια του έτους, εκ-
φραζόμενος εις έκαστομμύρια ώρων εργα-
σίας προσωπικού.

Προς τούτο δέν να τηρώνται βιβλία
ημερησίας εργασίας, άναγράφοντα τας
πραγματοποιηθείσας ώρας ημερησίας έρ-
γασίας έκάστου εργάτου. Το έτήσιον ά-
θροισμα του συνόλου ώρων εργασίας άπε-
τελεί το χρονικόν διάστημα καδ' ο το προ-
σωπικόν ήτο έκτεθειμένον εις τον κίνδυ-
νον προσβολής εκ της εργασίας. Εις τον
υπολογισμόν τευτων έκαστον άτύχημα ύ-

ΕΚΤΙΜΗΣΙΣ ΤΩΝ ΒΑΘΜΩΝ ΤΗΣ ΑΝΙΚΑΝΟΤΗΤΟΣ

Συνέπεια του άτυχήματος	Ανικανότης εις οιο της ολικής μερικής διαρκούσιν ανικανότητος	Απώλεια χρό- νου εις ημέρας
Θάνατος		
Ανικανότης πλήρης ολική	100	6.000
Απώλεια 1 βραχίονος άνωθεν άγκώνος	100	6.000
Απώλεια 1 βραχίονος εις τον άγκώνα ή κάτωθεν	75	4.500
Απώλεια χειρός		
Ανικανότης διαρκής 1 αντίχειρος όποι- σδήποτε βαθμού	60	3.600
Ανικανότης διαρκής 1 δακτύλου	50	3.000
Ανικανότης διαρκής 2 δακτύλων	10	600
Ανικανότης διαρκής 3 δακτύλων	5	300
Ανικανότης διαρκής 4 δακτύλων	12,5	750
Ανικαν. διαρκής 1 αντίχειρ. και 1 δακτ.	20	1.200
Ανικαν. διαρκής 1 αντίχειρ. και 2 δακτ.	30	1.800
Ανικαν. διαρκής 1 αντίχειρ. και 3 δακτ.	20	1.200
Ανικαν. διαρκής 1 αντίχειρ. και 4 δακτ.	25	1.500
Απώλεια κνήμης άνω γόνατος	33,5	2.000
Απώλεια κνήμης κάτωθεν γόνατος	75	4.500
Απώλεια 1 ποδός	50	3.000
Ανικανότης 1 μεγάλου ή περισσοτέρων δακτύλων ποδός	40	2.400
Ανικανότης 1 μεγάλου δακτύλου ποδός	5	300
Απώλεια όράσεως 1 οφθαλμού	5	300
Απώλεια όράσεως των 2 οφθαλμών	30	1.800
Απώλεια άκοής 1 των άτων	100	6.000
Απώλεια άκοής των 2 άτων	10	600
Οι υπολογισμοί των βαθμών συχνότητος και σεβαρότητος είναι εύκολον να άνά-	50	3.000

πολογίζεται ως μόνος, όποιαδήποτε και
άν είναι ή σεβαρότης του, άρκεί να έχη
γίνει επίσημες δήλωσις τούτου, συμφώνως
με τας διατάξεις του ισχύοντος εις έκά-
στην χώραν νόμου. 2) Βαθμύς της σε-
βαρότητος θα είναι ο αριθμός των άπολε-
σθεισών ώρων εργασίας δια 1.000 ώρας ύ-
ποκειμένου εις τον κίνδυνον.

Εις την περιπτωσιν ταύτην λαμβάνεται
ή χιλιάς των ώρων άντι του έκαστομμυρί-
ου της προηγούμενης περιπτώσεως προς
τον σκοπόν της εις δεκαδικά ψηφία δια-
τυπώσεως.

Παράδειγμα: 1) Λαμβάνομεν εργοστα-
σίον άσαστολόν 500 εργαζόμενους εργαζομέ-
τας επί 300 ημέρας με έκτάωρον ημερησί-
αν εργασίαν ή 500X300=1.200.000 ύπο-
κειμένου εις κίνδυνον.

Εάν ο αριθμός των άτυχημάτων κατά
την διάρκεια των 1.200.000 ώρων εργα-
σίας του έτους ήτο π.χ. 60, ως βαθμύς της
συχνότητος θα είναι 60X1.000.000 : 1.200.
000=50.

Παράδειγμα 2) Βαθμύς σεβαρότητος.
Υποθέσωμεν ότι 60 άτυχηματα έπέφερον
άπώλειαν 3.000 ημερησίας εργασίας. Εις
την περιπτωσιν ταύτην ως βαθμύς σεβα-
ρότητος θα είναι 3.000X1.000 : 1.200.000
=2,5.

Διά τον υπολογισμόν του βαθμού σεβα-
ρότητος παρουσιάζεται μία δυσκολία, ή έ-
ξής: Ο αριθμός των άπολεσθεισών ημερών
είναι εύκολον να γνωρίζεται διά τα άτυ-
χηματα, έσων ήσαν προσκείμενοι άνικανότη-
τος. Τούναντίον έκείνα δεκ έπρεξέναν
άκρωτηρισμούς, ήτοι διαρκή μερικόν ά-
νικανότητα, προκαλέσαντα παρεχόν είτε
εφάπαξ άποζημιώσεως, είτε συντάξεως,
πώς θα υπολογισθώσιν εις τον αριθμόν των
άπολεσθεισών ημερών εργασίας;

Το ίδιον πρόβλημα διά τον αριθμόν των
ημερών των προκαλεσάντων θάνατον
προκύπτει.

Προς λύσιν των άνωτέρω άποριών, ή
ή Αμερικανική Έπιτροπή, ή μελετήσα-
σα το θέμα τούτο εφθασεν εις την άκεί-
λουθεν άπόφασιν. Έκτιμάται το θάνατον
φόνον άντιστοιχείν με 6.000 ημέρας, ή-
τοι 20 έτη επί 300 ημέρας. Διά τας διαρ-
κείς μερικώς άνικανότητας καθήρτισεν τον
κατωτέρω κατά προσέγγισιν πίνακα, έ-
στις ήδη χρησιμοποιείται εις πολλάς χώ-
ρας.

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΙΣ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΟ ΓΑΛΛΟΓΕΡΜΑΝΙΚΟΝ “ΚΛΗΡΙΓΚ,”

Αί γαλλογερμανικαί έμπορικαί
και οικονομικαί διαπραγματεύσεις,
σί όποιαί ένέπνευσαν εις ήμάς πρό
ημερών σκέψεις μάλλον μελαγχολι-
κάς, έληξαν ήδη. Υπεγράφησαν δε
πλείονα συμφωνία. Έν τούτων πραγ-
ματοποιεί το “κληριγκ” — τούτέστι
το σύστημα συμφωνισμοί — το όποι-
ον ύπήρξεν ή κυρία υπόθεσις των
συνολικών, και του όποιου ή έφαρ-
μογή ήρχισεν από 1ης Αυγούστου.
Ο άναγνώστης θα εύρη κατωτέρω
το κείμενον του περί οδ ο λόγος
συμφώνου, ως και έν διάταγμα κα-
θορίζον τον τρόπον έφαρμογής του-
του ως προς την Γαλλίαν, έγγραφα
δημοσιευθέντα ήδη εις την “Επίση-
μον Έφημερίδα”.

Κατ' άκρίβειαν ποίον είναι το σύ-
στημα τούτο; Οι Γάλλοι εισαγωγείς
γερμανικών έμπορευμάτων θα κα-
ταβάλλουν, εις φράγκα, εις το γαλ-
λογερμανικόν γραφείον έμπορικόν
πληρωμών του έμπορικού έπιμελη-
ρίου Παρισίων, ολόκληρον το αντί-
τιμον των ύπ' αυτών άγοραζομένων
προϊόντων. Αφ' έτέρου οι Γερμανοί
εισαγωγείς γαλλικών έμπορευμά-
των θα πληρώνουν την τιμήν τούτων
εις μάρκας εις την Ράιχσμπανκ. Τα
έν Παρισίοις συγκεντρούμενα φράγ-
κα, θα προσορίζονται, υπό όρους
τους όποίους θα διευκρινήσωμεν ά-
μέσως, προς πληρωμήν των προς
Γάλλους γερμανικών έμπορικόν
χρεών, τα δε εις Βερολίνον συσσω-
ρευόμενα θα χρησιμοποιούν προς έξό-
φλησιν, καδ' ο μέτρον θα είναι επαρ-
κή προς τούτο, τας υποχρεώσεις των
Γάλλων εισαγωγέων προς τους Γερ-
μανούς έμπόρους και βιομηχάνους.

Είναι γνωστόν ότι από μακροϋ
χρόνου αι εισαγωγαι γερμανικών
έμπορευμάτων εις Γαλλίαν υπερβαί-
νουν κατ' αναλογίαν μάλλον ή ή-
τον σημαντικές τας εισαγωγάς γαλ-
λικών έμπορευμάτων εις Γερμανίαν.
Επομένως — έκτός πλέον άν συμβή
ριζική μεταβολή του μεταξυ των δύο
χωρών έμπορικού ισοζυγίου — ο όγ-
κος των φράγκων τα όποια θα εισ-
ρεύσουν εις το γαλλογερμανικόν
γραφείον των Παρισίων, θα αντι-
προσωπεύη μίαν αξίαν σημαντικώς
άνωτέραν της των μάρκων, τα όποια

θα εισπράξη ή Ράιχσμπανκ. Το ύ-
περ της Γερμανίας πλεόνασμα του-
το θα χρησιμοποιηθή, μέχρι προσή-
κοντος ποσού, προς έξόφλησιν των
χρηματικών υποχρεώσεων του Ράιχ
προς την χώραν μας, ίδια των τόκων
των δανείων Γιούγκ και Νταίβις των
όποιων ή γαλλική άποταμίευσις με-
τέσθεν εύρύτατα δι' άγοράν όμο-
λογίων εις δημοσίαν έγγραφήν και
των όποιων ή ύπηρεσία, ως ένθυμεί-
ται έκαστος, περιελήφθη εις το χρε-
ωστάσιον των μεταφορών το κηρυ-
χθέν υπό των γερμανικών αρχώντων
παρελθόντα μήνα.

Κατ' αλήθειαν, το πλεόνασμα του
ισοζυγίου των γερμανικών έμπορι-
κόν συναλλαγών υπερβαίνει ακόμη
τά μέγιστα κατά την παρούσαν ώ-
ραν το ολικόν έτήσιον ποσόν το ά-
παιτούμενον διά την ύπηρεσίαν των
δύο έν λόγω δανείων. Το σύνολον
τούτο, έκπιπτομένων των άναγκαίων
διά την άπόσβεσιν ποσών — ποσών
των όποιων ήμεταφορά έχει πλέον
άνασταλή διά το δάνειον Νταίβις δ-
πως και διά το δάνειον Γιούγκ, —
φθάνει μόλις τα 144 έκαστομμύρια
εις στρογγύλον αριθμόν, ένθ' μόνον
δέν το διαρρεύσαν έξάμνην το πλε-
όνασμα των εις Γαλλίαν γερμανικών
έξαγωγών ίσοϋτο ακόμη προς 300
έκαστομμύρια.

Υπό τους όρους τούτους είναι φυ-
σικόν, καλυπτομένων διά του πλε-
ονάσματος τούτου των χρηματικών
υποχρεώσεων της Γερμανίας, το εις
φράγκα ύπόλοιπον να τεθή εις την
διάθεσιν ταύτης. Έν τή επιθυμία
ταύτη, οι συμβαλλόμενοι, αφού έ-
πελόγησαν κατά προσέγγισιν την ά-
ξίαν την όποιαν είναι δυνατόν να
φθάσουν κατά το 1934 αι γαλλογερ-
μανικαί συναλλαγαι, συνεφώνησαν
ότι, επί των εις φράγκα ποσών, τα
όποια θα καταβάλλωνται εις το
γραφείον των πληρωμών του έμπο-
ρικού έπιμελητηρίου Παρισίων, έν
μέρος ίσον προς τα 15,75 %, αντιπρο-
σωπεύον κατ' άρχήν το σύνολον του
πλεονάσματος του έμπορικού ισο-
ζυγίου, θα φέρεται, καθημερινώς,
εις άνοικτον πιστωτικόν λογαρια-
σμόν της Ράιχσμπανκ.

“Ας γίνη ή διευκρίνησις ότι άν αι
προβλέψεις των διαπραγματευθέν-
των την συμφωνίαν έπιβεβαιώσιν
έκ των πραγμάτων, το μέρος τούτο,
υπολογιζόμενον επί συνόλου εισα-
γωγών άνερχομένου εις 2600 έκ-
αστομμύρια φράγκων, θα ίσοϋται προς
400 έκαστομμύρια έτησίως. Μετά

προσφαίρεσιν των 144 έκαστομμυρί-
ων των τόκων των δανείων Νταίβις
και Γιούγκ, θα ύπολείπονται οϋτω
διά την Γερμανίαν υπέρ τα 250 έκ-
αστομμύρια, εκ των όποιων όμως εί-
ναι αληθές ότι υποχρεούται να χρη-
σιμοποιήση έν μέρος προς τακτοποί-
ησιν των άλλων χρηματικών υπο-
χρεώσεων της, ιδίως προς πληρωμήν
των τόκων των γαλλικών τραπεζιτι-
κόν πιστώσεων, αι όποιαί ήκίνητο-
ποιήθησαν έν Γερμανία. Έν τέλει,
υπόλοιπον 200 και πλέον έκαστομ-
μύριων φράγκων θα παραμείνη όπωσ-
δήποτε εις την διάθεσιν της.

Προφανώς ο κατά προσέγγισιν
οϋτος αριθμός, ο προσλθών εξ ύπο-
λογισμών στερουμένων μαθηματι-
κής άκρίβειας, συνετέλεσεν εις γέ-
νεσιν των πληροφοριών τας όποιας
υπήνιχθημεν πρό έξ' ομάδος και κα-
τά τας όποιας έν πλεόνασμα 200 έ-
καστομμυρίων, έλεύθερον παντός βά-
ρους, έξησφαλίζετο εις την Γερμα-
νίαν. Πράγματι, — άρμόζει δέ να λο-
γιζώμεθα εύτυχείς διά τούτο — το
σύμφωνον σδεμίαν τοιαύτην έγγύη-
σιν περιλαμβάνει.

Τούτου τεθέντος, άς ιδώμεν ήδη
ποία είναι τα πλεονεκτήματα και τα
μειονεκτήματα του συνδυασμού δ-
στις άγένοτο δεκτός.

“Ως πάν έμπορικόν “κληριγκ” και
το μέλλον να άφορά τας γαλλογερ-
μανικάς συναλλαγάς, ένχει κινδύ-
νους δι' αμφοτέρα τα ενδιαφερόμε-
να μέρη. Κινδύνους όφειλομένους
κατ' οϋσαν εις το γεγονός ότι το
έμπορικόν ισοζύγιον είναι ασταθές
μεταβλητόν και άσταθές, το όποι-
ον εξ άλλου αυτή αύτη ή καθιέρω-
σις του συστήματος του συμφησι-
μού δύναται να τροποποιηθή, μάλ-
λον ή ήτον σοβαρώς.

Πρώτη υπόθεσις: το ευνόικόν διά
την Γερμανίαν πλεόνασμα του ισο-
ζυγίου υπερβαίνει τας προβλέψεις
των συμβληθέντων. Έν τή περιπτώ-
σει ταύτη οϋδεμία θα ύπάρξη δυαχέ-
ρεια. Τα εις φράγκα ποσά τα κατα-
βάλλόμενα εις το γραφείον των Πα-
ρισίων και παραμένοντα διαθέσιμα

μετά την πληρωμήν των γαλλικών
έξαγωγών εις Γερμανίαν, θα είναι
τότε άνωτέρα του προβλεπομένου
ποσοστού 15,75 %. Συνεφωνήθη ότι,
έν τοιαύτη περιπτώσει, το συμπλή-
ρωμα τούτο θα φέρεται ώσάυτως εις
άνοικτον λογαριασμόν της Ράιχσ-
μπανκ, την 1ην και 15ην έκάστου μη-

γωνται και εις τους συμπληρωμένους
μήνας, έπως μελετώμεν συχνότερον τας
έπαρχόμενας διά των λαμβανόμενων μέ-
τρων διαφοράς ή και κατά τμήματα έρ-
γασίας.

νός, εάν υπερβαίνει τα 10 εκατομμύρια φράγκων.

Δευτέρως υπόθεσις: το πλεόνασμα πίπτει κάτω το επιπέδου το οποίον ελήφθη ως βάσις των υπολογισμών ή εκλείπει ολοσχερώς. Υπολογιζόμενου του ποσοστού 15.75 % του προοριζόμενου δια τους χρηματοδοτάς πιστωτάς του Ράιχ και δια την ίδιαν την Γερμανίαν το δλον ποσόν των πρὸς ἐξόφλησιν των πρὸς τοὺς ἡμετέρους ἐξαγωγείς ἀναληφθεῖσων ὑποχρεώσεων δὲν ἐπαρκεί τότε πλέον ὁλοσχερῇ πληρωμὴν των ὑφ' ἡμῶν πρὸς τοὺς πέραν τοῦ Ρήνου γενομένων πωλήσεων προϊόντων. Ὅθεν οὕτως ἐχόντων των πραγμάτων θὰ ἀνεφαίνετο ἑλλειμμα γαλλικῶν ἐμπορικῶν πιστώσεων.

Δυνάμεθα οὖν ἤττον νὰ δεχθῶμεν ὅτι λόγῳ τῆς βραχείας διαρκείας τοῦ συμφώνου — τοῦτο συνωμολογήθη μόνον διὰ πεντάμηνον περίοδον ἡ ὁποία θὰ λήξῃ τὴν 31 προσεχούς Δεκεμβρίου — ὁ ἐνδεχόμενος οὗτος κίνδυνος δὲν εἶναι πολὺ ἀνησυχητικός. Εἶναι τὸσον ὀλιγώτερον ἀνησυχητικὸς ὅσον διὰ τῶν ὁρῶν τοῦ 10ου ἄρθρου τοῦ συμφώνου αἱ δύο κυβερνήσεις παρέχουν τὴν ἀμοιβαίαν βεβαίωσιν, ὅτι, ἀν αἱ γαλλογερμανικαὶ ἐμπορικαὶ συναλλαγὰι ἐξελλίσσονται κατὰ τρόπον πολὺ διάφορον τοῦ προβλεφθέντος ὑπὸ τῶν συμβληθέντων, θὰ ἦσαν διατεθειμέναι νὰ προέλθουν εἰς συνεννοήσεις διὰ νὰ προσαρμόσουν τὸ σύμφωνον πρὸς τὴν νέαν κατάστασιν ἡ ὁποία τοιοῦτοτρόπως θὰ ἐδημιουργεῖτο.

Αὕτη ἡ Γερμανία δὲν εἶναι ἀπηλλαγμένη παντὸς κινδύνου: ἐάν ἐνδεχομένης ἐπέλθῃ ὑποχώρησις, μειώσεις τῶν εἰς Γαλλίαν ἐξαγωγῶν τῆς κάτω τοῦ ἀριθμοῦ ὅστις ἐλήφθη ως βάσις, τῶν 2600 ἐκατομμυρίων, τὰ 15.75 % τὰ ἀντιπροσωπεύοντα θεωρητικῶς τὸ πλεόνασμα, οἷον δυνάμεθα νὰ υπολογίσωμεν αὐτὸ σήμερον, θὰ ὀφίσταντο φυσικῶς ἀνάλογον μείωσιν καὶ θὰ ἐπιπτον κάτω τῶν 400 ἐκατομμυρίων εἰς τὰ ὁποία ὑπελογίσθησαν. Ἐπειδὴ δὲ αἱ χρηματικά ὑποχρεώσεις αἱ ὁποιαὶ πρέπει νὰ καλυφθοῦν διὰ τοῦ πλεονάματος τούτου θὰ παραμένουν ὁπωσδήποτε σταθεραὶ, ἀρα τὸ περίφημον ὑπόλοιπον των διακοσίων ἐκατομμυρίων τὸ ὁποῖον τὸ Ράιχ ἐλπίζει ἐν τέλει νὰ εἰσπράξῃ θὰ ἐσικρύνετο ἀναλόγως.

Ἄλλως τε ὁ κυριώτερος κίνδυνος τὸν ὁποῖον συνεπάγεται τὸ «κλήριγκ» ἔγκειται, καθ' ἡμᾶς, εἰς τὴν στενοχωρίαν τὴν ὁποίαν ὑπάρχει φόβος νὰ προκαλέσῃ εἰς τὰς μεταξὺ των δύο χωρῶν οἰκονομικὰς σχέσεις. Δὲν ἀμφισβητοῦμεν ὅτι οἱ διαπραγματευθέντες ἐμπορικοὶ ἀντιπρόσωποι βελτιώσαντες — ἐκατέρωθεν — ποσοτικούς τινες περιορισμοὺς ἔλαβον τὴν ἐπαινετὴν φροντίδα ἀναπτύξεως των συναλλαγῶν. Ἄλλ' ἀκριβὲς τὸ σύστημα τοῦ συμψηφισμοῦ ἀπειλεῖ νὰ προβάλῃ ἀντίστασιν εἰς τὰς προθέσεις των.

Βεβαίως, οἱ Γάλλοι ἐξαγωγεῖς, ἀπολαύοντες πλέον ἐγγυήσεως περὶ ἐξοφλήσεως, θὰ διστάζουν ὀλιγώτερον νὰ πωλοῦν εἰς τὴν Γερμανίαν. Ἀλλ' οἱ πέραν τοῦ Ρήνου πελάται οἱ ὁποῖοι θὰ εἶναι ὑποχρεωμένοι ν' ἀπευθύνωνται εἰς τὴν Ράιχσμπανκ διὰ νὰ πληρωθοῦν, καὶ οἱ ὁποῖοι δὲν θὰ δύνανται πλέον νὰ διαθέτουν τὰ συναλλάγματα των, δὲν θὰ ἀραιώσουν τὰς ἀγοράς των;

Ἐξ ἄλλου, οἱ Γάλλοι εἰσαγωγεῖς, οἱ ὁποῖοι εἶχον μέχρι τοῦδε τὴν εὐχέρειαν νὰ πληρώνουν μερικὰ ἐμπορεύματα με μάρκα μπλοκέ, καὶ κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον ὑποτετιμμένα δὲν θὰ δύνανται πλέον νὰ χρησιμοποιοῦν τὸ μέσον τοῦτο. Οὕτω εἰς τρόπον πληρωμῆς θὰ ὑποβληθῇ εἰς εἶδος τι «ντάμπιγκ» πολὺ ἐπικινδύνου διὰ τοὺς ἐξαγωγεῖς μας, θὰ δυνάμεθα δὲ νὰ λογιζόμεθα εὐτυχεῖς διὰ τοῦτο! Εἰς πολλὰς, ὅμως, περιπτώσεις αἱ γερμανικαὶ τιμαὶ ἀφ' ἧς σιγῆς θὰ πρόκειται νὰ ἐξοφλῶνται βάσει τῆς τιμῆς τοῦ «επισήμου» μάρκου θὰ φανοῦν ἀπαγορευτικά καὶ ἐν τέλει αἱ εἰσαγωγαὶ θὰ ἐλαττωθοῦν, ὡς τοῦτο διεπιστώθη ἤδη εἰς ἄλλας χώρας ὅπου ἐπεχειρήθησαν παρόμοια πράγματα.

Οὕτω τὸ «κλήριγκ» φέρει ἐν ἑαυτῷ τὸ σπέρμα μιᾶς ἀνατροπῆς μάλλον καὶ ἥττον βραχείας τοῦ ἰσοζυγίου των συναλλαγῶν, δηλαδὴ αὐτῆς τῆς βάσεως ἐφ' ἧς ἐστηρίχθη.

Διατυπώσαντες τὰς προηγουμένας ἐπιφυλάξεις, ἀναγνωρίζομεν πολὺ προθύμως ὅτι ἦτο δύσκολον, ἐν προκειμένῳ νὰ προβῇ τις κατ' ἄλλον τρόπον. Ἐάν ἐπρόκειτο ἀπλῶς περὶ ἐξασφαλίσεως τῆς ὑπηρεσίας των δανείων Νταϊβίς καὶ Γούγκ, ἡ κατὰ τὴν εἰσδοὺν των γερμανικῶν ἐμπορευμάτων εἰσπραξίς ἐιδικοῦ δασμοῦ — κατὰ τὸν τύπον των recovery acts — τὰ ὁποία ἐφηρμόζοντο ἄλλοτε διὰ τὰς ἐπανορθώσεις — θὰ ἦτο ἀσφαλὲς προτιμότερον, ὡς ἀπλουστερόν τοῦ «κλήριγκ». Ἀλλὰ δὲν ἦτο τοιαύτη ἡ περίπτωση.

Τῷ ὄντι, τὸ «κλήριγκ» φαίνεται ζητηθὲν πρὸ πάντων ὑπὸ τοῦ γαλλικοῦ ἐξαγωγικοῦ ἐμπορίου, τὸ ὁποῖον εἰσέπραττε πλέον δυσκόλως τὰς ἐν Γερμανίᾳ πιστώσεις του. Ἐπομένως, ὅτι ἡξίωσε — καὶ ἐπέτυχε — εἶναι κατ' ἀλήθειαν μία ἐγγυήσις πληρωμῆς.

Πράγμα δὲ παράδοξον, αὐτὸ τοῦτο τὸ Ράιχ φαίνεται ἐν τέλει ἐπιθυμῶσαν τὴν ἐγκατάστασιν τοῦ συστήματος τούτου, καίτοι ἀποκρύπτει κυριολεκτικῶς μίαν κατάσχεσιν ἐπὶ των ἐν Γαλλίᾳ πιστώσεων του. Διὰ τὴν ἐπιθυμίαν αὐτήν; Δὲν ἐξηγεῖται ἄλλως εἰμὴ μόνον ἐκ τῆς φροντίδος τῆς Γερμανίας, ὡς ἔθνοτος, ὅπως ἐξασφαλίσῃ ἐν ὑπόλοιπον, ἔστω καὶ μέτριον, συναλλαγμάτων. Ἐξ οὗ δυνάμεθα νὰ συμπεράνωμεν ὅτι πράγματι τὸ σημαντικὸν πλεόνασμα τοῦ μετὰ τῆς Γαλλίας ἐμπορικοῦ τῆς ἰσο-

ζυγίου διέφευγεν αὐτὴν μέχρι τοῦδε, τοῦλάχιστον κατὰ μέγα μέρος, διότι οἱ Γερμανοὶ ἐξαγωγεῖς δὲν ἐφρόντιζον τὰ συναλλάγματά των νὰ παλιννοστοῦν. Νέα ἀπόδειξις, ἀν ὑπάρχῃ ἀποδείξεως ἀνάγκη, τῆς στεριότητος των διατάξεων καὶ περιορισμῶν των ἀντιτιθεμένων εἰς τὴν ἐλευθέραν κίνησιν των κεφαλαίων, καὶ οἱ ὁποῖοι ἐν τέλει τοῦτο μόνον ἐπιτυγχάνουν, νὰ παραλύουν τὸ διεθνὲς ἐμπόριον, νὰ ἐξαναγκάζουν τὰς διαφόρους χώρας νὰ ἐγκλείωνται εἰς ἑαυτάς καὶ νὰ ἐπαυξάνουν οὕτω τὴν κακοδομίαν καὶ τὴν ἀνεργίαν ἐν τῷ κόσμῳ.

Καθιερωθὲν διὰ τοὺς ἐκτεθέντας λόγους, ἦτοι διὰ λόγους φύσεως κυρίως ἐμπορικῆς, τὸ γαλλογερμανικὸν «κλήριγκ» — τοῦτο δὲ θὰ εἶναι τὸ μεγαλύτερον πλεονέκτημα του — δὲν εἶναι δυνατόν παρὰ νὰ ἱκανοποιήσῃ τοὺς κοιμιστὰς ὁμολογιῶν των δανείων Νταϊβίς καὶ Γούγκ. Τὸ ἐχέγγυον τὸ ὁποῖον θὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν πληρωμὴν ντὼν μερισματαποδείξεων των ἐφ' ὅσον θὰ λειτουργῇ τὸ νέον σύστημα παρέχει εἰς αὐτοὺς ἐμπράκτως ἀπόλυτον ἀσφάλειαν, διότι θὰ ἔπρεπε τὰ 15.75 % τοῦ ὅλικο ποσοῦ των εἰς Γαλλίαν γερμανικῶν ἐξαγωγῶν νὰ μειωθοῦν τὸσον ὥστε νὰ κατέλθουν κάτω τοῦ προβλεφθέντος ἐπιπέδου των 400 ἐκατομμυρίων μέχρι ποσοῦ μικροτέρου των 144 ἐκατομμυρίων — με ἄλλας λέξεις αἱ ἐν λόγω συναλλαγὰι νὰ ἐλαττωθοῦν κατὰ δύο τρίτα — διὰ νὰ μὴ πληρωθοῦν ἐξ ὁλοκλήρου τοὺς τόκους των τίτλων των. Ὅθεν παραβαλλόμενον πρὸς τὸ προσφάτως μετὰ τῆς Ἀγγλίας συνομολογηθὲν σύμφωνον τὸ ὁποῖον συνεπάγεται ἐκ μέρους τῆς Γερμανίας ἀπλὴν ὑπόσχεσιν πληρωμῆς, τὸ γαλλογερμανικὸν σύμφωνον μᾶς παρέχει ἀπείρως ἀποτελεσματικώτερον ἐγγύησιν.

Θὰ κατέκρινον τὸν ἑαυτὸν μου τοσοῦτῳ μᾶλλον ἐάν δὲν ἐτόνιζον τὸ πλεονέκτημα τοῦτο τῆς συμβάσεως, ἡ ὁποία πρὸ ὀλίγου ἐμεσολάβησε — πλεονέκτημα ἐξασφαλίζον τὸν σεβασμὸν ἐπισήμων διεθνῶν συμφώνων, καὶ ἐκ τοῦ ὁποῖου θὰ ὠφεληθῇ ἡ γαλλικὴ ἀποταμίευσις, ἡ συνγύστατα θυσιαζομένη — ὅσῳ δὲν θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ἀποκρῦψωμεν ὅτι, ὑπὸ οἰκονομικὴν ἔποψιν, τὸ ἐγκαθιδρυθὲν «κλήριγκ» θὰ ἀποτελέσῃ πρόοδον.

FRÉD. JENNY

ΙΩΑΝΝΗΣ Γ. ΛΟΥΪ ΖΙΔΗΣ

ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ

ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ

Διπλωματοῦχος τῆς Ὀδοντοιατρικῆς Σχολῆς Παρισίων Ε.Δ.Ρ.

44 ΧΑΛΚΟΚΟΝΔΙΝΗ 44

Τηλ. 24668

Δέχεται 9-1 καὶ 3-7

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Η ΚΑΠΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΔΥΤΙΚΗΣ ΘΡΑΚΗΣ

Τὸ Γραφεῖον Προστασίας Καπνῶν κατήρτισε τὴν κατωτέρω ἐκθεσὶν διὰ τὴν καπνεμπορικὴν κίνησιν κατὰ τὸ ἀπὸ 15 Ἰουνίου—15 Ἰουλίου χρονικὸν διάστημα εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Μακεδονίαν καὶ Δυτικὴν Θράκην:

Κατὰ τὸ ὅς ἄνω χρονικὸν διάστημα ἡ ἐπὶ ἐπεξεργασμένων καπνῶν κίνησις ἐξελλίθη ἐν τῷ περιορισμένῳ ὁρίῳ καὶ ὡς ἐκ τούτου τὰ ἐπιτευχθέντα θετικὰ ἀποτελέσματα δὲν ἐξετάσθησαν εἰς ἐντὼν κύκλον. Τοῦτο ὅμως δὲν σημαίνει ὅτι καὶ τὸ ἐνδιαφέρον των ἀγοραστῶν ἐμειώθη ἢ ὅτι διεκόπησαν αἱ διαπραγματεύσεις.

Ἡ τοιαύτη τροπὴ των πραγμάτων ὀφείλεται ἐν μέρει εἰς τὴν ἐπίδρασιν τῆς ἐποχῆς, ἡ ὁποία ὁμολογούμενως δὲν εἶναι πρόσφορος διὰ τὴν ἀνάπτυξιν των συναλλαγῶν τοῦ καπνεμπορίου.

Ἀνεξαρτήτως ὅμως τούτου, πρέπει νὰ σημειώσωμεν ὅτι ἐφέτος ἐμεσολάβησε καὶ τὸ γνωστὸν ζήτημα τῆς συγκεντρώσεως των παλαιότερων καπνικῶν ἀποθεμάτων παρ' ἰδρυθησόμενης κοινῇ συμμετοχῇ των ἐνδιαφερομένων Τραπεζῶν ἐταιρείας, ζήτημα τὸ ὁποῖον κατέστησεν εὐλόγητος ἐφεκτικὸς τὸσον τοὺς πωλητὰς, ἐνδιαφερομένους διὰ τὴν τακτοποίησιν των ἐκρεμῶν μετὰ των Τραπεζῶν λογαριασμῶν των, ὅσον καὶ τοὺς ἀγοραστὰς, ἐπιστηφέντας κατὰ τὴν διενεργεῖαν ἀγορῶν νὰ ἔχουν θετικὸν κριτήριον τῆς ἐξελέξεως καὶ διαμορφώσεως των πραγμάτων.

Λέγοντες τοῦτο ἔχομεν ὑπ' ὄψιν ὅτι ἀναπτυξίαν τῶν ἀγορῶν ἦν δυνατόν νὰ πραγματοποιηθῇ κυρίως διὰ τῆς ἐπεκτάσεως αὐτῶν ἐπὶ των παλαιότερων ἀποθεμάτων καὶ τοῦτο διότι τὰ εἰς χεῖρας τοῦ ἐλευθέρου ἐμπορίου κατὰ νεωτέρων ἐσοδεῖν εἰς τὰ περισσότερα καπνεμπορικὰ κέντρα δὲν ἀποτελοῦν σημαντικὰ ποσότητες.

Ἐκ των πραγμάτων ὅθεν ἀνακύπτει ἡ ἀνάγκη ταχυντέρας διεξαγωγῆς τῆς ὅλης προκαταρκτικῆς ἐργασίας διὰ τὴν ἀμείνων θέσιν εἰς ἐφαρμογὴν τοῦ μέτρου τῆς συγκεντρώσεως των παλαιότερων καπνῶν πρὸς ἐπιτάχυνσιν καὶ τῆς διαδόσεως αὐτῶν.

—ΚΑΠΝΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ

Ἐν τῇ περιφερείᾳ Σάνθης ἐβιομηχανοποιήθησαν κατὰ τὸν μῆνα Ἰουνίου 3.528 1/2 χιλ.)μα ἐναντί 2.482 1/2 χιλ.)μα βιομηχανοποιηθέντων κατὰ τὸν ἀντίστοιχον μῆνα τοῦ 1933 καὶ 3.298 3/4 χιλ.)μα κοπέντων κατὰ τὸν αὐτὸν μῆνα τοῦ 1932.

Κατὰ τοὺς ἑξῆς πρώτους μῆνας τοῦ 1934 ἐβιομηχανοποιήθησαν ἐν τῇ ὡς ἄνω περιφερείᾳ ἐν συνόλῳ 19.951 1/4 χιλ.)μα ἐναντί 21.736 1/2 καὶ 20.718 χιλ.)μα βιομηχανοποιηθέντων κατὰ τὰς ἀντίστοιχους περιόδους των ἐτῶν 1933 καὶ 1932.

Ἐκ των κατὰ τοὺς ἑξῆς πρώτους μῆνας τοῦ 1934 βιομηχανοποιηθέντων τὰ 408 χιλ.)μα ἐκώστησαν παρὰ τοῦ ἐργοστασίου Π. Ζουλιάνη, τὰ 19.303 1/4 χιλ.)μα παρὰ τοῦ ἐργοστασίου Ἀν. Σιγιάλα, τὸ δὲ ὑπόλοιπον ἐκ χιλ.)μα 240 παρὰ τοῦ ἐργοστασίου Δ. Ἀρδίττη.

Ἐκ των ἀνωτέρω ποσοτήτων τὰ 19.776 χιλ.)μα προορίζονται διὰ τὴν ἐσωτερικὴν κατανάλωσιν, τὰ δὲ 175 1/4 χιλ.)μα ἀπεστάλησαν εἰς τὸ ἐξωτερικόν.

Ἡ κατὰ καπνεργοστάσιον κίνησις κατὰ τὸν

μῆνα Ἰουνίου 1934 εἶχεν ὡς ἑξῆς:

Ἐργοστάσιον Π. Ζουλιάνη

Ἐκώστησαν ἐν συνόλῳ 144 χιλ.)μα καπνοῦ προοριζόμενα ἅπαντα διὰ τὴν ἐσωτερικὴν κατανάλωσιν καὶ βιομηχανοποιηθέντα εἰς σιγαρέττα α' ποιότητος. Αἱ πρόσδοι τοῦ Δημοσίου ἐκ τῆς βιομηχανοποιήσεως τῆς ὡς ἄνω ποσότητος ἀνῆλθον ἐν συνόλῳ εἰς δραχ. 48.146.40.

Ἐργοστάσιον Ἀν. Σιγιάλα

Ἐκώστησαν ἐν συνόλῳ 3.384 1/2 χιλ.)μα καπνοῦ. Ἐκ τούτων 3.312 χιλ.)μα προοριζόμενα διὰ τὴν ἐσωτερικὴν κατανάλωσιν, βιομηχανοποιηθέντα ἅπαντα εἰς σιγαρέττα α' ποιότητος, τὸ δὲ ὑπόλοιπον ἐκ χιλ.)μα 72 1/2 ἀπεστάλη εἰς τὸ ἐξωτερικόν.

Αἱ πρόσδοι τοῦ Δημοσίου ἐκ τῆς βιομηχανοποιήσεως των ὡς ἄνω ποσότητων ἀνῆλθον ἐν συνόλῳ εἰς δραχ. 1.107.847.20.

Ἐργοστάσιον Δ. Ἀρδίττη

Οὐδεμία ποσότης καπνοῦ ἐκώστη εἰς τὸ ὡς ἄνω καπνεργοστάσιον κατὰ τὸν μῆνα Ἰουνίου.

—ΕΞΑΓΩΓΗ ΚΑΠΝΩΝ ΕΚ ΤΩΝ ΛΙΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΜΑΣ

Ἡ ἐξαγωγή καπνῶν ἐκ των λιμένων τῆς περιφερείας τοῦ καθ' ἡμᾶς Γραφείου κατὰ τὸν μῆνα Ἰουνίου 3.528 1/2 χιλ.)μα ἐναντί 2.482 1/2 χιλ.)μα κατὰ τὸν αὐτὸν μῆνα τοῦ 1933 καὶ 3.298 3/4 χιλ.)μα κατὰ τὸν αὐτὸν μῆνα τοῦ 1932.

Κατὰ τοὺς ἑξῆς πρώτους μῆνας τοῦ τρέχοντος ἐτους ἐξήχθησαν ἐκ των λιμένων τῆς περιφερείας τοῦ καθ' ἡμᾶς Γραφείου ἐν συνόλῳ 3.993 609 1/4 χιλ.)μα ἐναντί 5.824.669 1/2 χιλ.)μα ἐξαχθέντων κατὰ τὴν ἀντίστοιχον περίοδον τοῦ ἐτους 1933 καὶ 6.699.463 1/2 χιλ.)μα κατὰ τὴν αὐτὴν περίοδον τοῦ ἐτους 1932.

Ἡ ἐξαγωγή καπνῶν τοῦ μηνὸς Ἰουνίου ἐνηργήθη ἐξ ὁλοκλήρου διὰ τοῦ λιμένος Καβάλλας, τοῦ λιμένος Ἀλεξανδρουπόλεως οὐδεμίαν παρουσιάζοντος κινήσιν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τοῦτο.

Ἡ ἐξαγωγή αὐτὴ κατανέμεται κατὰ χώρας

Ὅπως	μαζούλι	Τμήματα
Ὅπως	44.000	20—36
Ἐξομολογῶν	100.000	42—45
Εἰς τὴν περιφερείαν Σάνθης αἱ ἀντίστοιχοι ἀγοραὶ εἶχον ὡς ἀποδόσεις:		
Γιακὰς I	14.127	53—118
Γιακὰς II	3.500	46—55
Ὅπως Κολοῦ	8.000	20—25
Σοβάν Γιακὰς	16.000	45—55
		10—15

Εἰς τὰς αὐτὰς περιφερείας αἱ τιμαὶ διευκρινίσθησαν ὡς ἑξῆς:

Καβάλλας 45—55 διὰ μαζούλι καὶ 28 διὰ ρεφούτι, Πραβίου 30—35 ἐνὰ καντάρι, Νιγρίτης 45—50 διὰ μαζούλι καὶ 12—20 διὰ ρεφούτι, Ζίχνης 30—52 διὰ μαζούλι καὶ 10—15 διὰ ρεφούτι.

—ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

Κατὰ τὸ ἀπὸ 15 Ἰουνίου μέχρι 15 Ἰουλίου διάστημα αἱ ἐπιτελεσθεῖσαι μετεωρολογικαὶ συνθήκαι ὑψήσαν κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον δυσμενέως διὰ τὴν ἀνάπτυξιν των καπνοφύτων, μετὰ τὰς σημειωθείσας βροχὰς κα-

προορισμοῦ ὡς ἑξῆς:	Ἐξομολογῶν	Ἐξομολογῶν	Ἐξομολογῶν
Χῶρ. προορ.	Ἐξομολογῶν	Ἐξομολογῶν	Ἐξομολογῶν
Γερμανία	181.274	9.086.767	9.086.767
Αὐστρία	171.648 1/2	8.795.791	8.795.791
Ρωσία	20.884	58.267	58.267
Αἰγυπτος	7.276	440.200	440.200
Ὀλλανδία	2.029	36.950	36.950
Συρία	1.052 1/2	101.527	101.527
Σύνολον	384.164	18.519.502	18.519.502

—ΑΓΟΡΑΙ ΧΩΡΙΚΩΝ ΚΑΠΝΩΝ

Ἡ ἀγοραστὴ ἐπὶ χωρικῶν καπνῶν κίνησις ἀκολούθησα τὴν ἀπὸ τοῦ μηνὸς Μαΐου ἐκδηλωθεῖσαν τάσιν περιορισμοῦ τῆς ἐξαλαφρώσεως κατὰ τὸ δεύτερον δεκαπενθήμερον τοῦ μηνὸς Ἰουνίου σημαντικῶς. Κατὰ τὸ πρῶτον ὅμως δεκαπενθήμερον τοῦ Ἰουλίου, συνεπεί τοῦ ἐκδηλωθέντος ἐνδιαφέροντος διὰ τὴν ἀγορὰν καπνῶν περιοχῆς Ἐδρίντζης Δράμας ἐκ μέρους των ἀμερικανικῶν ἐταιρειῶν Γκέρου, Γιλνὲν καὶ Ἀμερικαν Τομπάκο, ἡ κίνησις προσέλαβε ζωηρότερον μορφήν καὶ παρουσίαζε τάσεις ἐντοντέρας ἐκ νέου ἐπεκτάσεως τῆς.

Ἐγοράσθησαν ἐν συνόλῳ 356.627 ὀν.) ἦτοι: 35.000 ὀν.) ἐκ Καβάλλας, 70.000 ἐκ Πραβίου, 144.000 ἐκ Δράμας, 6.500 ἐκ Νιγρίτης, 33.500 ἐκ Ζίχνης, 41.627 ἐκ Σάνθης, 6.000 ἐκ Ἀλεξανδρουπόλεως, 14.500 ἐκ Σουφλίου καὶ 5.500 ἐκ Διδυμοτείχης.

Ὅθεν, μετὰ τὴν προσθήκην των ὡς ἄνω ἀγορῶν εἰς τὰς μέχρι 15 Ἰουνίου πραγματοποιηθείσας ἐξ ὁκτώων 13.977.458 προκύπτει σύνολον ἀγορασθεῖσων ποσότητων καπνῶν μέχρι 15/7/34 ἐξ ὀν.) 14.334.085 (11.053.169 ἐξ Ἀν. Μακεδονίας καὶ 3.280.916 ἐκ Δυτ. Θράκης).

Τὰ πρὸς αὐτὰ προσέρχονται ἐκ των κατωθι περιφερειῶν:

Καβάλλας	Πραβίου	Δράμας	Νιγρίτης	Σουλίου	Σύνολον
415.000	1.605.000	Δράμας 4.797.869, Σερρών 997.500, Ζίχνης 1.728.000, Νιγρίτης 422.300, Σιδυκάστρου 439.000, Χουσοπέλεως 648.500, Σάνθης 2.343.950, Κομοτηνῆς 769.466, Ἀλεξανδρουπόλεως 91.000, Σουφλίου 38.000, Διδυμοτείχης 38.500.			

Αἱ γενομένης κατὰ τὸ δὲ κρίσιν χρονικὸν διάστημα ἀγοραὶ χωρικῶν καπνῶν εἶχον ἀνα-

λυτικώτερον ὡς ἀποδόσεις: τὰ τὴν ἐποχὴν τῆς μεταφυτεύσεως, ἐπιπολοῦσιν ἀνομβρία, ἥτις ἀνέκοιπε τὴν καλὴν βαίνουσαν ἀνάπτυξιν των καπνοφύτων. Ἡ κατὰ ἐπίδρασιν τῆς ἀνομβρίας ταύτης ἐξοδηλώθη ἀπ' ἐνὸς ἐπὶ των ποσότητος φυτευθεῖσων καπνοφύτων διὰ τῆς ταυτοχρόνου ὁσμάνσεως των κατωτέρων χειρῶν, ἀποθανόντες τελικῶς εἰς βάρος τῆς ποιότητος καὶ ποσότητος ἀποδόσεως των καπνῶν, ἀπ' ἑτέρου δὲ ἐπὶ των ὀφίμων τοιούτων διὰ τῆς ἀναστο-

λῆς τῆς ἀναπτύξεως των, εἰς τρόπον ὅστε πολλὰ τοῦτων νὰ παρασπένδωνται τὸ θέαμα νεοφυτευθέντων καπνοφύτων.

Ἡ ἐπὶ των τελευταίων τοιούτων ζημία προ-

ρίπτωσιν κατά την οποίαν δεν ήθελον μεταβληθῇ αἱ καιρικαὶ συνθήκαι ἐπὶ τὰ βελτίω.

Ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἐπὶ τῶν καπναγῶν ἀσθενείας, ἐσημειώθησαν κατὰ σειρὰν ἐκτάσεως τῶν προσβολῶν ἀπὸ τοῦ Ὁριπύδου (Νταμάρι) καὶ Ἀφίδος (Μελλίγκας).

Γενικῶς ἡ ποιότης τῶν κυριωτέρων χειρῶν φέρεται κατωτέρα τῆς τῶν ἀνωτέρων τοιούτων.

Αἱ ἐργασίαι τῆς συγκομιδῆς ἤρχισαν γενικευόμεναι εἰς ὅλας τὰς περιφέρειας τοῦ Γραφείου.

Καβάλλα

Εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Πιερίας Κουλάδος (Πραβίου) αἱ ἐπικρατήσασαι μετεωρολογικαὶ συνθήκαι κατὰ τὸν μῆνα τοῦτον ὤψηναν μάλλον δυσμενέως διὰ τὴν κανονικὴν ἀνάπτυξιν τῶν καπνοφυτῶν, ἔνεκα τῆς ἐπικρατήσασας ἀνομβρίας, ἥτις ἐπέτρεχε τὴν ὀρίμανσιν τῶν ποσῶν φυντεθέντων καπναγῶν.

Εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Νικησιάνης ἡ ἀνάπτυξις τῶν καπνοφυτῶν φέρεται κατὰ πολὺ καλυτέρα τῆς τῶν λοιπῶν, τῆς μέσης ἀποδόσεως ὑπολογιζομένης εἰς 55—60 ὄκ. κατὰ στρέμμα, ὡς ἐπίσης εἰς τοὺς συνοικισμοὺς Μονοθένης, Δωματίων, Αὐλῆς καὶ Μεσιᾶς.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ποιοτικὴν ἀπόδοσιν, αὕτη προβλέπεται κατὰ τι ἀνωτέρα τῆς περυσινῆς με μικρότερον ποσοστὸν ρεφουζίου.

Εἰς τὴν περιοχὴν Ἐλευθερῶν ἡ ἀνάπτυξις τῶν καπνοφυτῶν φέρεται καθυστερημένη ἔνεκα τῶν αὐτῶν ὡς ἀνω αἰτίων με προβλεπόμενῃν στρεμματικὴν ἀπόδοσιν μικρότεραν τῆς περυσινῆς (25—30 ὄκ.) καὶ ποιοτικὴν τοιαύτην ἐν μέρει ἐπίσης κατωτέρα.

Αἱ ἐργασίαι τῆς συλλογῆς ἤρχισαν γενικευόμεναι κατὰ τὰ μέσα τοῦ μηνὸς Ἰουλίου.

Προσβολὴ τοῦ ἐντόμου Ἀφίδος ἐσημειώθη εἰς σημερινὴν ἔκτασιν.

Εἰς τὴν περιοχὴν I καὶ II Πλατῶ Χρυσουπόλεως ἡ ἀνάπτυξις τῶν καπνοφυτῶν φέρεται καθυστερημένη ἔνεκα τῆς ἐξαιρετικῆς ἀνομβρίας.

Ὁὕτω, εἰς τοὺς συνοικισμοὺς I Πλατῶ ἡ μέση στρεμματικὴ ἀπόδοσις προβλέπεται περὶ τὰς 25—30 ὄκάδας, εἰς δὲ τοῦ II κατὰ τι ἀνωτέρα, ἥτοι περὶ τὰς 30—35 ὄκάδας. Ἡ ποιοτικὴ ἀπόδοσις φαίνεται δὲ δὲν θὰ φθάσῃ τὸ ἐ-

πίπεδον τῆς περυσινῆς.

Εἰς τινὰ τῶν ὡς ἀνω χωρίων ἐσημειώθη προσβολὴ τοῦ Ὁριπύδου καὶ τῶν κατωτέρων χειρῶν.

Ὁαὐτῶς εἰς τὴν περιοχὴν I καὶ II Τζεμπελίων ἡ ἀνάπτυξις τῶν καπνοφυτῶν φέρεται καθυστερημένη. Ἡ ποσοτικὴ ἀπόδοσις προβλέπεται κατὰ 40 % μικρότερα τῆς περυσινῆς ἐν περιπτώσει παρατάσεως τῆς ἀνομβρίας, ἡ δὲ ποιοτικὴ τοιαύτη κατωτέρα τῆς περυσινῆς.

Δράμα

Αἱ ἐπικρατήσασαι μετεωρολογικαὶ συνθήκαι εἰς τὰς περιοχὰς τῆς περιφέρειας ταύτης μέχρι τέλους τοῦ μηνὸς Ἰουλίου ὤψηναν εὐνοϊκὰ διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν καπνοφυτῶν. Ἡ ἀπὸ τῶν ἀρχῶν ὡμὸς μέχρι μέσων Ἰουλίου σημειώθη ἀνομβρία ἐπέδρασε δυσμενῶς ἐπὶ τούτων, ἰδίως ἐπὶ τὸν ὡψιμὸν καπνοφυτεῖων. Αἱ καιρικαὶ αὐταὶ συνθήκαι ἀντεστράφησαν κατόπιν, καθόσον αἱ εἰς ὁλόκληρον τὴν περιφέρειαν Δράμας ἐσημειώθησαν βροχαὶ κατὰ τὸ ἀπὸ 15—20 Ἰουλίου ἐπανεφθον τὴν κανονικὴν ἀνάπτυξιν τῶν καπνοφυτῶν.

Αἱ προβλέψεις διὰ τὴν ποιοτικὴν καὶ ποσοτικὴν ἀπόδοσιν τῆς ἐφετινῆς ἐσοδείας φέρονται πρὸς τὸ παρὸν ἀρκετὰ βελτιωτικαί, τῆς πρώτης προβλεπομένης ἀνωτέρας, τῆς δὲ δευτέρας ἴσης πρὸς τὴν περυσινὴν τοιαύτην.

Αἱ ἐργασίαι τῆς συγκομιδῆς ἤρχισαν γενικευόμεναι εἰς τὰς 15 τοῦ μηνὸς Ἰουλίου.

Ἡ σημερινὴ ἐκτασὶς προσβολῆς Μελλίγκας ἐξέλιπε κατὰ μέγιστον ποσοστὸν ἐκ τῆς μηχανικῆς ἐνεργείας τῶν σημερινῶν βροχῶν.

Σέρραι

Αἱ ἐπικρατήσασαι καιρικαὶ συνθήκαι ἐπέδρασαν δυσμενῶς ἐπὶ τῆς ἀνάπτυξεως τῶν καπνοφυτῶν εἰς ὁλόκληρον σχεδὸν τὴν περιφέρειαν, ἔνεκα τῶν σημερινῶν κατ' ἀρχὰς συνεχῶν βροχῶν καὶ τῆς ἐπιλόδοξης κατόπιν τούτων ἀποτόμου ξηρασίας μετὰ βορειοδυτικῶν ἀνέμων.

Ἡ ποιοτικὴ ἀπόδοσις προβλέπεται κατωτέρα τῆς περυσινῆς τοιαύτης, ἐν τῇ ποίεσι διαφορὰς εἰς τὰ χωρία Ἐπταμύλους, Νέον Σούλι, Ἅγιον Πνεῦμα, Σινιά, Ἄνω Δαφνοῦδι καὶ Παπᾶ. Ἡ ποσοτικὴ τοιαύτη φέρε-

ται ἀπὸ 10—25 ὄκ. μικρότερα κατὰ στρέμμα τῆς περυσινῆς.

Ἡ συγκομιδὴ τῶν καπνῶν ἤρξατο κατὰ τὸ δεύτερον δεκαήμερον τοῦ Ἰουλίου, γενικευθεῖσα ἤδη.

Ἡ κανονικὴ συλλογὴ τῶν φύλλων ἤρχισεν ἀπὸ τοῦ III χειρὸς, τῶν I καὶ II ἀρχηστευθέντων ὑπὸ τῶν ἰδίων παραγῶν καὶ τῇ ὑποδείξει τῆς ἀρμόδιας ὑπηρεσίας τοῦ Γραφείου.

Ἀσθενεῖαι. Μεγάλῃ προσβολῇ ὑπὸ τῆς Ἀφίδος ἐσημειώθη κατ' ἅπασαν τὴν ὡς ἀνω περιφέρειαν.

Εἰς τὰς πολλὰ χωρία τῆς ὡς ἀνω περιφέρειας ἐσημειώθη προσβολὴ ὑπὸ τοῦ φυτικού παρασίτου Ὁροβάγγης, κοινῶς λυκού.

Μεγάλας ζημίας προξένησεν ἡ σημερινὴ προσβολὴ κατὰ τὸ δεύτερον δεκαήμερον τοῦ μηνὸς τούτου πτώσεως χαλᾶς εἰς τὴν περιοχὴν Νιγρίτης καὶ τὰ χωρία Τερπνῆ, Θεριά, Νικολέϊαν, Φυτίλι, Ἄγιαν Τριάδα, Ν. Ζίχναν, ἐπὶ 4.500 στρεμματικῶν με ποσοστὸν ζημιῶν ἀπὸ 50—100 %.

Ξάνθη

Αἱ ἐπικρατήσασαι μετεωρολογικαὶ συνθήκαι ἐπέδρασαν δυσμενῶς ἔνεκα τῆς σημερινῆς ἀνομβρίας.

Ἡ ποιοτικὴ ἀπόδοσις τῶν καπνοφυτῶν προβλέπεται κατωτέρα τῆς περυσινῆς, περὶ πάντος ἔνεκα τῆς εἰς μεγάλῃν ἔκτασιν προσβολῆς τῶν καπνῶν ὑπὸ τοῦ Ὁριπύδου.

Μόνον εἰς τὰς περιοχὰς Σοῦ Γαλεσι, Τζεμπελίων καὶ Σοδᾶν Γακᾶ αὕτη φέρεται καλυτέρα. Ἡ ποσοτικὴ ἀπόδοσις εἶναι κατωτέρα.

Αἱ ἐργασίαι τῆς συγκομιδῆς τῶν καπνῶν ἐγενικεύθησαν κατὰ τὸ δεύτερον δεκαήμερον τοῦ Ἰουλίου.

Ἀσθενεῖαι. Ἐντὸς τῆς εἰς μεγάλῃν ἔκτασιν σημερινῆς προσβολῆς τοῦ Ὁριπύδου ἐσημειώθη καὶ προσβολὴ ὑπὸ τοῦ ἐγγελεσιόδους *Heterodera Radicola* προσβάλλοντος τοῖς ἱστοῖς τῶν ριζιδίων καὶ προκαλοῦντος διὰ τὸν νυμμάτων τὸν ὑπερτροφισμὸν τῶν ἱστῶν, σχηματίζομένων οὕτω κηλίδων.

Ἐναντίον τοῦ Ἐτεροδέρους τοῦ ριζοβίου συνιστάται ἡ ἀσθενωσις τοῦ ἐδάφους εἰς δόσιν 300—400 χιλ. μόνον ἀσέστου.

ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑ

Α'.

Μεταξὺ τῶν ζωντανῶν προβλημάτων τῆς χώρας μας συγκαταλέγεται καὶ τὸ πρόβλημα τῆς ἀγροτικῆς ἀσφαλείας, ὅπερ παραμένει ἔκκεντρον, ἀπὸ ἐνὸς αἰῶνος ἤδη, πρὸς μεγίστην ζημίαν τῆς ἀγροτικῆς μας οἰκονομίας. Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τοῦ Α' Γεωργικοῦ Συνεδρίου Ναυπλίου τοῦ 1901, ὁ Ἐμ. Ρέπουλης ἔγραψεν εἰς τὴν «Ἀκρόπολιν»: «Ἀγροτικὴ ἀσφάλεια οὐδέποτε ὤψηνεν ἐν Ἑλλάδι. Εἶναι δὲ τὸ μεγαλύτερον σῶμα ἡ ἀφροντιστὴς αὕτη. Ὅλοι οἱ φόροι, ὅσοι πληρώνει ὁ ἀγρότης, ἀποτέμνουν πολλοστὴν μέρει μόνον ἀπέναντι τῶν ζημιῶν, ὡς ὑφίσταται διὰ τὴν ἑλλειψὶν ἀσφαλείας. Ὅπου ὁ κτηματίας πρέπει νὰ στέκῃ μετὰ τὸ τοῦφεκι εἰς τὸν ὄμον ὁ ἴδιος διὰ νὰ φυλάττῃ τὸ κτήμα του, ἐκεῖ βεβαίως δὲν ἀναπτύσσεται ἔρως πρὸς τὴν γεωργίαν...» (Ἐφημερίς «Ἀκρόπολις» 27 Ἀπριλίου 1901). Αἱ παρατηρήσεις αὗται τοῦ ἀειμνήστου πολιτικοῦ, διατηροῦν, κατὰ τὸ πλεῖστον, καὶ σημερινὴν ἀκόμη τὴν σημασίαν καὶ τὴν ἐπικαιρότητα τῶν. Γενικῶς, συνεχίζεται πάντοτε ἡ πατροπαράδοτος ἀθλιότης τῆς ἀγροτικῆς ἀσφαλείας, πρὸ πάντων εἰς ὡς περιφέρειας λαχρεῖ τὸ Μ.Δ. τοῦ ἔτους 1926 «ἐπὶ ἀγροτικῆς ἀσφαλείας καὶ ἀγροφυλακῆς». Εἰς ἐπίσημον ἔκθεσιν, χρονολογούμενην ἀπὸ πέρυσι, ἀναφέρεται ὅτι εἰς τὰς ἐν λόγω περιφέρειας, οἱ ἀγροφύ-

λακες πολλαχοῦ αὐτοχειροτονοῦνται ὡς τοιοῦτοι, θεωροῦντες ἀπὸ μακροῦ τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην ὡς νόνημα τῶν, ὅντες δὲ ἀδέσποτοι καὶ ἀνεξέλεγκτοι ἐν τῇ πραγματικότητι, ἑλλείπει προσιταμένων οὕτων εἰδικῶν ὑπαλλήλων ἀγροφυλακῆς, καὶ ἀβέβαιον περὶ τὴν ἀπόληψιν τῆς ἀμοιβῆς τῶν, προβαίνουν εἰς παντὸς εἴδους ἐκμεταλλεύσεις... Ὁὕτω, τὰ ὄργανα τῆς ἀγροτικῆς ἀστυνομίας, οἱ ἀγροφύλακες, ἀντὶ να εἶναι οἱ προστάται καὶ οἱ φρουροί, ἐμφανίζονται πολλαχοῦ ὡς στοιχεῖα ἐπικινδύνα καὶ ἐπιβλαβῆ δι' αὐτὴν τὴν ἐννομὴν τάξιν τῆς ἀγροτικῆς ὑπαίθρου. Τοιαύτη οὕσα ἡ κατάσταση εἰς τὸν τομεᾶ τούτου τῆς ἑλληνικῆς διοικήσεως, δὲν πρόκειται νὰ εὐρὴ προσεχῇ τὴν ἐνδεικνυομένην ριζικὴν θεραπείαν τῆς. Τῆς ἀδυναμίας ταύτης ἡ βασικὴ αἰτία καίτοι, εἰς τὸ γεγονός, ὅτι τὸ κράτος δὲν ἠθέλησε μέχρι σήμερον, εἶτε δὲν ἠδυνήθη, νὰ ἐπιδείξῃ ἐνδιαφέρον ἐμπράκτων ὑπὲρ τῆς ἀγροτικῆς ἀστυνομίας, ἐνδιαφέρον δηλονότι ἐκφραζόμενον διὰ τῆς ἀνάληψης τῶν δαπανῶν αὐτῆς, ἐν μέρει τοῦλάχιστον, ὑπὸ αὐτοῦ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ κράτους. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον ἐγκατελείφθη ἡ ἀγροτικὴ ἀστυνομία καὶ παρέμεινεν ἀπὸ τῆς αὐστηρότητος τοῦ κράτους εἰς τὰς χεῖρας τῶν αἰρετῶν τοπικῶν ἀρχόντων, ἐν γνώσει ὅτι οἱ ἐν λόγω ἀρχιστοιχοὶ αὐτοδιοικήσεως ἐστεροῦντο, καὶ σήμερον ἀκόμη στεροῦνται, ἐπαρκῶν ἐφο-

δίων, ὅχι μόνον εἰς μέσῃ χρηματικά, ἀλλὰ καὶ εἰς ἀνθρώπων ὀλίγων, ἐπιθυμῶν καὶ δυναμένων, ὡς τιτλοῦχος τιμητικῶν ἀξιώματων, νὰ ἀναλάβῃ τὴν διαχείρισιν μιᾶς τόσοσιν σοβαρᾶς, ὅσον περιπελεγμένης καὶ ἐπιπλέον ὑπηρεσίας, ὡς εἶναι ἡ ἀγροτικὴ ἀστυνομία. Ἡ ὡς ἀνω ἐγκατάλειψις ἔλαβε τὴν μορφήν ὀρισμένης ἰδεολογίας, τὴν τῆς αὐτοδιοικήσεως. Τὸ κράτος—ἔλεγον—δὲν ἀναλαμβάνει τὰς δαπάνας τῆς ἀγροτικῆς ἀσφαλείας, διότι δὲν εἶναι ὀρθὸν καὶ σκόπιμον νὰ ἀναμιχθῇ εἰς τὴν ὀργάνωσιν καὶ τὴν διοίκησιν τῆς ὑπηρεσίας ταύτης. Ἡ ἀγροτικὴ ἀστυνομία, τοῦλάχιστον αὕτη, πρέπει νὰ πορευθῇ εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῶν δήμων καὶ κοινοτήτων, ὅσα ὑπόθεσις «κατ' ἐξοχὴν τοπικῶν ἐνδιαφερόντων» (ἰ). Κατ' ἀκολουθίαν, καὶ αἱ δαπάναι ταύτης ὀρθὸν καὶ δικαίον εἶναι νὰ βαρύνουν τὰς τοπικὰς μονάδας, αἱ ὅποιαι, ἄλλως τε, δύνανται εὐχερῶς νὰ μετακυλίσουν αὐτὰς εἰς τοὺς ὄμους τῶν ἐνδιαφερομένων γεωργικημάτων, ὑποχρεοῦμένων νὰ καταβάλλουν εἰς τοὺς ἀγροφύλακας τὴν ἀμοιβὴν αὐτῶν εἰς εἶδος κατὰ τὴν συγκομιδὴν τῶν προϊόντων τῶν, συμφώνως πρὸς τὸ ἀπὸ τουρκικοκρατίας κρατοῦν ἔθιμον. Ταῦτα, ἂν δὲν ἐλέγχοντο ρητῶς, ἀποτελοῦν ὡμὸς τὸ λογικὸν ὑπόστανμα τῆς πολιτικῆς τῶν κυβερνήτων καθόσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ἀγροτικὴν ἀσφάλειαν. Οὕτως ἀπλήλως μὲν τὸ κράτος τῶν δαπανῶν καὶ τῶν φροντίδων

τῆς ὑπηρεσίας ταύτης, ἀλλ' ὁ ἀγροτικός κόσμος τῆς Ἑλλάδος δὲν ἀπλάσσει ποτὲ τὰ ἀνεκτίμητα ἀγαθὰ τῆς ἀγροτικῆς ἀσφαλείας, πρὸς «τίμημα» τῆς ἑλληνικῆς διοικήσεως.

Ἀς ἐπισκοπήσωμεν ἤδη συντόμως τὴν ἱστορίαν τοῦ θεσμοῦ τούτου. Εἶναι πολὺ διδακτικὴ καὶ θὰ μᾶς διαφωτίσῃ ἐπὶ τοῦ πρακτέου.

Διὰ τῶν πρώτων ὀργανωτικῶν τῆς διοικήσεως τοῦ κράτους νομοθετημάτων τοῦ Ὁθωνος ἐλήφθη εὐρεία πρόνοια καὶ περὶ τῆς ἀγροτικῆς ἀστυνομίας. Αὕτη ἀνέστη, διὰ τοῦ ἀπὸ 31/12/1836 νόμου «περὶ δημοτικῆς ἀστυνομίας» εἰς τοὺς δημάρχους (ἀρθρ. 65—85), ἐπιφορτισμένους συγχρόνως μετὰ τὴν ἐξουσίαν καὶ τῆς τοπικῆς ἀστυνομίας. Διὰ ταυτοχρόνῳ δὲ εἰδικῶς νόμου «περὶ προφυλάξεως τῶν δένδρων καὶ ἐρρυθμισθῶν τὰ ἀφορῶντα τὰ ὄργανα τῆς ἀγροφυλακῆς, ἥτοι τοὺς ἀγροφύλακας. Τούτους διορίζει καὶ παεῖ ὁ δήμαρχος. Ἡ ἀμοιβὴ τῶν καθορίζεται εἰς μηνιαίον μισθόν, καταβαλλόμενον ἐκ τοῦ δημοτικοῦ ταμείου, καὶ οὐχὶ εἰς εἶδος, καταβαλλόμενον εἰς τοὺς ἀγροφύλακας ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τῶν κτηματιῶν. Τὰ μόνον ἀπατούμενα παρ' αὐτῶν προσόντα εἶναι: νὰ εἶναι γνωστοὶ διὰ τὴν ἱκανότητα καὶ τὸ ἔχον τὸν καὶ νὰ τυγχάνουν κτηματίας τοῦ δήμου. Ἀσκοῦν δὲ οἱ ἀγροφύλακες σοβαρὰς ἀρμοδιότητας, ὡς ὄργανα τῆς δικαστικῆς καὶ διοικητικῆς ἀστυνομίας.

Ἡ ἀγροτικὴ ἀστυνομία εἰς χεῖρας τῶν τότε δημάρχων, φημισμένων εἰς τὴν ἱστορίαν διὰ τὴν ἰδιοτέλειαν, τὴν ἀμέλειαν καὶ τὴν πρὸς τοὺς νόμους ἀσέβειαν τῶν, ἐσημειώσετο πλήρως ναυάγιον. Μετὰ εἰκοσάετις περὶ τοῦ νόμου ΤΞ τῆς 15/9/1856 «περὶ ἀγροφυλακῆς», ὁ διορισμὸς τῶν ἀγροφύλακων ἀφῆρθε ἀπὸ τοὺς δημάρχους καὶ ἀνέτεθῃ εἰς τοὺς ἀμέσως ἐνδιαφερομένους κτηματίας, κατὰ κτηματικὰς θέσεις. Οἱ τοὶ καθὼς ἀμοιβῆς τῶν ἀγροφύλακων ἀναλόγως τῆς θέσεως τῶν. Εἰς τὴν ὡμὴν περιπτώσιν δὲν συνήρχοντο εἰς κτηματία, ἐντὸς τῆς ταχθείσης προθεσμίας ἡ δὲ δὲν συνεφώνουν περὶ τὰ ἐκλεκτά πρόσωπα, ἀνέβητο τὸ δικαίωμα τῶν δημάρχων περὶ τὴν ἐκλογὴν τῶν ἀγροφύλακων.

Ὅσοι ἐπίστευσαν ὅτι μετὰ τὴν ἀνάθεσιν τῆς ἐκλογῆς τῶν ἀγροφύλακων εἰς τοὺς ἀμέσως ἐνδιαφερομένους κτηματίας εἶχαν εὐρεῖ, ἡ ἐπ' ἀνέλθῃ εἰς τὸ ἰσχυρὸν σύστημα ἀγροφυλακῆς, εἶδαν νὰ διαφεύδωνται ἀμέσως ἀπὸ πλῆθος, ἄλλως τε, ἐλπίδες τῶν. Διότι ἀπ' ἐνὸς μὲν οἱ δήμαρχοι δὲν κατήρτιζαν τιμὰς καὶ εὐνοειδῆς τὸς ἐκλογάρχους, οἱ ὅποιοι εἶχαν ἀπώλησιν τῆς ἀγροφυλακῆς, ἀλλὰ καὶ ἀπ' ἑτέρου οἱ κτηματία οἱ ἴδιοι ἐπεδείκνυναν ραθυμίαν καὶ ἀμέλειαν περὶ τὴν ἀσκήσιν τοῦ δικαϊωμάτων τῶν τῆς ἀγροτικῆς ἀστυνομίας, τοῦλάχιστον αὕτη, πρέπει νὰ πορευθῇ εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῶν δήμων καὶ κοινοτήτων, ὅσα ὑπόθεσις «κατ' ἐξοχὴν τοπικῶν ἐνδιαφερόντων» (ἰ). Κατ' ἀκολουθίαν, καὶ αἱ δαπάναι ταύτης ὀρθὸν καὶ δικαίον εἶναι νὰ βαρύνουν τὰς τοπικὰς μονάδας, αἱ ὅποιαι, ἄλλως τε, δύνανται εὐχερῶς νὰ μετακυλίσουν αὐτὰς εἰς τοὺς ὄμους τῶν ἐνδιαφερομένων γεωργικημάτων, ὑποχρεοῦμένων νὰ καταβάλλουν εἰς τοὺς ἀγροφύλακας τὴν ἀμοιβὴν αὐτῶν εἰς εἶδος κατὰ τὴν συγκομιδὴν τῶν προϊόντων τῶν, συμφώνως πρὸς τὸ ἀπὸ τουρκικοκρατίας κρατοῦν ἔθιμον. Ταῦτα, ἂν δὲν ἐλέγχοντο ρητῶς, ἀποτελοῦν ὡμὸς τὸ λογικὸν ὑπόστανμα τῆς πολιτικῆς τῶν κυβερνήτων καθόσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ἀγροτικὴν ἀσφάλειαν. Οὕτως ἀπλήλως μὲν τὸ κράτος τῶν δαπανῶν καὶ τῶν φροντίδων

λαμβανομένων μεγάλου ζώου καὶ δι' ἐκάστην ἡμέραν, δραχμῶν δὲ 20 διὰ τὰ μικρὰ ζῶα. Πᾶσα ἀγροζήμια, καὶ ἡ ἐλαχίστη, τιμωρεῖται διὰ κρατήσεως 8—20 ἡμερῶν καὶ διὰ προστίμου 400—2000 σημερινῶν δραχμῶν. Ἐν συγκρίσει πρὸς τοὺς νῦν ἱσχύοντας νόμους ἀγροφυλακῆς, αἱ διατάξεις αὗται τοῦ ΑΦΚΣΤ νόμου ἐμφανίζονται ὡς δρακόντιοι. Σημειωτέον ὅμως ὅτι τόσοι οἱ νόμοι αὐτοὶ ὅσον καὶ οἱ ἄλλοι προγενέστεροι καὶ μεταγενέστεροι αὐτοῦ νόμοι ἀγροφυλακῆς ἔχουν τοῦτο τὸ κοινὸν χαρακτηριστικόν, ὅτι ἐνθυμίζοντες κάπως τὸν «Ταρταρίνον τῆς Ταρασκόντης». Πράγματι, αἱ ἀπειλαὶ τῶν βροντῶν εἰς τὸ κενόν, αἱ διατάξεις τῶν μόνον νεκρῶν, δὲν ἐφαρμόζονται καὶ τούτο διότι δὲν ὑφίσταται ὀργανωμένη ὑπηρεσία ἀγροτικῆς ἀσφαλείας.

Εἰς τὸ Α' Γεωργικὸν Συνεδρίον τὸ συνελθὼν ἐν Ναυπλίῳ τὴν 5 Αυγούστου 1901 μεταξὺ τῶν δὴλων θεμάτων τὰ ὅποια συνεζητήθησαν ἐμπειρασταμένως, ἥτοι τῶν θεμάτων τῆς γεωργικῆς πίστεως καὶ τῆς γεωργικῆς ἐκπαίδευσως, ὑπῆρξε καὶ τὸ θέμα τῆς ἀγροτικῆς ἀσφαλείας, ἡ περὶ ἧς εἰσηγήσεις ἀφαιρέται εἰς τὸν νῦν πρόεδρον τῆς Βουλῆς κ. Χ. Βοζικῆν.

Εἰς τὸ συνέδριον τοῦτο συνεζητήθησαν τὸ πρῶτον δύο ἐκ τῶν βασικῶν θεμάτων τῆς ἀγροτικῆς ἀσφαλείας: ὁ διορισμὸς κατὰ περιφέρειας εἰδικῶν ἀγροτικοῦ ἀστυνομίου ἡ ἐπόπτου, ὡς προσιταμένου τῶν ὀργάνων ἀγροφυλακῆς. Καὶ τὸ δυνατόν τῆς ἐκ τοῦ δημοτικοῦ προϋπολογισμοῦ ἐξυπηρέτησεως τῆς ἀντιμισθίας τῶν ὀργάνων τούτων. Τινὰ τῶν πορισμάτων τοῦ συνεδρίου τοῦτου ἠκολούθησαν ὁ νόμος ΓΣΙΗ «περὶ ἀγροφυλακῆς» τῆς 10 Ἰουλίου 1907. Ὁ ἀγροφύλαξ τοῦ νόμου τούτου, στεροῦμενος συντάκτικος ὀργανωτικοῦ, μὴ τολμῶν ἀφ' ἑτέρου νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν συνδρομὴν τοῦ δημοσίου διὰ τὴν ριζικὴν διευθέτησιν τοῦ προβλήματος, στριφογυρίζει περὶ τὰ ἴδια θέματα, τὰ ἐπαρκῶς δοκιμασθέντα καὶ ἀποτυχόντα, καίτοι εἰς λεπτομερεσιὰς σημεῖα δίδει ἀρτιωτέραν ἐμφάνισιν εἰς τὸ κατασκευασμὰ του. Οὕτω, ἡ ἐκλογὴ τῶν ἀγροφύλακων, ἀσκοῦνται, ὡς ἐλέχθη, ἀρτιωτέρας ὀργάνων δικαστικῆς ἀστυνομίας, παραμένει εἰς τοὺς κτηματίας. Ἡ θῆτα τῶν εἶναι ἐναυσία. Ἡ δὲ ἀμοιβὴ τῶν καθορίζεται «κατὰ τὰς κρατούσας συνθήκας», ἥτοι κατὰ γενικὸν κανόνα, εἰς εἶδος, ὅπερ ὁ ἀγροφύλαξ, εἰς τὸ τέλος τοῦ γεωργικοῦ ἔτους, δικαιούται καὶ ἀγωνίζεται νὰ εἰσπράξῃ ἀπ' εὐθείας ἀπὸ ἐνα ἑκάστον κτηματίαν χωριστὰ. Γενικῶς δὲ διὰ τοῦ ἀρθροῦ 55 τοῦ νόμου τούτου ἀνατίθεται ἐκ νέου ἡ ἀγροτικὴ ἀστυνομία εἰς τοὺς δημάρχους, οἱ ὅποιοι εἶχαν ἀπώλησιν τῆς ἀγροφυλακῆς, ἀλλὰ καὶ ἀπ' ἑτέρου οἱ κτηματία οἱ ἴδιοι ἐπεδείκνυναν ραθυμίαν καὶ ἀμέλειαν περὶ τὴν ἀσκήσιν τοῦ δικαϊωμάτων τῶν τῆς ἀγροτικῆς ἀστυνομίας, τοῦλάχιστον αὕτη, πρέπει νὰ πορευθῇ εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῶν δήμων καὶ κοινοτήτων, ὅσα ὑπόθεσις «κατ' ἐξοχὴν τοπικῶν ἐνδιαφερόντων» (ἰ). Κατ' ἀκολουθίαν, καὶ αἱ δαπάναι ταύτης ὀρθὸν καὶ δικαίον εἶναι νὰ βαρύνουν τὰς τοπικὰς μονάδας, αἱ ὅποιαι, ἄλλως τε, δύνανται εὐχερῶς νὰ μετακυλίσουν αὐτὰς εἰς τοὺς ὄμους τῶν ἐνδιαφερομένων γεωργικημάτων, ὑποχρεοῦμένων νὰ καταβάλλουν εἰς τοὺς ἀγροφύλακας τὴν ἀμοιβὴν αὐτῶν εἰς εἶδος κατὰ τὴν συγκομιδὴν τῶν προϊόντων τῶν, συμφώνως πρὸς τὸ ἀπὸ τουρκικοκρατίας κρατοῦν ἔθιμον. Ταῦτα, ἂν δὲν ἐλέγχοντο ρητῶς, ἀποτελοῦν ὡμὸς τὸ λογικὸν ὑπόστανμα τῆς πολιτικῆς τῶν κυβερνήτων καθόσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ἀγροτικὴν ἀσφάλειαν. Οὕτως ἀπλήλως μὲν τὸ κράτος τῶν δαπανῶν καὶ τῶν φροντίδων

αμοὺς καὶ ἄλλας παρανομίας διὰ νὰ ἐξοικονομήσουν τὰ πρὸς τὸ ζῆν. Ἀνάγκη λοιπὸν μισθοῦ.

Ὅλοι οἱ ἀνωτέρω μνημονευθέντες νόμοι ἀγροτικῆς ἀσφαλείας νοσοῦν ἀπὸ τοῦ αὐτο

“ΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ ΚΑΙ Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ,”

ΤΩΝ κ. κ. ΚΛ. ΜΠΑΝΤΑΛΟΥΚΑ και ΝΙΚ. ΚΟΚΚΙΝΟΥ

Γ’.

Παροχές τινές επί των θεσπιζομένων αποζημιώσεων

Επί των αποζημιώσεων, τὰς οποίας καθορίζει το νομοσχέδιον, ἔχομεν νὰ κάμωμεν τὰς ἑξῆς παρατηρήσεις:

Α’. Ἡ ἐπὶ τῆς ἐπεξεργασίας τοῦ νομοσχεδίου κοινοβουλευτικῆς ἐπιτροπῆς ἀπήλκυεν ἐξ αὐτοῦ τὴν διάταξιν περὶ χορηγήσεως ἐπιδόματος ἀσθενείας, δικαιολογούσα τοῦτο ἐκ τοῦ φόβου καταχρήσεως. Ἀλλὰ ἡ παρὰ τὴν ἐπιδόματος ἀσθενείας καὶ ὁ περιορισμὸς τῆς ἀσφαλείας εἰς μόνην τὴν ἰατρικὴν καὶ φαρμακευτικὴν περιθαλψὴν νομιζόμεν ὅτι δὲν ἀσφαλίζει τὸν ἐργάτην κατὰ τὸ κινδύνον τῆς ἀσθενείας. Διότι, ὡς ἀναφέρει εἰς πρόσφατον μελέτην τοῦ ὁ βουλευτῆς Σερῶν κ. Παλλῆς, «ἡ παροχὴ ἰατρικῆς περιθαλψῆς δὲν ἵκει τὸ ζήτημα διὰ τὸν ἐργάτην, διότι ἀφίνει ἵκνουν τὸ δεινὸν πρόβλημα τῆς συντηρήσεως τοῦ ἰδίου καὶ τῆς οἰκονομίας τοῦ κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἀσθενείας. Οὕτε δύνανται ἡ παρασχεθεῖσα ἰατρικὴ περιθαλψὴ νὰ εἶναι ἀποτελεσματικὴ, ἐφόσον, ἀντὶ νὰ τοιοῦτῃ ὁ ἐργαζόμενος τὸ ἀσθενὸς διὰ καλυτέρας διαίτης, τοῦναντίον οὗτος, λόγω τῆς ἀποκοπῆς τοῦ ἡμερομισθίου, θὰ ὑφίσταται στερεώσεις καὶ ἡθικὴν ἀγωνίαν. Ὑπ’ αὐτὰς τὰς συνθήκας εἶναι βέβαιον ὅτι πολλοὶ ἐργάται, μολοντὶ ἐχνοῖς ἀπόλυτον ἀνάγκην νὰ υποβληθῶν εἰς θεραπείαν, θὰ ἀπορρίψουν νὰ τὸ κάμωμεν, ἐφόσον διὰ τῆς ἀποχῆς ἐκ τῆς ἐργασίας κινδυνεύουν ν’ ἀφήσουν τὴν οἰκονομίαν τῶν χωρὶς φαρμάκων. Κατὰ συνέπειαν ἡ ἀπαίτησις τοῦ ἐπιδόματος τῆς ἀσθενείας ὅπως ἐν ἀντικειμένῳ καὶ ἐπιβάλλεται ἡ χορηγῆσις τοῦ ἐπιδόματος τοῦτο, ὡς ὥριζε τὸ νομοσχέδιον, ἐν τῷ ὁποίῳ ὁρθὸς ὥρισθαι νὰ χορηγῆται τὸ ἐπίδομα τοῦτο ἀπὸ τῆς τεταρτῆς ἡμέρας τῆς ἐμφανίσεως τῆς ἀσθενείας, πρὸς ἀποφυγὴν καταχρήσεως. Ἀλλὰ καὶ τὸ ποσοστὸν 40 % ἐπὶ τοῦ μισθοῦ γενικῶς, ὡς ὥριζε τὸ ἀπὸ τοῦ νόμου, δὲν εἶναι ἐπαρκὲς διὰ τὸν ἡσφαλισμένον. Πράγματι, ποῖαν βοήθειαν θὰ παράσχη εἰς τὸν μισθωτὸν, ὅστις λαμβάνει ἡμερομισθίον 60 δραχμῶν, τὸ ποσὸν τῶν 24 δραχμῶν ἡμερησίως κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀσθενείας του; Τὸ ποσοστὸν λοιπὸν τοῦτο θὰ ἔδει νὰ ἀσφῆθῃ προκειμένου περὶ τῶν ἀπορροπῶν τῶν ἀνέναντι βλάβης τῶν ἀναλογιστικῶν ὑπολογισμῶν, ἐφόσον συγχρόνως θὰ ἡλεκτοῦτο τὸ ποσοστὸν τοῦτο εἰς τὰς εὐποροῦσας τάξεις τῶν ἡσφαλισμένων.

Β’. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἐπίδομα ἀνικανότητος, τὸ νομοσχέδιον ὁρίζει καὶ ἐδῶ πρὸς ἀποφυγὴν καταχρήσεως ὅτι τὸ ἐπίδομα τοῦτο θὰ χορηγῆται ἐφόσον ὁ ἡσφαλισμένος θὰ καθίσταται κατὰ 66 % ἀνίκανος. Δηλαδή θὰ ἔχανε λόγῳ τῆς ἀνικανότητος τὰ 66 % τοῦ ἡμερομισθίου του. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν εἶναι ὁρθὸν καὶ δίκαιον, καθὼς δὲ καὶ ὁ νόμος 551 περὶ ἐπαγγελματοποιῶν ἀποκεντροποιῶν συστημάτων, τὸ ὁποῖον θὰ μετέβαλε τὸν παθητικὸν καὶ διεκπεραιωτικὸν ρόλον τῶν κατὰ τὸν τρόπον ἀποκαταστημάτων εἰς ἐνεργητικὰ ὄργανα πρωτοβουλίας καὶ δράσεως καὶ θὰ παρεῖχεν ἱκανοποιητικὰ ἀποτελέσματα εἰς τὴν κοινωνικὴν ἀσφάλειαν.

Β’. Κρατικὸς παρεμβατισμὸς εἰς τὴν διοίκησιν.

Ἐν ἀντίθεσιν μετὰ τὴν ὑποστηριζομένην ἀποψιν, ὅπως ἡ κοινωνικὴ ἀσφάλεις βασισθῇ ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν ἡσφαλισμένων ἀντὶ τῆς ἀποκαταστάσεως ἀσφαλείας, ἵνα τὸ ἀσφαλιστικὸν ἴδρυμα καταστή ἀνεξάρτητον τοῦ κρατικοῦ παραγόντος, καὶ μολοντὶ τὴν ἀποψιν ταύτην ἐπικρατεῖ τὸ νομοσχέδιον, ἐκ παραλλήλου εἰσάγει τὸν κρατικὸν παρεμβατισμὸν εἰς τὴν διοίκησιν. Ὅτι, ὅλοι οἱ ἀνώτεροι ἐπάλληλοι θὰ διορίζονται παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Οἰκονομίας ἢ τῆς προτάσει του. Ἐπὶ πλέον, ὁρίζεται κυβερνητικὸς ἐπόπτης, λαμβάνων μέρος εἰς τὰς συνεδριάσεις τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου, ὁ ὁποῖος, ἂν

τυχάνει νὰ καταστῇ ἀνάπηρος εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς σταδιοδρομίας του.

Γ’. Ὅσον ἀφορᾷ τὰς συντάξεις γήρατος, τὸ νομοσχέδιον ὁρίζει ὅτι ἡ παροχὴ γήρατος θὰ παρέχεται εἰς μὲν τοὺς ἀρρενας μετὰ τὸ 65ον ἔτος τῆς ἡλικίας των, εἰς δὲ τὰς θήλειες μετὰ τὸ 60ον ἔτος.

Τὰ ὅρια ταῦτα ἡλικίας εἶναι ἀνώτερα ἐν συγκρίσει μετὰ τὰ ὅρια συντάξεως τῶν δημοσίων ἐπάλληλων. Ἀλλὰ μήπως ἡ ἐργασία τῶν ἐργαζομένων εἶναι ἐλαφρότερη τῆς τῶν δημοσίων ἐπάλληλων; Ἀναμφιβόλως ἡ ἐργασία τοῦ χειρωνακτοῦ εἶναι πολλὴ σκληρότερη, περισσώτερον καταβάλλουσα τοῦτον. Μία δὲ ἐργάτης 60 ἔτων εἶναι πολλὴ γριά διὰ νὰ ἐργάζεται εἰς χειρωνακτικὴν ἐπάγγελμα. Διὰ τοῦτο πνευματικῶς δικαιούσης ἀπῆλθαι τοῦλάχιστον ἐξισωθῶν οἱ ἐργάται, ὡς πρὸς τὸ ὅριον ἡλικίας πρὸς τοὺς δημοσίου ἐπάλληλους, εἰς τοὺς ὁποῖους παρέχεται συντάξις εἰς μὲν τοὺς ἀρρενας ἀπὸ τοῦ 60ου, εἰς δὲ τὰς θήλειες ἀπὸ τοῦ 55ου ἔτους.

Ἀρχαὶ ἐφ’ ὧν στηρίζεται τὸ ἐλλεινικὸν νομοσχέδιον καὶ τὸ ὀριζόμενον διοικητικὸν σύστημα.

Ἡδὴ εἰσερχόμεθα εἰς ἕτερον κεφάλαιον, ὅπως ἐξετάσωμεν ἐπὶ τῶν ἀρχῶν θὰ στηριχθῇ ἡ παρ’ ἡμῶν κοινωνικὴ ἀσφάλεις ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ καταρτισθέντος προσχεδίου νόμου.

Ἐκ τῆς ἐξετάσεως τοῦ ἡμῶν νομοσχεδίου ἐκδηλοῦ ἀναφαίνονται οἱ χαρακτηριστοὶ τοῦ ὁποῖου ἡβήθη νὰ προσδώσῃ ὁ Ἑλληνικὸς νόμος εἰς τὴν παρ’ ἡμῶν ἀσφάλειν.

Α’. Συγκεντρωτικότης τοῦ ὑπὸ γένεσιν οργανισμοῦ.

Διὰ τοῦ νομοσχεδίου ὁρίζεται ἡ ἰδρυσις ἐνὸς κεντρικοῦ οργανισμοῦ μετὰ ἀποκαταστάματα κατὰ τόπους, ἐξαρτώμενα ἀμέσως ἐκ τοῦ κέντρου. Τὰ τοιαῦτα ἀποκαταστάματα θὰ εἶναι ἀπλὰ ὄργανα ἐκτελέσεως διὰ καθὲς ἀπόφασιν, εἰς πᾶσαν περιπτώσιν θὰ πρέπει νὰ προσφεύγουν εἰς τὸν κεντρικὸν οργανισμόν. Οὕτω ἀφαιρεῖται καθὲς πρωτοβουλία τῶν τοπικῶν ὀργανισμῶν, οἱ ὁποῖοι ἐν τούτοις εἶναι εἰς θέσιν κἀλλων νὰ γνωρίζουν τὰς ἀνάγκας τῆς ἀσφαλείσεως εἰς τὴν περιφέρειαν των, ἐρχόμενοι εἰς ἀμέσως καὶ διαρκὴ ἐπαφὴν μετὰ τοὺς ἡσφαλισμένους. Ἐνθ’ ὁ γενικὸς ἀσφαλιστικὸς ὀργανισμὸς, μὴ γνωρίζων τὰ κατὰ τόπους πράγματα, ὅχι μόνον δὲν θὰ καταστῇ οἰκείος πρὸς τοὺς ἡσφαλισμένους, ἀλλὰ οὕτε θὰ δυνηθῇ ποτε νὰ ἐξυπηρετήσῃ τὰς ἀνάγκας τούτων. (1) Τὸ σύστημα τοῦτο κατεκρίθη ὑπὸ πάντων σχεδὸν τῶν ἀσφαλισθέντων μετὰ τὸ ἔμα τῆς ὀργανώσεως τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλείσεως.

Δικαίως δὲ ὑπεστηρίχθη ἡ ἀνάγκη τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἀποκεντροποιῶν συστήματος, τὸ ὁποῖον θὰ μετέβαλε τὸν παθητικὸν καὶ διεκπεραιωτικὸν ρόλον τῶν κατὰ τὸν τρόπον ἀποκαταστημάτων εἰς ἐνεργητικὰ ὄργανα πρωτοβουλίας καὶ δράσεως καὶ θὰ παρεῖχεν ἱκανοποιητικὰ ἀποτελέσματα εἰς τὴν κοινωνικὴν ἀσφάλειαν.

Β’. Κρατικὸς παρεμβατισμὸς εἰς τὴν διοίκησιν.

Ἐν ἀντίθεσιν μετὰ τὴν ὑποστηριζομένην ἀποψιν, ὅπως ἡ κοινωνικὴ ἀσφάλεις βασισθῇ ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν ἡσφαλισμένων ἀντὶ τῆς ἀποκαταστάσεως ἀσφαλείας, ἵνα τὸ ἀσφαλιστικὸν ἴδρυμα καταστή ἀνεξάρτητον τοῦ κρατικοῦ παραγόντος, καὶ μολοντὶ τὴν ἀποψιν ταύτην ἐπικρατεῖ τὸ νομοσχέδιον, ἐκ παραλλήλου εἰσάγει τὸν κρατικὸν παρεμβατισμὸν εἰς τὴν διοίκησιν. Ὅτι, ὅλοι οἱ ἀνώτεροι ἐπάλληλοι θὰ διορίζονται παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Οἰκονομίας ἢ τῆς προτάσει του. Ἐπὶ πλέον, ὁρίζεται κυβερνητικὸς ἐπόπτης, λαμβάνων μέρος εἰς τὰς συνεδριάσεις τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου, ὁ ὁποῖος, ἂν

(1) Φοιτῆς.

καὶ θὰ στερεῖται ψήφου, θὰ δύναται νὰ προτάξῃ τὸ «βέτο» εἰς πᾶσαν ἀπόφασιν τοῦ Δ.Σ. κρίνων τὸσον τὴν νομιμότητα ὅσον καὶ τὴν σκοπιμότητα τῆς λαμβανόμενης ἀποφάσεως. Κατ’ αὐτὸν τὸν τρόπον, ἡ δράσις τοῦ Δ.Σ. θὰ ὑφίσταται τοὺς περιορισμοὺς τοῦ κυβερνητικοῦ ἐπιτρόπου. Ἀλλὰ καὶ ὁ διορισμὸς τῶν μελῶν τοῦ Δ.Σ. καθὼς καὶ τῶν ἀνωτέρων ἐπάλληλων τοῦ ὀργανισμοῦ θὰ γίνεται ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας ὑπουργοῦ. Κατ’ αὐτὸν τὸν τρόπον δὲν μένει ἀμφιβολία ὅτι ὁ ὀργανισμὸς κρατικοποιεῖται, ἡ δὲ συμμετοχὴ τῶν ἀντιπροσώπων τῶν ἐνδιαφερομένων ἐργαζομένων καὶ ἐργοδοτῶν καθίσταται πλασματικὴ: «Ἡ συμμετοχὴ τῶν ἐνδιαφερομένων ἡμερομισθίων καὶ ἐπάλληλων εἰς τὴν διοίκησιν, καθὼς λέγει ὁ κ. Ζερβὸς, γίνεται κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε δυνάμεθα νὰ διερωτηθῶμεν εἰς πόσῳ ἀντιπροσώπων τῶν τάξεων των, ἡ ἐπάλληλων τοῦ ὀργανισμοῦ».

Ἀλλ’ ἡ κρατικοποίησις τοῦ θεσμοῦ, πλὴν τῶν ἄλλων κακῶν, τὰ ὁποῖα ἐνέχει, θὰ ἐδημιουργεῖ σοβαρὰς συνεπείας καὶ περισπασμοὺς εἰς τὸ κράτος, διότι, ἐὰν αἱ κοινωνικαὶ ἀσφαλίσεις ἀπετύγχανον, δικαίως οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς ἐργατικῆς καὶ ἐργοδοτικῆς τάξεως θὰ ἐστρέφοντο κατὰ τοῦ κράτους καὶ θὰ τοῦ καταλόγιζον εὐθύναν, διότι ὡς ἀνὸς τῆς διοικητικῆς δὲν διεχειρίσθη ἐπιμελῶς τὰ τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλείσεως καὶ διὰ τῶν ἀτυχῶν ἐνεργειῶν τοῦ ἐποικιστοῦ τὴν κατάρρευσιν τοῦ ἀσφαλιστικοῦ ἰδρυματός. Καὶ εἰς τοιαύτην περίπτωσιν πόσος δύναται νὰ ἀναλογισθῇ τὰς συνεπείας καὶ τὸν κοινωνικὸν σάλον, τὸν ὁποῖον δὲ ἔδεχεται ἡ χώρα μας καθήμενος τοῦ κράτους εἰς τὸ ἐδῶλλον τοῦ κατηγορουμένου;

Ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἔξοδα τῆς διοικήσεως, ὁ κ. Σερμπάκου ἐν τῇ ἐκθέσει του ὑπελόγησε ταῦτα εἰς 4.7 % ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν ἐισφορῶν. Θὰ μᾶς ἐπιτραπῇ ὅμως νὰ τρέφωμεν δυσπιστίαν ὡς πρὸς τὴν ἀκριβείαν τοῦ ποσοστοῦ τοῦτο, τοῦλάχιστον διὰ τὰ πρῶτα ἔτη λειτουργίας τοῦ θεσμοῦ. Νομιζόμεν ὅτι τὰ ἔξοδα διοικήσεως θὰ ἀνέλθουν εἰς πολλὴ μεγαλύτερον ποσὸν κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη, ἐλαττωμένα βαθμικῶς, ἐφόσον ὀργανοῦνται καλύτερον ὁ ὀργανισμὸς. Πάντως πρέπει νὰ σημειωθῇ ὅτι μεγάλως θὰ συντελέσῃ εἰς τὴν ἐλάττωσιν τῶν ἐξόδων διοικήσεως ἡ ἀποκτικὴ εἰδικευμένη προσωπικὸς καὶ εἰδικῶν μηχανημάτων, τὰ ὁποῖα χρησιμοποιοῦνται ἀλλὰ τοῦ κοινωνικοῦ ἀσφαλιστοῦ πρὸς ταχύτερον διεξαγωγὴν τῆς υπηρεσίας. Ἀλλὰ οὕτε πλήρως εἰδικευμένοι ἐπάλληλοι ὑπάρχουν παρ’ ἡμῶν, οὕτε ἡ ἀποκτικὴ μηχανημάτων εἶναι δυνατὴ συνεπεία τῆς κρίσεως. Θὰ ἴδωμεν ὅμως ὁ ἀσφαλιστικὸς ὀργανισμὸς, ὡς ἐλεκε ὁ κ. Σακελλαρίου, πρὸς τὸ συμφέρον αὐτοῦ τοῦ ἰδίου, νὰ προσλαμβάνῃ τὸ πλεῖστον τῶν ἐπάλληλων τῶν ἐκ τῶν πτυχιούχων τῆς Ἀνωτέρας Σχολῆς Οἰκονομικῶν καὶ Ἐμπορικῶν Ἐπιστημῶν καὶ τῆς Μαθηματικῆς Σχολῆς, ἐκείνη ἡ μόρφωσις τῶν τοιοῦτων ἐπιστημονικῶν εἶναι ἡ μάλιστα προσαρμοζομένη πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ ταμείου ἀσφαλείσεως, δεδομένου ὅτι πολλοὶ ἐκ αὐτῶν δύναται εἰς ἐλάχιστον χρονικὸν διάστημα νὰ μορφωθῶν καὶ εἰς τὴν ἀναλογιστικὴν καὶ στατιστικὴν ὑπηρεσίαν διὰ μᾶς βραχυχρονίου μεταπαίδευσως, τὴν ὁποῖαν δύναται οἱ τῆς Μαθηματικῆς Σχολῆς νὰ λάβουν εἰς τὴν Ἀνωτέραν Σχολὴν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐμπορικῶν Ἐπιστημῶν.

Τέλος, κίαν ἐνδιαφερόμεν ζήτημα διὰ τὴν κοινωνικὴν ἀσφάλειν εἶναι καὶ ὁ τρόπος τῆς τοποθετήσεως τῶν κεφαλαίων. Τὰ κεφάλαια τοῦ ἀσφαλιστικοῦ ὀργανισμοῦ δὲν πρέπει νὰ μόνον ἀργά, διὰ νὰ μὴ ἀπονευροῦνται καὶ δυσχεραίνεται ἡ χρηματικὴ κυκλοφορία, ἀλλὰ συνάμα πρέπει νὰ ἐπενδύονται εἰς ἀσφαλεῖς τοποθετήσεις διὰ νὰ παρέχουν ἐγγύτην εἰς τὴν οἰκονομικὴν ἰσορροπίαν τοῦ ταμείου ἀσφαλείσεως. Τὸ ἄρθρον 29 τοῦ νομοσχεδίου προβλέπει τὴν ἐπένδυσιν τῶν κεφαλαίων εἰς χρεώγραφα ἢ κινήτας ἀξίας ἡγγυμένους παρὰ τοῦ

κράτους. Ἐπίσης τὴν ἀγορὰν παραγωγικῶν ἀκινήτων δι’ ἐμετάλλειον ἢ ἐγκατάστασιν γραφείων, τὴν χορηγίαν δανείων δι’ ἔργα ὠφελείας τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας ὑπὸ τὴν ἐγγύτην τοῦ κράτους. Ὡς φαίνεται λοιπὸν τὰ κεφάλαια δὲν θὰ μόνον ἀργά, καθὼς τινὲς ἐφοβήθησαν, ἀλλὰ ἀντιθέτως διατιθέμενα εἰς ἔργα παραγωγικὰ καὶ κοινῆς ὠφελείας, θὰ συντελέσουν εἰς τὴν χρησιμοποίησιν πολλῶν ἐργαζομένων καὶ θὰ μειώσουν οὕτω τὴν ἀνεργίαν.

Συμπέρασμα.

Καὶ ἥδη τελειώνοντες τὴν παρούσαν μελέτην μας, δέον νὰ καταλήξωμεν εἰς τὰς ἡμέτερας συμπεράσματα ἐπὶ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ θεσμοῦ παρ’ ἡμῶν.

Ἀνωτέρω ἀνελύσαμεν κατὰ τὸ δυνατόν τὰς παρατηρήσεις μας ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου. Ἀπὸ τῆς συλλήψεως τῆς ἰδέας τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ θεσμοῦ παρ’ ἡμῶν, πᾶρα πολλοὶ ἡσυχάζουν μετὰ τὸ θέμα τοῦτο καὶ ἐξέφερον ἀξιολογητικὰς κρίσεις, προσπαθόντες νὰ συντελέσουν εἰς τὴν ἐπιτυχέστεραν ἐφαρμογὴν τοῦ θεσμοῦ.

Ἀλλὰ παρὰ τὸ ὅτι τὸ πλεῖστον τῶν πολιτικῶν καὶ ἐπιστημονικῶν ἐκπαιδευτῶν ὑπὲρ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ θεσμοῦ, μὴ μερὶς τῆς ἐργοδοτικῆς τάξεως ἀντιδρᾷ προφασίζομένη ὅτι ἡ ἐφαρμογὴ τῶν κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων θὰ ἐπιβαρύνῃ τὴν ἐθνικὴν οἰκονομίαν ἐπιζημιῶς, θὰ συντελέσῃ εἰς τὸν ἐκφυλισμὸν τοῦ ἐργάτου καὶ μισοῦ ὅσα, τὰ ὁποῖα ἀντεροῦσαν ἀνωτέρω ὡς τελείως ἀβάσιμα. Συγχρόνως ὁ μὲν οἱ ἐν λόγω ἀντιδρώντες παραγνωρίζουν τοὺς κινδύνους τοὺς ὁποῖους ἐγκυμονεῖ ἡ παρὰ τῆς σημερινῆς ἀθλίης καταστάσεως τῆς ἐργατικῆς τάξεως. Ἡ σημερινὴ κακοδαιμονία τοῦ Ἑλληνικοῦ ἐργάτου, ἐπιταθείσα ἐκ τῆς παρανομίας οἰκονομικῆς κρίσεως, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ παραταθῇ ἐπὶ μακρὸν ἀνευ κινδύνων ἀνατροπῆς τῶν βάσεων τοῦ κοινωνικοῦ καὶ πολιτικοῦ μας καθεστώτος.

Ἡ οἰκονομικὴ ἐξαθλίωσις καὶ ἡ πείνα, ὡς γνωστόν, εἶναι οἱ χειρότεροι σύμβουλοι διὰ τὰς ἀνθρώπων, κατ’ ἡμῶν δὲ στιγμὴν ὁ ἀκρατὸς ἀριστερισμὸς ἐκπινδύων ἐξαπλοῦται καὶ εἰς τὴν χώραν μας, ἡ κακοδαιμονία τῆς ἐργατικῆς τάξεως θὰ εἶναι τὸ γονιμώτερον ἔδαφος διὰ τὴν ἀνάπτυξιν νοσηρῶν θεωριῶν καὶ ἀναρχικῶν ἀντιλήψεων. Μακρὰν ἀπὸ τοῦ νὰ

καθεύδωμεν μακαρίως, ἀισιοδοξοῦντες διὰ τὴν μελλοντικὴν ἐξέλιξιν των πραγμάτων, πρέπει νὰ ἀντιμετωπώμεν μετὰ θάρρους τὴν πραγματικὴν καὶ νὰ λάβωμεν τὰ μέτρα ἐκείνα τὰ ὁποῖα θὰ ἐπιτρέψουν τὴν διατήρησιν τοῦ σημερινοῦ καθεστώτος, ἀποκαθιστῶν συγχρόνως κοινωνικὴν δικαιοσύνην διὰ τῆς ἐξυψώσεως τοῦ ἐργάτου. ὁ ὁποῖος θέλει τότε μεταβληθῇ ἀπὸ ὑπονομευτὴν εἰς στυλοβάτην τοῦ κρατοῦντος καθεστώτος.

Διὰ τὴν μέριμναν τοῦ κράτους πρὸς ἐξύψωσιν τοῦ ἐργάτου προνοεῖ καὶ τὸ ἡμέτερον Σύνταγμα, τὸ ὁποῖον ἐν ἄρθρῳ 22 ἀναφέρει:

«Ἡ ἐργασία, εἴτε πνευματικὴ εἴτε σωματικὴ, διατελεῖ ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ κράτους, μεριμνῶντος συστηματικῶς ὑπὲρ τῆς ἡθικῆς καὶ ὑλικῆς ἐξυψώσεως τῶν ἐργαζομένων τάξεων, ἀστικῶν καὶ ἀγροτικῶν.»

Ἐν ἀπὸ τὰ μέτρα ὑπὲρ τῆς ἐξυψώσεως τοῦ προλατάρτου εἶναι καὶ ἡ κοινωνικὴ ἀσφάλεις.

Ἀνεξαρτήτως λοιπὸν τῶν τροποποιήσεων, αἱ ὁποῖαι δέον νὰ ἐπενεχθῶσιν εἰς τὸ νομοσχέδιον διὰ τὴν τελειότεραν αὐτοῦ προσαρμογὴν πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς ἐλληνικῆς πραγματικότητος, γενονδὲς ἀναμφισβήτητον εἶναι ὅτι ἐπιβάλλεται ὡς ὁλὸν τὴν τάχιστα ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ θεσμοῦ παρ’ ἡμῶν, ὡς ἐγένετο καὶ ἀλλοῦ.

Ἡ ἐφαρμογὴ τῶν κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων θὰ ἱκανοποιήσῃ καὶ θὰ ἀνακουφίσῃ μεγάλως τὴν ἐργατικὴν τάξιν, θὰ τὴν ἀπομακρύνῃ ἀπὸ τῆς διδασκαλίας τῆς ἀριστερῆς προπαγάνδας καὶ θὰ ἐπιδράσῃ ἡθικῶς ἐπὶ τοῦ ἐργάτου. Θὰ ἀποτελέσῃ δὲ σταθμὸν πολιτικοῦ ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ θεσμοῦ τῶν κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων, ὁ ὁποῖος εἰλόγως χαρακτηρίζεται ὅτι εἶναι «ἐπὶ τὸν μοχλοῦντα μισθωτὸν, ὑπὸ τὴν μορφὴν μὲν τῆς ἀσφαλείσεως τῆς μητρότητος, ὁ ἥλιος τῆς προίτας, τῆς ἀσφαλείσεως κατὰ τῆς ἀσθενείας καὶ τῆς ἀνεργίας ὁ ἥλιος τῆς ἡμέρας, τῆς ἀσφαλείσεως τοῦ γήρατος ἡ ἀτυχῆς, αἱ ἀντίπερ τῶν δοντοῦ ἡλίου καὶ τῆς ἀσφαλίσεως τῶν ἐπιζώντων (θανάτου) τὸ κατὰ τὴν νύκτα παρήγορον σελήνηφως».

Ἀπριλίου 10 τοῦ 1934.

ΚΛΑΥΔΙΟΣ ΜΠΑΝΤΑΛΟΥΚΑΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΟΚΚΙΝΟΣ

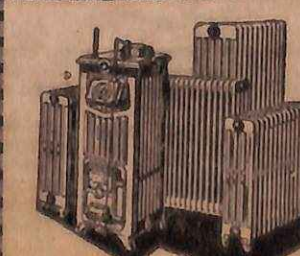
ΠΙΝΑΞ

Ἐμφανίζων τοὺς ἀγορασθέντας τίτλους (ὁμολογίας—μετοχὰς) ἐν τῷ Χρηματιστηρίῳ Ἀξιών Ἀθηνῶν κατὰ τὸ ἔτος 1933 ἀπ’ ἐνός καὶ κατὰ τὸν μῆνα Ἰανουαρίου 1934 ἀπ’ ἐτέρου, μετ’ ἐνδείξεως τῆς χρηματιστηριακῆς εἰς δραχμὰς ἀξίας αὐτῶν, ἐπὶ τῇ μέσῃ τιμῇ, κατὰ κατηγορίας τίτλων:

Εἶδος χρεογράφου	Ἔτος 1933 (12 μῆνες)		Ἰανουάριος 1934	
	ποσὸν τίτλων	Ἀξία εἰς δραχ.	ποσὸν τίτλων	Ἀξία εἰς δραχ.
Ἐξωτερικὰ δάνεια	32.624	91.605.544.70	1.094	3.666.805.—
Ἐσωτερικὰ δάνεια	3.711.565	931.543.080.50	149.055	36.463.386.70
Τραπεζικαὶ ἀξίαι	119.285	155.211.803.30	11.028	12.195.941.75
Σιδηρικαὶ — Οἰνικαὶ — Βιομηχανικαὶ καὶ λοιπαὶ ἀξίαι	551.868	191.294.562.—	72.124	25.365.365.—
Σύνολον	4.415.342	1.365.664.990.50	233.301	77.691.498.45

(Ἐκ τοῦ κυκλοφορήσαντος «Δελτίου κινήσεως Ἀξιών» μηνὸς Ἰανουαρίου 1934, τῆς Στατιστικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Χρηματιστηρίου Ἀθηνῶν).

ΣΗΜ. Αἱ συναλλαγαὶ ἐν τῷ Χρηματιστηρίῳ, ὡς γνωστόν, γίνονται μόνον τοῖς μετρητοῖς, κατόπιν σχετικῆς κυβερνητικῆς ἀποφάσεως.

ΧΑΡ. Γ. ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ
ΔΙΠΛ. ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ

ΜΕΛΕΤΑΙ, ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΙ, ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ
ΚΕΝΤΡΙΚΑΙ ΘΕΡΜΑΝΣΕΙΣ,
ΑΕΡΙΣΜΟΙ, ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ

Μέγ. Μετοχὴ 500, Σταθμὸς 4
ΑΘΗΝΑΙ Τηλ. 94—020

ΠΙΝΑΞ

Ἐμφανίζων τὰς ἐκ κινήσεως ἐπιβατῶν εἰς ἀμφοτέρους τὰς σιδηροδρομικὰς γραμμὰς (πλάτους 144 καὶ 0.60) εἰσπράξεις τῶν Σιδηροδρόμων το

ΤΟ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΝ ΑΞΙΩΝ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΙΣ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ (10-16/8) 1934)

ΑΙ συναφθείσαι κατά την λήξασαν εβδομάδα συναλλαγαι ήσαν πολύ ελάττωται, ως άλλως τε τούτο παρατηρείται από μακρού ήδη και διά τούς γνωστούς λόγους.

Τα εις χρυσόν δάνεια υπετιμήθησαν ελαφρώς, ενώ τα εις δραχμάς τοιαύτα εμνήθησαν ύψους. Αι τραπεζικαί αξίαι άπασαι σχεδόν (πλην της Εθνικής Τραπεζής) χαλαραί, ενώ αντίθετως αι λοιπαί εταιρικαί αξίαι, ως επί το πλείστον (εξαιρέσει ώρισμένων μόνον εξ αυτών: Τραπεζ. Αθηνών, Πυριτιδοποιείον, Χημικης Βιομηχανίας, Εργοληπτικής, «Τέκτων», Οίονπνευματοποιίας, «Ζήμαι», Καπνού, Ηλεκτρικής), παρουσίαν αισθητήν βελτίωσιν των τιμών, κερδίσασαι αρκετάς μονάδας, εν συγκρίσει προς την παρελθούσαν εβδομάδα. Από της συνεδριάσεως μάλιστα της Πέμπτης, καθ' ην ενεφανίσθησαν αγορασταί, εδελτιώθη αισθητώς η αγορά, πλείστοι δέ αλλαι αξίαι σημαντικώς ανετιμήθησαν.

Κατά κατηγορίας τίτλων αι συναλλαγαι διενεμήθησαν ως εξής:

ΕΞΩΤΕΡΙΚΑ ΔΑΝΕΙΑ. Έκ τούτων αξιόλογον κίνησιν είχαν μόνον τα εξής, διακυμαινόμενα ως άνωλοφθως: 1881 και 1884 (3500—3525—3520), το 1907 (710—700), το 1924 (4240—4230), το 1925 (52500—53100—53000) και το Μοναστηρίου (3049—3025).

ΕΞΩΤΕΡΙΚΑ ΔΑΝΕΙΑ. Τα κυριώτερα εκ τούτων διενεμήθησαν ως εξής: 'Ανταλλάξιμα 8 % (678.50—687.50—686.50), 'Ανταλλάξιμα 6 % (675—682.50—682), 'Υπηρεσίαν (326, 50—331), Μεταναστεύσεως (263—264), 'Εθνικής Τραπεζής 1925 «εις χρυσόν καταθέσεων»

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΑΙ ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

Την 15ην τρέχοντος το Χρηματιστήριον 'Αξιών, και αι Τραπεζαί, ήγησαν, λόγω της εορτής.

—Την 14ην τρέχοντος έγινε το ή προαγγελθείσα κλήρωσις 16 όμολογιών μετά λαχνού του Δανείου 'Εθνικής Τραπεζής (Κτηματικής) 2 ½ % 1912.

—Την 16ην τρέχοντος επωλήθησαν αναγκαστικώς διά του κυβερνητικού έπόπτου του Χρηματιστηρίου 193 όμολογιαί του 'Αναγκαστικού Δανείου 1922 και 78 όμολογιαί του 'Αναγκαστικού Δανείου 1926 αίτησι της 'Ιωνικής Τραπεζής.

—Εις άλλην σελίδα δημοσιεύομεν πίνακα των από του 'Ιανουαρίου μέχρι και του 'Απριλίου έ. έ., κερδορρομίας κατά μήνα, εισπραξέων εκ κινήσεως επιδατών των Σ.Ε.Κ. ΑΙ εισπραξέες του 'Απριλίου, εν συγκρίσει προς τον Μάρτιον, παρουσίαν καταπληρυσμένην αύξησιν κατά δραχμάς 2.110.520. Όμοια σχεδόν αποτελέσματα παρατηρήθησαν και κατά τούς προηγούμενους μήνας, ως εμφάνιζεται εκ του σχετικού πίνακος.

—Εις άλλην επίσης σελίδα δημοσιεύομεν πίνακα εμφανίζοντα τούς κατά το έτος 1933 άφ' ενός και κατά τον μήνα 'Ιανουάριον 1934 άφ' έτέρου αγορασθέντας εν τώ Χρηματιστηρίω 'Αθηνών τίτλους, μετ' ένδείξεως της αξίας αυτών. ΑΙ κατά τον μήνα 'Ιανουάριον έ. έ. συναλλαγαι, εν συγκρίσει προς τον Δεκέμβριον 1933, παρουσίαν αρκετά σημαντικήν ύψαισιν: το συνολικόν ποσόν των αγορασθέντων τίτλων από 341.342 έμειώθη κατά 108.041 και η συνολική αξία αυτών από δραχ. 125.034. 373.05 έμειώθη κατά δραχ. 47.342.874.60. Τα στοιχεία ταύτα έλφθησαν εκ του από ημερών ήδη κυκλοφορήσαντος «Δελτίου κινήσεως 'Αξιών» του μηνός 'Ιανουαρίου έ. έ. υπό της Στατιστικής 'Υπηρεσίας του Χρηματιστηρίου 'Αθηνών, όπερ τελείως ανακαινισθέν άποτελεί τον άπαραίτητον σύμβουλον εις τούς εν τώ Χρηματιστηρίω συναλλασσόμενους και ένεκα τούτου όφείλεται όλοις έπαινος εις την όηρησίαν ταύτην διά την προσπάθειάν της όπως εμφάνισεν την καθ' όλα άριστην έκδοσιν αυτήν.

—ΑΙ άνεπισημος διαπραγματεύομεναι όμολογιαί των εις χρυσόν δανείων της 'Εθνικής Κτηματικής Τραπεζής της 'Ελλάδος 7 % διε-

(6850—6860), ενώ επί των λοιπών δανείων ή διακύμανσις ήτο μεταξύ μίας έως δύο ή και τριών μονάδων.

ΤΡΑΠΕΖΙΚΑΙ ΚΑΙ ΛΟΙΠΑΙ ΑΞΙΑΙ. Έκ των μάλλον κερδοσκοπούμενων αξιών τούτων αξιόλογον κίνησιν είχαν αι εξής, διακυμαινόμεναι ως άνωλοφθως: Τραπεζαί 'Ελλάδος (7850—7880—7860), 'Αθηνών (307—305), 'Εθνική (62100—62250), Εμπορική (497—490), Κτηματική (1665—1700—1675), και 'Εταιρεία 'Ηλεκτρ. Σιδηροδρόμων (593—607—600), Σιδ. Θεσσαλίας (930—975—965), Διπασμάτων (1535—1595—1575), Πυριτιδοποιείον (1890—1925—1900), Χημικης Βιομ. (230—223), Χρωματουργείον (843—863—861), Βέρμιον (295—345), 'Εργουργίας (314—329), Πειραιϊκών 'Επιχειρ. (362—378), 'Υφαντουργικής (1020—1060), 'Αθηνάς (198—245), Χρυσαλλίς (295—304), 'Εργοληπτική (41—38), 'Εργον (155—174), Τέκτων (91—95—92), 'Ατλας (38—36), 'Ηρακλής (1190—1230), Βασιλειάδης (495—510), 'Ενωσις (150—174), Καπνάς (875—965), Οίονπνευματοποιίας 318—328—320), Οίον (1495—1540—1530), Ζήμαι (470—465), Καπνού (116—118—117), 'Ηλεκτρικής (242—259—248), ΒΙΟ (113—116—115), Γεωργικής Βιομ. (244—240), Διαχειρ. 'Υπεργ. Προσόδων (4425—4560), Προμηθεύς (460—475), ενώ αι λοιπαί αξίαι περιεστράφησαν εις τας τιμάς του έν τη τελευταία σελίδι δημοσιευομένου Δελτίου τιμών με διακύμανσιν μεταξύ μίας έως τριών ή και τεσσάρων μονάδων.

Κυμάνθησαν, κατά την λήξασαν εβδομάδα, μεταξύ δραχμών 7.470—7.540, ένθα και έκλεισαν σήμεραν με αγοραστάς.

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ

Κατά την 4ην Αυγούστου έ. έ. ένυπηχον έν τη 'Ελευθέρα Ζώνη Θεσσαλονίκης αι εξής ποσότητες εκ των κάτωθι ειδών:

Είδος	Μετρητοίς	3 μηνών
Χρυσός καθ. σύγγα σελ.	138)1	—
'Αργυρος καθ. σύγγ. πέν.	21 7)16	—
Χαλκός	28)13)9	29)1)3
» ηλεκτρολ.	32-)1-	—
Κασσίτερος	229)1-	229-)1-
Μολύβδος	11-)1-	—
Τσίγκος	13)10-)1-	—

ΣΗΜ. ΑΙ τιμαί χρυσού και άργύρου είναι της 9ης τρέχοντος.

ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ

Κατά την 4ην Αυγούστου έ. έ. ένυπηχον έν τη 'Ελευθέρα Ζώνη Θεσσαλονίκης αι εξής ποσότητες εκ των κάτωθι ειδών:

Είδος	Μετρητοίς	3 μηνών
Χρυσός καθ. σύγγα σελ.	138)1	—
'Αργυρος καθ. σύγγ. πέν.	21 7)16	—
Χαλκός	28)13)9	29)1)3
» ηλεκτρολ.	32-)1-	—
Κασσίτερος	229)1-	229-)1-
Μολύβδος	11-)1-	—
Τσίγκος	13)10-)1-	—

ΣΗΜ. ΑΙ τιμαί χρυσού και άργύρου είναι της 9ης τρέχοντος.

ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ

Κατά την 4ην Αυγούστου έ. έ. ένυπηχον έν τη 'Ελευθέρα Ζώνη Θεσσαλονίκης αι εξής ποσότητες εκ των κάτωθι ειδών:

Είδος	Μετρητοίς	3 μηνών
Χρυσός καθ. σύγγα σελ.	138)1	—
'Αργυρος καθ. σύγγ. πέν.	21 7)16	—
Χαλκός	28)13)9	29)1)3
» ηλεκτρολ.	32-)1-	—
Κασσίτερος	229)1-	229-)1-
Μολύβδος	11-)1-	—
Τσίγκος	13)10-)1-	—

Κατά την 4ην Αυγούστου έ. έ. ένυπηχον έν τη 'Ελευθέρα Ζώνη Θεσσαλονίκης αι εξής ποσότητες εκ των κάτωθι ειδών:

Είδος	Μετρητοίς	3 μηνών
Χρυσός καθ. σύγγα σελ.	138)1	—
'Αργυρος καθ. σύγγ. πέν.	21 7)16	—
Χαλκός	28)13)9	29)1)3
» ηλεκτρολ.	32-)1-	—
Κασσίτερος	229)1-	229-)1-
Μολύβδος	11-)1-	—
Τσίγκος	13)10-)1-	—

ΣΗΜ. ΑΙ τιμαί χρυσού και άργύρου είναι της 9ης τρέχοντος.

ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ

Κατά την 4ην Αυγούστου έ. έ. ένυπηχον έν τη 'Ελευθέρα Ζώνη Θεσσαλονίκης αι εξής ποσότητες εκ των κάτωθι ειδών:

Είδος	Μετρητοίς	3 μηνών
Χρυσός καθ. σύγγα σελ.	138)1	—
'Αργυρος καθ. σύγγ. πέν.	21 7)16	—
Χαλκός	28)13)9	29)1)3
» ηλεκτρολ.	32-)1-	—
Κασσίτερος	229)1-	229-)1-
Μολύβδος	11-)1-	—
Τσίγκος	13)10-)1-	—

ΣΗΜ. ΑΙ τιμαί χρυσού και άργύρου είναι της 9ης τρέχοντος.

ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ

Κατά την 4ην Αυγούστου έ. έ. ένυπηχον έν τη 'Ελευθέρα Ζώνη Θεσσαλονίκης αι εξής ποσότητες εκ των κάτωθι ειδών:

Είδος	Μετρητοίς	3 μηνών
Χρυσός καθ. σύγγα σελ.	138)1	—
'Αργυρος καθ. σύγγ. πέν.	21 7)16	—
Χαλκός	28)13)9	29)1)3
» ηλεκτρολ.	32-)1-	—
Κασσίτερος	229)1-	229-)1-
Μολύβδος	11-)1-	—
Τσίγκος	13)10-)1-	—

ΣΗΜ. ΑΙ τιμαί χρυσού και άργύρου είναι της 9ης τρέχοντος.

ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ

Κατά την 4ην Αυγούστου έ. έ. ένυπηχον έν τη 'Ελευθέρα Ζώνη Θεσσαλονίκης αι εξής ποσότητες εκ των κάτωθι ειδών:

Είδος	Μετρητοίς	3 μηνών
Χρυσός καθ. σύγγα σελ.	138)1	—
'Αργυρος καθ. σύγγ. πέν.	21 7)16	—
Χαλκός	28)13)9	29)1)3
» ηλεκτρολ.	32-)1-	—
Κασσίτερος	229)1-	229-)1-
Μολύβδος	11-)1-	—
Τσίγκος	13)10-)1-	—

ΣΗΜ. ΑΙ τιμαί χρυσού και άργύρου είναι της 9ης τρέχοντος.

ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ

Κατά την 4ην Αυγούστου έ. έ. ένυπηχον έν τη 'Ελευθέρα Ζώνη Θεσσαλονίκης αι εξής ποσότητες εκ των κάτωθι ειδών:

Είδος	Μετρητοίς	3 μηνών
Χρυσός καθ. σύγγα σελ.	138)1	—
'Αργυρος καθ. σύγγ. πέν.	21 7)16	—
Χαλκός	28)13)9	29)1)3
» ηλεκτρολ.	32-)1-	—
Κασσίτερος	229)1-	229-)1-
Μολύβδος	11-)1-	—
Τσίγκος	13)10-)1-	—

ΣΗΜ. ΑΙ τιμαί χρυσού και άργύρου είναι της 9ης τρέχοντος.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ

ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ

Παρατηρήθη ότι κακαί γυναίκες ή έστω και μη διακριθείσαι διά την άρετήν των, είτε διότι μετενόησαν διά τόν πρότερον βίον, είτε διότι έξ αυτοψίας έπέισθησαν ότι ούδέν καλόν άπεκόμεσαν έξ αυτού, όταν έγιναν μητέρες και ήθελαν φυσικά να ίδουν εύτυχισμένα τα παιδιά των, έδιδαν εις αυτά μετά φιλοστοργίας, αλλά και αύστηρότητας, τα καλύτερα και θετικώτερα μαθήματα της άρετης.

Ίσως είναι σχετικός ό λόγος, διά τόν όποιον εις διαφόρους αστυνομικούς κλάδους θεωρούνται ως εφρήματα και έχέγγυα έπιτυχίων, οι άποδεδειγμένως μετανοήσαντες κακοποιοί.

Διατελέσας και έγώ τοιούτος ως μαθητής, κατά την πρώτην μου νεότητα, και ψήσας τό ψάρι εις τα χείλη των διδασκάλων μου, πικρώς δέ μετανοήσας, διά τας ζημίας, τας όποιας έπροξένησα εις τόν έαυτόν μου, νομίζω ότι άπέκτησα τό δικαίωμα να αναμινγύωμαι όπως δήποτε, έστω και άκροθυγώς, εις τα άφορώντα την εκπαίδευσιν, χωρίς ούτε των έξ επαγγέλματος διδασκάλων να καταπατά τα όκόπεδα, ούτε τούς συγχρόνους οικοποιούς μαθητάς να άφήσω να όλισθαίνουν εις τούς παλαιούς ιδικούς μου κατηφόρους.

Τούτων ένεκα έξήρον πρό ικανών έτών την πρωτοβουλίαν ενός άγνωστου μου, αλλά σοφωτάτου γυμνασιάρχου, ό όποιος έν τώ υπό την διεύθυνσιν του διδασκτηρίω έσχε την βαθυστόχαστον έννοιαν να ιδρύση ειδικόν μουσειόν των βιβλίων άντικειμένων πού άνεκαλύπτοντο εις τα θυλάκια των μαθητών. Τα είχαν άποκαλέσει τότε διδασκτικά όργανα, αλλά διδασκτικά διά τούς διδασκάλους, ούτινες δι' αυτών έμάνθανον ποία άνατροφή και εκπαίδευσις έδίδετο εις τούς μαθητάς των έξω του σχολείου, δηλαδή εις τα σπίτια των και εις τούς δρόμους.

Τα όσα έθησαυρίσθησαν τότε εις τό περιεργον έκείνο Μουσείον, θα είναι βέβαια πολύ όλίγα και άση-

μαντότερα από όσα θα έσουνάζεντο εις την σύγχρονον έποχήν.

Μα ειναί εύκολον να καταρτίσω έκ μνήμης πρόχειρον κατάλογον. Την κορωνίδα κατέχουν δύο στίλετα, τό έν μαυρομανίκιον και σκουριασμένο, τό έτερον κινουργές και στίλπνόν με λαιβήν έξ έλεφαντοστόυ. Προφανώς τό δεύτερον προέρχεται έκ μιμήσεως βελτιωμένης του πρώτου! Τα φαντάζομαι άμφότερα ύψωμένα άπειρητικώς εις τας χείρας μαθητών, των όποιων προσεβλήθη τό φιλότιμον... 'Αλλά τα φαντάζομαι και ως τας πρώτας βάσεις της τόσο ευεργετικής διά την κοινωνίαν μας όπλοφορίας.

Φυσικά, παρά τα στίλετα δικαιολογείται ή έν τώ Μουσείω ύπαρξις μικρών πιστολίων και ρεβόλβερ της έχάκτης ύποστάθμης, άπό έκείνα πού είναι τόσο επικίνδυνα, ιδίως εις τούς πυροβολούντας. Τα έπιθετικά όπλα είναι και άλλα, διαφόρων ειδών, σχημάτων και ποιότητων, καταλήγοντα εις την έκ σιδήρου ή χαλκού γροθιάν!

Αμφιβάλλω άν μαθητής έχρησιμοποίησε τόν άπαίσιον τούτον κεφαλοθραύστην εις βάρος συμ-μαθητού του.

Βραδύτερον όμως, άνδρούμενος, θα είχε την προπαίδειαν δι' άλλους άγώνας, ίσως μάλιστα και έκλαγικούς!

Υπό τό πρόσχημα μαχαιριδίων διά τα μολύβια των ύπάρχουν εις τό Μουσείον «κοκοροπρωήδες» σεβαστού μεγέθους. Εις τό τμήμα του καπνιστηρίου κατά δεκάδας αί πίπαι, ών μερικά μάλιστα άπρεπεστάτων σχημάτων και κατά εικοσάδας αί σιγαροθήκαι, αί πλείστοι εικονογραφημένα με γήινους άγγέλους! Εις τό τμήμα των τιμαλφών δακτυλίδια και καρφίτσαι και άλύσεις χρυσαι—παρά την αύστηράν άπογορευσιν των τοιούτων έπιδείξεων της παιδικής ή και της μητρικής μαρίας.

Υπήρχον άκόμη δύο τμήματα. Τό των χειρογράφων και τό της βιβλιοθήκης. Τό πρώτον βέβαια

φέρει άπλώς τό μειδίαμα εις τα χείλη. Είναι αί ήκιστα χρήσιμοι εις την εκπαίδευσιν πρώιμοι αισθηματικά έκδηλώσεις. 'Αντιγραφαί έκ μυθιστορικών σελίδων και σσχών ποιητών. Τό δεύτερον όμως τμήμα, τό της βιβλιοθήκης, άπαίσιον! Όλοι αί λάσπαι των δρόμων και αί άηδία των ύπνόμων εις έντυπα φυλλάδια!

Ένα άπαίσιον σύνολον ύβρεων κατά των μαθητών, των διδασκάλων, της κοινωνίας, της ποινικής δικαιοσύνης!

Εξήρομεν άλλοτε την πρωτοβουλίαν του γυμνασιάρχου έκείνου ως καρποφόρον και αξίαν μιμήσεως. 'Ηλπίσαμεν μάλιστα ότι τό κράτος θα την υιοθέτει και θα της έδιδε τό κύρος θεσμού. Τίποτε έκ τούτων δεν έγινε. 'Η ώραία πρωτοβουλία καπνός ήν και διελύθη. Ίσως μάλιστα να έθεωρήθη και άντιπαιδαγωγική.

Τό αληθές είναι ότι τό Μουσείον έκείνο ήτο σχετικώς πενιχρόν. Τα έκθέματά του σχετικώς όλίγα. Ίσως οι άρμόδιοι να έπερίμεναν περισσότερα και έπεφυλάχθησαν.

Αλλά δεν είναι άρα γε τώρα ό καιρός της επανιδρύσεως τοιούτων Μουσείων, ως θεσμού, κύρτε 'Υπουργέ της Παιδείας; Φοβείσθε ότι δεν θα άποφέρουν ικανοποιητικά αποτελέσματα αί κατασχέσεις των περιέργων έκείνων διδασκτικών όργάνων και έν ανάγκη αί αίφνιδιαστικές ένεργούμεναι έρευναι, τώρα, ότε προβλέπεται τόσο πλούσιος ό άμικτος με την βοήθειαν του κινηματογράφου, των ειδικών έντύπων, του κομμουνισμού και άκόμη της φιλολογίας των ναρκωτικών;

Ι. Μ. ΔΑΜΒΕΡΓΗΣ

Ν. Ο. ΓΙΑΒΟΠΟΥΛΟΣ

Ίατρος, 'Αφροδισιολόγος
'Οδ. Πα. θρόνου 4 (Πλατ. Μητροπόλεως)
Τηλέφωνον 26-408

«ΙΚΑΡΟΣ»,

ΚΡΙΤΙΚΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

ΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΣΥΛΛΟΓΕΣ

Ἡ μαβασία, εἶναι Σανσκριτική λέξις, μᾶς πληροφορεῖ ὁ ποιητής, ποὺ σημαίνει ὁ, τι καὶ τὸ Σολωμικὸ «στρογγυλοφύγαρη φωτοχυσία», — λέξις ποὺ μὲ τὰ τέσσαρα ἄλφα τῆς ὑποβάλλει ἕνα συναίσθημα φωτοχαρᾶς.

Αὐτὴ τῇ λέξει διάλεξε γιὰ τίτλον τῶν ποιημάτων του ὁ Φώτης Ἀγγουλές ποὺ γεννήθηκε στὰ 1911, δηλαδὴ εἶναι μόλις 23 χρονῶν. Ἀπὸ ἕνα σημείωμα ποὺ εἶναι βαλμένο στὸ μέτωπο τῆς συλλογῆς, μαθαίνουμε πὼς ὁ Φώτης Ἀγγουλές εἶναι ἀπ' τὸν Τσεσμέ τῆς Μικρουσίας, πὼς ὕστερ' ἀπ' τὴν καταστροφὴ βρέθηκε στὴ Χίο, ὅπου γιὰ νὰ ζήσει ἔκανε τὸν ψαρά στὴν ἀρχή, ἔπειτα τὸν τυπογράφου κτλ. Εἶναι ἀπόφοιτος τοῦ δημοτικοῦ σχολείου, ἀλλὰ τοῦ ἀρέσει τὸ διάβασμα καὶ οἱ στίχοι του δείχνουν ὅχι μόνο πὼς ξέρει τὴν δημοτικὴ καὶ τὰ στοιχεῖα τῆς μετρικῆς, ἀλλὰ καὶ πὼς ἔχει ἐξοικονομήσει τοὺς ποιητὰς μας, Δροσίνη, πρῶτο Παλαμᾶ, Μαλακάση, Φωτιάδη, τὸν Α. Σημηριώτη κ. ἄλ. Εἶν' ἕνας νοσταλγὸς τῆς πατρίδας του.

«Νὰ γλυκοτρεμεῖ τ' ἀσημι τ' αὐλάκι πάνω στὰ νερά — τῆς θάλασσας, νανουριστὰ τὸ κύμα νὰ πεθαίνει — ν' ἀποκοιμίζῃ ἀθέλητα μέσα στὴ βάρκα τὸν ψαρά — γιὰ τῆς αὐγῆς τὸ βόλιασμα π' ἀγρυπνιασμένος μένει.

«Κι ἀπ' τὴν ἀπέναντι στεριά, καθὼς ξανοίγεις, νὰ θωρεῖς — νὰ παιγνιδίζων τρέμοντας τὰ λιγοστὰ τὰ φῶσα — καὶ στὴν ψυχὴ σου νὰ μιλοῦν κρυφὰ, κ' ἐσὺ νὰ ἴδῃς μπόρῃς — νὰ καταλάβῃς τί σοὺ λέν στὴν ὀπτική τους γλῶσσα.

«Κι ὅπως τὰ μάγια σὲ μεθοῦν τῆς θάλασσας καὶ τ' οὐρανοῦ — καὶ στὸ μεθῶσι τῆς χαρᾶς τὸν πόνο σου ξεχνᾷς — τέτοια μὴν ὥρα νάτῃνε νὰ μὴ σοὺ πέρναγε ἀπ' τὸ νοῦ — ἡ μαῦρη σκέψις: Νὰ σκεφτῇς πὼς ζῆς γιὰ νὰ πεθάνῃς».

Ἡ φιλοσοφία του εἶναι ἀγωνιστική: Δὲν πρέπει νὰ τὰ χάνῃ κανεὶς — πρέπει νὰ ἀντιμετωπίζῃ τὴ μοῖρα του:

«Ὅσο καὶ νᾶναι ἡ μάνητα τῆς θάλασσας τρανὴ — ποτὲ δὲν πρέπει ὁ ναυαγὸς τὸ θάρρος του νὰ χάνῃ — μὰ νὰ παλεῖ ἑλπίζοντας στὸ πλοῖο ποὺ θὰ φανῇ — γιὰ νὰ τὸν φέρῃ στὸ γλυκὸ, τ' ἀπάνεμο λιμάνι.

«Ὡκεανὸς ὁ πόνος σου, ψυχὴ, μὰ τί μ' αὐτό; — πάλαιψε μὲ τὰ κύματα ὡς ὅτου ν' ἀπαυδῇσῃς — ὡς δὲ λιγὰκι τ' ἀλύγιστο τῆς μοῖρας τὸ γραφτὸ — πρέπει μπροστὰ στὸν πόνο σου καὶ σὺ νὰ μὴ λυγίσῃς».

Δὲ βρῆκα τίποτε τὸ χαρακτηριστικὸ στὴ συλλογὴ τοῦ Φ. Ἀνατολά. Ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγῇ», ὅπου ἔ-

χουν συγκεντρωθῇ ποιήματα ἐμπνευσμένα ἀπ' τὸν πόλεμο, ἐλεγειακά σονέτα ἢ βλάσφημα ἐπιγράμματα:

«Σωρὸς τὰ κράνη — καὶ τὰ τουφέκια — καὶ τὰ λουριά τους — καὶ τὰ πελέκια. — Ἀνοίξετε λάκκο βαθὺ ὡς τὴ μέση — καὶ βάλετε ὄσους θάβρουν θέσι. — Ρίχτε λιγάκι — χῶμα σὲ κεῖνο — τὸ λευκὸ χέρι — ποὺ εἶναι σὰν κρίνο — καὶ ποὺ ἔστ' ὑψώθη — κάτω νὰ δείξῃ — ποὺ σὰν ὑπῆρχεν — ἤθελε φρίξει!»...

Ἐπὶ τῇ ἀπὸ τῆς συλλογῆς τοῦ κ. Ἀνατολά:

«Ὁξω βρέχει Βουργάρα καὶ χιονίζει ψηλά. Ἐλα κάτσε στὸ τζάκι, νὰ σὲ ἴδω μὴ βολά.

Ἄναμμένα ἔχεις μάτια κι ἀναμμένη καρδιά. Σὺν τὸ ρόδι τὰ μάγουλά σου καίτε φωτιά.

Φέρ' τὴ στρογγυλὴ τούτρα πῶχει μαῦρο κρασί. Ρακὶ βάλε καὶ ροῦμι νὰ τὸ διοῦμε μαζί.

Ὁ Πάνος Σπάλας (Τρανζόσεαν Πειραιᾶς 1934) μᾶς πληροφορεῖ ὅτι ἔγραψε τὰ τραγούδια του κινημένου ἀπ' τὸν πόθο μιᾶς μελλοντικῆς συναδελφώσεως τῶν ἀνθρώπων. Θεωρεῖ ὑποχρέωσιν του νὰ πῇ πὼς δὲν κάνει κοινωνικὸ κήρυγμα. «Ὅχι γιατί ἀποκλείει τὸ κοινωνικὸ περιεχόμενο στὴν Τέχνη. Ἀλλὰ γιατί γράφει κάτι ποὺ τὸ πιστεύει, ἀφοῦ πρῶτα τὸ ἐνίσχυσε: Εἶν' ἕνας ἐπαναστάτης σοσιαλιστὴς ποὺ τὸν καλεῖ τὸ μῖσος γιὰ τὸν τύραννο — τὸν ἀστό. Ἡ συλλογὴ του εἶναι γεμάτη ἀπὸ ἐντυπώσεις στὰ πεταχτά — ἕνα εὐκόλο καὶ ρηχὸ ρεπορτάζ ἀπ' τὴν ἐργατοπολίτι.

Μία φάμπρικα σφύριξε πρώτη — Σὲ λίγο τὸ σκοπὸ τῆς πῆρε κι ἄλλη — κ' ὕστερα κι ἄλλη, κι ἄλλη, πολ- λές, ἕνα σωρὸ — Μία συναυλία παρὰ ξένων ἤχων — ἤχων βραχνῶν στριγγιλιρικών, παρὰ δόξων — ποὺ σὲ τρομάζουν ἤχων... Κ' ἐμεῖς ξεκιναίμε. Ὡρα ἔξι — Λίγο πρὶν ἢ Κατὰ μᾶς ἔψησε τοῦ κτλ. κτλ.

Ὁ κ. Σπάλας δὲν ἐμβαθύνει ἀρκετὰ στὸ θέμα του. Προχειρολογεῖ.

Γιατί νὰ γράφῃ σονέτα ὁ κ. Τάσος Βιόλας; Γιατί νὰ βιάσῃ τὴ γλῶσσα, τὴ λογική; Σ' ἄλλα στροφικὰ σχήματα θὰ ἦταν ἰσως λιγώτερο ἀτυχής... Ὅπως δὲ τῆς τέτοιοι στίχοι εἶναι ἀσφαλῶς ἀσχημοί — ἰσως μάλιστα καὶ γελοιοί:

«Μία μέρα σήκωσα χαρὰς ποτήρι — στὰ χεῖλῃ μου κ' ἐγὼ ὅπως οἱ τό- σοι — ποὺ δὲν εἶναι ἀποπαίδια. Εἶ- χα λυώσει — μόνο γι' αὐτό, καὶ κά- τω ἀπ' τὸ λιοπύρι — ἀνθία ψυχῆς καὶ ὅ, τι εἶχα σπείρει — κι ὅτι ἀπὸ χρό- νια εἶχα μεγαλώσει — μέσ' στ' ἀγρο- κῆπι τοῦ μυαλοῦ μὲ γνῶσι — ποὺ μὲ τὴ μόρφωσι — σκέψης πλαστήρι — εἶχα ἀντρίψει. Γέλοιο εἶχε χαράξει — τὰ μάγουλά μου. Ἡ πικραμένη θύρα — εἶχε ἀνοιχτῇ τῶν χεῖλιων μου (;) καὶ χόρτα — ὅ, τι τὴν κλεί- ναν — πῆγε νὰ τινάξῃ — Μὰ μόνον αὐτὸ πρόφτασε. Ἡ Μοῖρα πάλι μοῦ κάγχασε. Ἐκλείσει ἡ πόρτα...».

Ἐπὶ τῇ ἀπὸ τῆς συλλογῆς τοῦ κ. Τάσος Βιόλας παρακαλεῖται νὰ μὴ ἐναγράφῃ σονέτα. Ὅσο γιὰ ποιήματα γενικῶς, δὲν ξέρω. Γιατί ἀγνοῶ τὴν ἡλικία του.

Στὸν πρόλογο τῶν ποιημάτων του (Ἐλδωράδο 1934) ὁ κ. Νίκος Βραχί- μης μᾶς ἐξηγεῖται:

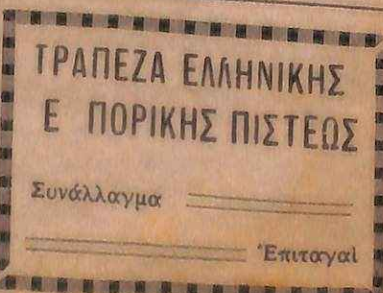
«Ἀφίνοντας τὸ θρανίον βρέθηκα μέσ' στὸ μυστήριον καὶ τὸ χάος κι' ἀλλοίμονο βουλιαγμένος σ' ἕνα γλυ- κὸ παρελθόν, πολὺ αἰώνιο γιὰ νὰ τὸ ἀρνῇθω μὲ μίαν. Κλείστηκα καλὰ στὸν ἐαυτό μου καὶ ἐξημερώνοντας ἀνάμεσα σὲ μὴ νύχτα γίνηκα ποιη- τῆς καὶ τραγουδοῦσα τὸ πάθος μου, τὴν σφοδρά μου, τὴν ἀγάπῃ μου, τὸν πόθο μου, τὰ δεινὰ μου.

Στὸ χρόνο ἐξανδραβίζοντας ὅ, τι ἔγραφα σὲ μὴ στιγμή ποὺ ἡ ψυχὴ μου ἦταν βουτηγμένη στὸν πόνο μιᾶς παλίας καὶ περασμένης εὐτυ- χίας, χαμένης καὶ λησμονημένης πιά, τὰ βρῆκα ποιήματα... Καὶ τὰ δώσα- στὸν τύπο καὶ τὰ δώσα στὰ μάτια τῶν ἀνθρώπων, σφοδρὰ μου!».

Ὁμολογουμένως ὁ ποιητὴς διά- στηκε νὰ δώσῃ στὸν τύπο τὰ πρωτό- λειά του ὅπου ὑπάρχουν ἀναμνή- σεις τῶν... Διθυράμβων τοῦ Διονύ- σου μαζί μὲ ἀφηγήσεις αὐτοῦ τοῦ εἰδους:

«Ἦταν βαρεῖα ἡ νυχτιά — κ' ἐ- μεῖς τυλιγμένοι στὰ παλτά — μ' ἕνα σωρὸ χαρτιά — εὐτυχισμένοι περ- πατοῦσαμε στὴν παγωνιά» κτλ.

ΑΡ. ΚΑΜΠΑΝΗΣ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΜΟΥΣΙΚΗΝ ΖΩΗΝ

Η ΜΕΛΟΔΡΑΜΑΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ

Τὸ καυμένο τὸ μελόδραμα! Κάθε λίγο καὶ λιγάκι γίνεται λίγος λόγος γιὰ τὴ με- λοδραματικὴ προσπάθεια, δίνονται ἐλπίδες γιὰ τὴν ἐπίλυση ὅλων τῶν μελοδραματι- κῶν ζητημάτων, ὑποσχέσεις γιὰ τὴν κρα- τικοποίησιν του κ' ὕστερα... ὅλα κοιμοῦν- ται, ὅλα ξεχνιοῦνται καὶ τὸ μελόδραμα ἀ- φίνεται χωρὶς κομμὶα στοργῆς, χωρὶς καμ- μιά φροντίδα νὰ τραβῇ τὸ μαρτυρικὸ τοῦ δράματος καὶ νὰ περιμένει... καλύτερες ἡμέ- ρες.

Καὶ ὅμως, ἡ ἀλήθεια εἶναι πὼς ὁ ἑλλη- νικὸς μελοδραματικὸς κόσμος ἦταν ἐξεί- ρος καλύτερης τύχης, τὰ στοιχεῖα τοῦ ἐλ- ληνικοῦ μελοδράματος εἶναι πραγματικά ἀπ' τὰ καλύτερα, ποὺ θὰ μπορούσε νὰ ἐ- πιθυμῇ ἕνα κράτος γιὰ νὰ τοῦ στολί- σουν ἕνα μόνιμο κάτω ἀπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ μελοδραματικοῦ συγκρότημα.

Παρ' ὅλη τὴν τελεία ἐγκατάλειψιν ἀπὸ κράτος καὶ κοινωνία, ἀγωνίζονται νὰ κρα- τήσουν ψηλά τὴ σημαία τῆς μελοδραματι- κῆς ἰδέας καὶ νὰ προχωρήσουν τὴν τέχνη τους σὲ ὅσο τὸ δυνατόν ἀνώτερο σημεῖο, ἀνώτερο πολὺ ἀπὸ τὸ μέσον ὅρο ἑνὸς σχε- τικῶς καλοῦ μελοδραματικοῦ συνόλου.

Ἔτσι καὶ τὸν τελευταῖο καιρὸ ἔδωσαν τὸ μέτρο τῆς ἀξίας τους σὲ μὴ σειρά ἀπὸ παραστάσεις, ἀπὸ τίς ποιεῖς οἱ περισσό- τερες ἦταν πραγματικά ἀξιολόγητες. Ἀ- φορμῇ στὶς τελευταῖες ἐκδηλώσεις ἔδωκε καὶ ἡ διέλευσις ἀπὸ τὴν Ἀθήνα δύο πραγ- ματικά διαλεκτῶν Ἑλλήνων τραγουδιστῶν τοῦ τενοροῦ Κ. Λάππα καὶ προπάντων τοῦ βαρυτόνου κ. Φαρδούλη. Ὁ κ. Φαρδούλης εἶναι ἕνας ὅπου τοὺς λίγους καλλιτέχνες ποὺ ἔχουμε καὶ ποὺ τιμᾶνε πραγματικά καὶ χωρὶς ὑπερβολὰς τὴν ἑλληνικὴν τέχνην στὴν ἐξηνετία.

Ἐδῶσε μὴ σείρ ἀπὸ παραστάσεις μὲ τὴν «Τόσκα», τὸ «Ριγολέττο», τὸν «Κουρέα τῆς Σεβίλλης», τὴν «Κάρμεν», ὅπου μᾶς ἔ- δωσε τὸ μέτρο τῆς μεγάλῃς του καὶ ἀδια- φιλονικητῆς ἀξίας, μαζί ὅμως μὲ τὸν κ. Φαρ- δούλη μᾶς ἔδωσαν τὸ μέτρο τῆς ἀξίας τῶν καὶ ἐντόπιων καλλιτέχνων, οἱ ὁποῖοι κυριολεκτικὰ ὑπερέβαλλαν τὸν ἐαυτό τους ὅπως ἡ κ. Ταμπάση, ὡς Τόσκα, ἡ δὲς Φα- νή Παπαδάκη ὡς Ροζίννα, ἡ δὲς Ἑλ. Νικο- λαΐδου ὡς Κάρμεν, ὁ κ. Ζηρὰς ὡς Καβα- ραντόσι, ὁ κ. Θωμάκος ὡς Κόντε Ἀλμαβί- βα, ὁ κ. Μουλάς, ὁ κ. Βλαχόπουλος κλπ.

Ἀπέδειξαν γιὰ μὴ φορά ἀκόμη τί θὰ μπο- ροῦσαν νὰ ἀποδώσουν οἱ καλλιτέχνες αὐ- τοῖ ἀν μπορούσαν νὰ δίδωνται τέτοιες φροντισμένες παραστάσεις συχνότερα καὶ μὲ πὸ ἀνετα μέσα.

Ἐκτὸς ὅμως ἀπὸ αὐτὲς τίς παραστάσεις ἐλδικῶς μὴ παράστασις τοῦ «Ριγολέττου» ποὺ ἐδόθη ἀπὸ τὰ παιδιὰ τοῦ Μελοδρα- ματικοῦ οἴμου μορεῖ νὰ πεῖ κανεὶς πὼς μᾶς ἔδωσαν τὸ μέτρο τῆς νέας γενεᾶς τῶν μελοδραματικῶν μας τραγουδιστῶν.

Ἐδόθηκε ὁ «Ριγολέττος» μὲ ἐκτελεστὲς τὸ βαρύτονο κ. Θ. Μέλλο, τὴν ἐλαφρὰ σο- πράνο δίδα Φ. Παπαναστασίου, τὸν τενο- ρο κ. Α. Μαυράκη, τὴν μέτζο δίδα Νικο- λαΐδου καὶ τοὺς μπάσους κ. κ. Στεφανίδη καὶ Μποῦρλο καὶ μαέστρο τὸν κ. Α. Ζῶρα. Ὅλα νέα χθεσινὰ παιδιὰ καὶ ὅμως μορεῖ κανεὶς νὰ πεῖ πὼς μέσα στὴν παράστασιν αὐτὴ ἦταν κλεισμένο ὅλο τὸ μέλλον τοῦ ἑλληνικοῦ μελοδράματος. Χάρμα φωνῆς καὶ μουσικότητος, χάρμα πραγματικὸ συ- νόλου.

Ὁ νέος βαρύτονος κ. Μέλλος εἶναι ἕνας ἀπὸ τοὺς ἐλάχιςτους, πραγματικὰ ἐλάχι-

στους ἀληθινὸς καλλιτέχνες ποὺ ἔχουμε. Κάτοχος ἑνὸς ὠραίου φωνητικοῦ με- τάλλου, δὲν ἀναπαύεται μόνο στὴ φωνητι- κή του δύναμιν, ἀλλὰ συνδυάζει καὶ μὴ βαθεῖα ἀπεμνήσθη, μὴ πραγματικὴ εὐ- αίσθησιν στὴν ἀπόδοσιν τοῦ μαζί μὲ ἐξαι- ρητὴ ἡθοποιία. Εἶναι — γιὰ νὰ μὴν πῶ μετὰ τὸν Ἀγγελόπουλο ὁ μόνος — ἕνας ἀπὸ τοὺς καλύτερους Ριγολέττους, ποὺ ἔχει ἡ ἑλληνικὴ μουσικὴ σκηνή.

Οἱ δίδες Φανή Παπαναστασίου καὶ Ἑλέ- νη Νικολαΐδου εἶναι τὰ δύο καμάρια τῆς μελοδραματικῆς σχολῆς τοῦ Ἑθνικοῦ Ὡ- δεῖου ἀπέδειξαν μὴ μὴ φορά ἀκόμη ὅλα τὰ θαυμαστά τοὺς φωνητικά καὶ σκηνη- κὰ προσόντα, ἡ δὲς Παπαναστασίου ἔχεν ἕνα ἀληθινὸ θρίαμβο καὶ ἡ δὲς Νικολαΐδου στὸν ἐπεισοδιακὸν ἀλλὰ τόσο χαρακτηριστι- κὸ ρόλο τῆς Μανταλένας ὑπῆρξε μοναδική ὅσο καὶ πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν στὴν Κάρμεν.

Ἐκ παραλλήλου ὁ νέος τενορος κ. Μαυρά- κης, ὡς δόκας τῆς Μάνουσας εἶναι μὴ ἀποκαλύψῃ γιὰ ὄσους ἀγαπᾶν τὸ λυρικό θέατρο, ἔχει μὴ φωνὴ ἐξαιρετικὰ λυρικοῦ τενοροῦ, ποὺ θαρρεῖ κανεὶς πὼς εἶναι «κομ- μὲν» γιὰ τὸ ρόλο αὐτό. Τραγουδῆσε ὅχι μόνο τὸ περίφημο «ὦντα ἐ μόνιμ» ἀλ- λά καὶ τὴν δυσκολώτατην ἀρίστην τῆς γ' πρά- ξεως, ποὺ συνήθως παραλείπεται, μὲ ὑπέ- ροχην τέχνης καὶ λαμπρῇ φωνητικῇ ἀπόδο- σιν, ποὺ ἐπροκάλεσε κυριολεκτικὰ τὴ φρε- νίτιδα τοῦ κοινού.

Η ΑΣΤΡΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΙ ΠΥΡΑΜΙΔΕΣ

ΕΝΑ ΝΕΟΝ ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΟΥ ΕΝ ΠΑΡΙΣΙΟΙΣ ΑΣΤΡΟΝΟΜΟΥ Κ. ΑΝΤΩΝΙΑΔΟΥ

Ὁ κ. Ε. Ἀντωνιάδης, διαπρεπὴς ἀνιπα- τριότης μας, ἀστρονόμος εἰς τὸ ἀστεροσκο- πεῖον τοῦ Μεντάν, εἶναι διεθνῶς γνωστὸς ἀπὸ μίαν σπουδαίατην μονογραφίαν του περὶ τοῦ πλανήτου Ἀφροδίτης. Ἐνα νεώτερον συγγραμμὰ του ἐπὶ τῆς «Αἰγυπτιακῆς ἀστρονομίας» ἀπα- σκαλεῖ τώρα τοὺς διεθνεῖς ἐπιστημονικοὺς κύ- κλους.

Εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν ἐπιστημῶν εἶχε τεθῇ ἀνεκὰθεν ἕνα πρόβλημα: ποῖος ὑπῆρξεν ὁ ρό- λος τῆς Αἰγυπτίου εἰς τὴν ἐξέλιξιν τῆς ἐπι- στημονικῆς γνῶσεως. Καὶ εἰδικότερον, μέχρι ποίου σημείου οἱ Αἰγύπτιοι ἐπέδρασαν ἐπὶ τῶν Ἑλλήνων μαθηματικῶν καὶ ἀστρονόμων. Κατεῖχαν πράγματι μίαν ἐσωτερικὴν ἐπιστή- μην πολὺ σπουδαιότεραν παρ' ὅτι νομιζέται καὶ ὡς πρὸς τὴν γεωμετρίαν καὶ τὴν ἀστρο- νομίαν ἡ αἰγυπτιακὴ ἐπιστῆμη ἠμπορεῖ νὰ ἀ- ποκαλυφθῇ διὰ τῶν Πυραμίδων. Αὗται εἶναι τὰ προβλήματα ποὺ ἀνέλεγε νὰ λύσῃ ὁ κ. Ἀν- τωνιάδης εἰς τὸ νέον του βιβλίον.

Διάφοροι ἀρχαῖοι ἱστοριοὶ παρεδίδοντο ὅτι ἡ γεωμετρία εἶχε γεννηθῇ εἰς τὴν Αἰγύπτου διὰ τὴν ἀναγκαίαν τῆς κομπογραφίας ἀνάγ- νας τῆς γεωργίας καὶ ὅτι εἶχε γράσῃ εἰς μέ- γαν βαθμὴν ἐξελίξεις, ἐπῆρσας δὲ τὴν ἑλλη- νικὴν ἐπιστήμην. Τούτων οὖν, νεώτεροι ἐρευν- ηταὶ θεωροῦν ὑπερβολικὴν τὴν γνώμην ταύ- την. Αἱ κομπογραφικαὶ μέθοδοι τῶν Αἰγυπτί- ων δὲν ἦσαν τόσο τέλειαι ὅσων τῶν Ἑλλή- νων καὶ τὰ δεδομένα ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἐκείνων ἦσαν συχνὰ ἀνακριδῆ. Ὅτι διὰ τοὺς Αἰγυπτί- οους ἦτο ἀπὸλύτως πρακτικὴ ἐκτῆς ἀπὸ τοὺς Ἑλ- λήνας ἐξελίχθη εἰς ἐπιστήμην.

Κατὰ τὸν κ. Ἀντωνιάδην, οἱ Ἕλληνες ὁ- φείλου εἰς τοὺς Αἰγυπτίους τὴν δεσποτικὴν ἀρίστην, τὰς πρῆξεις ἐπὶ τὸν κλάστον, τὴν ἀρχὴν τῶν γεωμετρικῶν προβῶν, τὴν λύ- σιν ἀπλουστάτων ἐξισώσεων, τὰ πρῶτα στοι- χεῖα τῆς στερεομετρίας, τὸ θεώρημα τοῦ τε-

Μαζὶ μὲ αὐτοὺς οἱ δύο νέοι μπάσοι, ὁ κ. Τ. Στεφανίδης, ποὺ ὅλο ἐξελίσσεται σὲ ἐ- ξαίρετο καλλιτέχνη, καὶ ὁ κ. Μποῦρλος, ἀ- δελφὸς τοῦ γνωστοῦ ἡθοποιοῦ, συνεπλή- ρωσαν τὸ ὠραῖο σύνολο μὲ τὴν ἀδρῆ τους φωνὴ καὶ τὴν καλὴ ἡθοποιία τους.

Ἄν σ' αὐτὰ προσθέσουμε μὴ χορωδία μὲ νέες καὶ δροσερὲς φωνὰς καλὰ μελετη- μένες, καὶ στὴ θέσιν τῆς, μὴ ὀρχήστρα ποὺ συνῶδευε πραγματικά ὑπὸ τῇ διεύθυν- σιν τοῦ κ. Α. Ζῶρα, τὸ μπαλέτο μὲ σολιστὴν τὴν κ. Ζουρούδη καὶ μερικοὺς ἄλλους ἐ- πεισοδιακοὺς ρόλους ἀρίστα κρατημένους ἀπὸ τοὺς κ. κ. Βραχόπουλο, Πρόκο, Τζού- να, μπορούμε νὰ ποῦμε πὼς ἡ παράστασις τοῦ «Ριγολέττου» ἐστάθηκε ὑπόδειγμα πραγματικῶν τῶν τι μὴ πορεῖ νὰ ἀποδώσει μὴ μελοδραματικὴ παράστασις στὴν Ἑλλάδα, ὅταν ὅλους τοὺς ρόλους τοὺς ἀποδίδουν οἱ ἀρίστοι καὶ ἐκείνοι ποὺ χρειάζονται.

Δυστυχῶς ὅμως τὸ μελόδραμα γιὰ νὰ ὀρθοποδῇ χρειάζεται χρήματα, πολὺ περισσότερα ἀπὸ ὅσα μὴ καλὴ παράστα- σιν πρόξας ἢ καὶ ὑπερέτας ἀκόμη. Γι' αὐ- τὸ οἱ καλὲς παραστάσεις εἶναι προαριμέ- νες νὰ μένουν ἐξαιρέσεις καὶ νὰ δίδωνται κάπου κάπου γιὰ νὰ μᾶς θυμίζον τὴ θὰ μπορούσε νὰ ἀποδώσῃ τὸ μελόδραμα ἀν ὑπῆρχε γι' αὐτὸ μέρος, ἔστω ἀπὸ τὴν τό- σην φροντίδα τοῦ κράτους γιὰ τὸ δράμα.

ΜΑΝ. ΚΑΛ.

τραγῶναι τῆς ὑποτιμώσεως διὰ τὸ τρίγωνον τοῦ Πλάτωνος. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀστρονομί- αν, οἱ Ἕλληνες εἶπαν ἀπὸ τοὺς Αἰγυπτίους τί εἶναι ὁ ὦντα καὶ ὅτι οἱ ἀπᾶντες ἀστέρες εἶναι διατεταγμένοι, ὅτι ὁ Σείριος εἶναι ἥλιος, ὅτι ἡ Σελήνη καὶ οἱ πλανῆται ἔχουν σχῆμα σφαίρικόν, ὅτι ἡ Σελήνη φωτίζεται ἀπὸ τὸν ἥλιον. Ἐπαθεν ἐπίσης ποὺ ὁδεύονται αἱ ἐκλείψεις, τὴν ταυτότητα τῶν ἀπᾶντων καὶ νεωτερίων ἀστέων προκειμένου περὶ τοῦ Ἑρ- μῆ καὶ τῆς Ἀφροδίτης, τὴν ἀστρονομίαν τῶν ἡλιακῶν ἀνατολῶν καὶ δύσεων τῶν ἀστέρων καὶ τὴν χρησιμοποίησιν τῶν διὰ τὸν καθορι- σμὸν τῆς διακρίσεως τοῦ ἔτους, ὅτι τὸ ἔτος ἔ- χει 365 ἡμέρας καὶ 1/4 τῆς ἡμέρας, 12 μῆνας 30 ἡμερῶν καὶ διακρίσεις ἡμερᾶς, τέλος κατὰ πάσαν πιθανότητα ὅτι ἡ γῆ εἶναι σφαίρικὴ καὶ ἀπομονωμένη εἰς τὸ διάστημα.

Ὡς πρὸς τὰς μεθόδους καὶ τὰ δογὰτα πα- ρατηρήσεως, οἱ Ἕλληνες ἐδανείσθησαν ἀπὸ τοὺς Αἰγυπτίους τὸ ὄψα τῆς στάθμης, τὸν γνώμονα, τὴν κλειψίδαν, τὸν τόπον τῆς πε- τήσεως τῆς ἀφανίσσεως διαστήτου τοῦ ἡλίου καὶ τῆς Σελήνης, τὴν χρῆσιν τῶν ἀσπληνῶν σπινθίων, τὰς ὁμάδας τῶν δεκά ἡμερῶν (δε- κάδων), μετρούμενων ἀπὸ μεσονυχτίου εἰς με- σονυχτίον.

Αἱ Πυραμίδες τῆς Αἰγύπτου ποτεῖ νὰ θεω- ρῶνται ὡς βασιλικὰ τάφοι. Ἀλλὰ οἱ τάφοι οὗτοι τὰν παλαιὰ ἐκδοκῶν ἦσαν ἀναμφισβη- τήτως ἐπὶ ἀστρονομικῶν βάσεων. Καὶ τὸ γε- γνηὸς τοῦτο, γράφει ὁ κ. Ἀντωνιάδης, πα- ραρτᾷ τὸ περισσότερον ἐνδιαφέρον ὁρατὸς τὴν μελέτην τῶν Πυραμίδων.

Ὁ ἐν μέρει ἀστρονομικὸς χαρακτὴρ τῶν πυ- ραμίδων προκύπτει ἀπὸ τὰ ἀνωτέρω γεγονό- τα: 1) Ἐξελίσσεται σχεδὸν ἀκρίβως ἐπὶ τοῦ 360ῦ παραλλήλου βορείου κλάτου. 2) Εἶναι θαυμαστὸς προσανατολισμέναι ἐπὶ τὸν σημεί- ον τοῦ ὀρθογώνου. 3) Οἱ κεκλιμένοι διάδρο-

...είναι εἰς 12 τετραγωνικοὺς ὀγ-
...στύλους ἐκ μαρμάρου, οἱ ὅποιοι

θα ήρουν δια να στηρίξουν αμερικανικόν σύστημα κατάρτισης τελείως τήν εμφάνισιν του ξενοδοχείου. Τό ξενοδοχείον περιλαμβάνει ουσιαστικώς μίαν κοινήν αθυσαν διαμονής εις τόν α' δρομον, πάντως ανεπαρκή, ελλείπον δέ 1—2 μικρότερον δια χαρτιά και μικροσυγκυβερνήσεις, εν είδει γραφείου—αυτονομήτων. Τά δωμάτια είναι πολύ καλά, εύερα, με απλήν μὲν ἀλλ' ἐν ἀρκείᾳ πρακτικῇ καὶ ἀνετον ἐπιπλοῶν, ἀλλὰ πάντως εὐπρεπιστατην, με καλὰς κλινὰς καὶ στρώματα, τρεχομένο νερό, με λουτήρας καὶ ἐν γένει εὐπαρουσίαστον. Ἐλλείπει ὅμως τὸ γούστο καὶ τὰ μάτια ὑποφέρουν ἀπὸ τοὺς διαφόρους ἀλλοιογενετικούς χρωματισμούς. Τά δωμάτια πρὸς δρασ. 160—100 ἡμερησίως καὶ ἐπὶ πλέον φόροι κλπ. Καὶ τὸ ἐστιατόριον ποὺ εὐρίσκεται: Δι' αὐτὸ πρέπει κανεὶς νὰ κινήσῃ πάλιν περιπατών, νὰ ἐξέλθῃ ἀπὸ τὸ ξενοδοχείον καὶ νὰ ὑπάγῃ εἰς ἄλλο κτίριον! Μὰ πρὸς Θεοῦ, δὲν ὑποβάλλονται εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ κρείττους τὸ σχέδιον πρὸς ἐγκρίσιν. Καὶ μάλιστα τὰ τὸν ξενοδοχειακὸν ἐγκαταστάσεων τὸν λουτροπόλεον.

Ἡ ἔθνη Τράπεζα δίδει τὰ χρήματά της χωρὶς νὰ ἐξετάσῃ ποῦ καὶ πῶς θὰ τοποθετηθῶν, χωρὶς νὰ ἐνδιαφερόμῃ τί θὰ γίνῃ, ἀπὸ ἄλλως τε ἔχει καὶ ἐξελθόν ἐπιτελεῖον μηχανικῶν καὶ ἀρχιτεκτόνων. Τὸ ἐστιατόριον συνίσταται ἀπὸ μίαν αἰθυσαν ὑπερβολικὰ μεγάλην, μονοκόμματον, ψυχρὰν τὴν ἐμφάνισιν, πλήρη καρελίων καὶ τραπέζων, περιβαλλομένην ἀπὸ πόρτες, καταλλήλως διὰ ρεύματα! Ἡ αἰτιολογία τῆς χωριστῆς αὐτῆς αἰθούσης: Ὅτι, ἐπειδὴ τὸ φαγητὸν πληρώνεται κεχωρισμένως ἀπὸ τὸ δωμάτιον τοῦ ξενοδοχείου. Ἐπρεπε νὰ ὑπάρχῃ καὶ χωριστὸν ἐστιατόριον δι' ὅλον τὸν κόσμον! Μὰ ποῖον κόσμον; Τὸν χωρικὸν τὸν εὐρισκομένον εἰς ἀπόστασιν μιάς ὥρας, τὸν σφῆρ τὸν αὐτοκινήτων ἢ τὸν λαϊκὸν οἰκημάτων; Καὶ δὲν ἦτο δυνατόν νὰ εὐρίσκεται τὸ ἐστιατόριον εἰς τὸ ξενοδοχείον καὶ ἐν συνεχείᾳ νὰ ὑπάρχῃ χωριστὴ αἰθυσαν διὰ τοὺς ἐντὸς τοῦ ξενοδοχείου; Εἰς τὰς ἐρωτήσεις αὐτὰς ἀπαντοῖται ὅτι θὰ γίνῃ νέον ξενοδοχείον πολιτείας εἰς τὴν κατάλληλον θέσιν, πληροῦν ὅλας τὰς ἐλλείψεις, τὸ δὲ νῦν ὑπάρχον ὡς καὶ τὸ ἐστιατόριον θὰ εἶναι τότε ἡ τάξως. Ἡ καλὴ ἡμέρα φαίνεται ἀπὸ τὸ πρῶν, ἡ καλὴ ἀρχὴ ἐγίνε, διὰ νὰ γίνοντὰ τὰ ἄλλα θαύματα, θὰ παραβῶν πολλὰ ἔτη καὶ ἐν τῷ μεταξὺ ἡ γῆρας τῆς νέας αὐτῆς λουτροπόλεως δὲν θὰ ἔχῃ ἐξυψωθῇ. Πάντως, τὸ φαγητὸν εἶναι ἀρκετὰ καλόν, τὸ βοῦθῆτον θαυμάσιον, τὸ λάδι ἀπαίσιον καὶ ἡ ὑπερβολὴ μετριότης. Τιμαὶ λογικαί. Πρὸ τοῦ ξενοδοχείου καὶ τοῦ ἐστιατορίου ὑπάρχει μία ὁμιλοποιήσας ὡραία πλατεία με ἀνθοπαρτά παρτέρ, με ἕνα μεγάλο στῖλον, με δύο ἡλεκτρικοὺς ἥλιους, περιβαλλόμενον ἀπὸ βράχους με τρεχομένα καὶ πολυχρόμους φωτισμένα νερά καὶ φυτὰ. Μία εὐχάριστος καὶ δροσερὰ ἐμφάνισις. Ἐκτὸς αὐτῶν ὑπάρχουν μερικὰ μικρὰ οἰκήματα ἐνοικιαζόμενα εἰς οἰκογενεῖας καὶ μερικὰ λαϊκὰ πλέον ἢ πενήκτα δωμάτια, αὐτὰ δὲ εἶναι τὰ καλαιδραῖα ἐνοικιαζόμενα πρὸς 80—30 δραχμὰς τὸ δωμάτιον ἡμερησίως.

Τώρα κινεῖται ἐν κτίριον (τὸς οἶδε ἐπὶ ποίου σχεδίου) ὅπου θὰ πίνῃ κανεὶς τὸ νερόν καὶ ὅπου με μηχανήματα θὰ γίνεταὶ τὸ μεταλλισμὸν διὰ τὴν ἐξαγωγήν καὶ πώλησιν αὐτοῦ, ὅπως τὰ εὐρωπαϊκὰ μεταλλικὰ νερά. Ἦδη ἡτοιμάσθη ἐν Ἀθήναις καὶ πρῶτον, κάτωθεν τοῦ ξενοδοχείου «ἀελαφοί» τὸ ὅποιον εὐρίσκεται παρὰ τὸν Ἅγιον Κωνσταντίνον. Κατὰ πόσον θὰ συγκρατῇ τὸ μεταλλισμὸν αὐτὸ νερό καὶ τὰς θαυμασίας ιδιότητάς του, εἶναι ἄλλο θέμα, τὸ ὅποιον ἐνδιαφέρει τοὺς εἰδικούς.

Ἐκεῖνο ποὺ λείπει εἶναι δύο ὥραϊοι μικροὶ δρόμοι ἀνθοστολισμένοι με δένδρσοιζίας, οἱ ὅποιοι νὰ ὀδηγῶν εἰς τὰς δύο εἰδὼν πηγὰς, αἱ ὁποῖαι πρέπει νὰ καλλωπισθοῦν με μπαγιάκια, σινάδας καὶ παθολογία τριγύρω, διὰ νὰ πηγαίνουν οἱ ἀσθενεῖς νὰ πίνουν νερό εἰς τὴν πηγὴν. Ὑπάρχει ἐπίσης γαλακτοκομικόν, πτηνοτροφικόν, γαμυλοτροφικόν, ὡραῖος ἐκτεταμένος λαχανόκηπος με ἑκατοντάδας νεοφυτευμένον δένδρσων, ὅπου θὰ γίνῃ συντόμος εὐχάριστος πόσιον, καὶ ἐν γένει βλέπει κανεὶς μίαν μεγίστην προστάθειαν καὶ προθυμίαν. Βλέπει χρήματα ἐξοδευόμενα καὶ δι' αὐτὸ λυσιτελεῖ, διότι δὲν ἀσπάζει καὶ δὲν ὀφείλει οἱ ἐμπειροὶ ὀδηγοί, οἱ ὅποιοι θὰ εἰδὼν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς τὴν καλὴν αὐτῶν αὐτῶν.

καὶ τὰ καλύτερα σχέδια, διὰ νὰ ἴδωμεν καὶ μίαν πραγματικὴν με τὰς νέας τεχνολογίας λουτροπόλιν. Πέρουν εἰχον μεταβῇ 5—8 ἐξ Αἰγύπτου, ἐξέτος ἀναμένοντα πλέον τὸν 40. Ἀνάλογον εἶναι καὶ ἡ γενικὴ αἰδέσις τὸν πρὸς λουτροθεραπείαν μεταβαίνοντων. Τὸ σπουδαῖον εἶναι ὅτι ἡ ἐλονοσία εἶναι ἀγνωστος καὶ ἐν γένει τὰ κουνούπια, καὶ ὅτι κατὰ Ἰούλιον καὶ Αὐγούστον, στοὺς μεγάλους καύσωνας, ὑπάρχει εὐχάριστος δροσιά. Δυστυχῶς δὲν ὑπάρχουν ἐνδιαφέροντες περίπατοι εἰς τὰ περίε, αἱ δὲ ἐκδρομαὶ εἶναι αἱ αὐταὶ τῆς Ὑπᾶτης.

—ΙΑΜΑΤΙΚΑΙ ΠΗΓΑΙ ΘΕΡΜΟΠΥΛΩΝ

Εὐρίσκονται εἰς ἀπόστασιν 16 χιλίω. ἀπὸ τῆς Λαμίας, μετὰ τῆς ὁποίας ἐπικοινωνοῦν δι' αὐτοκινήτων συγκοινωνίας, πλέον ἡ μετριωτάτων, καὶ δι' ἀγοραίων. Ἡ εἰς αὐτὰ ἀγούσα ὁδὸς εὐρίσκεται εἰς μάλλον κακὴν κατάστασιν, διέρχεται ἀπὸ τὸ ἄκρον τῆς πεδιάδος, τὸ πρὸς τὰς ἐκβολὰς τοῦ Σπερχεῖου, φθάνει εἰς τὸ πρὸς ἑξοχὸν ἱστορικὸν γεφύρι τῆς Ἀλαμᾶνας, ὅπου συνελήφθη ὁ τὸν Βανώνη μετὰ ἡρωικῆν ἀντίστασιν ὁ Ἀθανάσιος Διάκος διὰ νὰ ψυθῇ ζωντανὸς εἰς τὴν Λαμίαν. Ἀκριβῶς εἰς τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ ἔχει στηθῇ ἡ προτομὴ τοῦ Ἀθανασίου Διάκου ἐν μαρμαρῷ, ἀναγράφουσα εἰς τὴν βάσιν ἐπὶ μαρμαρίνης πλάκῃς τοὺς θαυμασίους στίχους τοῦ Παλαμά: «Τῆς Ἀλαμᾶνας... τὸ θρυλικὸν Γεφύρι τῆς Δάφνης τὴν Ἀμάραντην τὸν Λεωνίδα ἀνάστης στὸν Διάκον τὸ Θανάσιν».

Καὶ ἡ μὲν προτομὴ εἶναι φρικωδῶς ἡρωμένη με κόκκινον χρώμα, ἡ δὲ μαρμαρινὴ πλάξ με τοὺς στίχους βυαῖμένη ἀπὸ τὴν θέσιν τῆς, σπασμένη εἰς μίαν γωνίαν καὶ ριγμένη κάτω. Καὶ τοῦτο ἀπὸ πολλοῦ καιροῦ. Εἰς τὴν δικαιοδοσίαν ποῖας κοινότητος, ποῖου δήμου ἢ νομοῦ ἀνήκει τὸ σημεῖον τοῦτο τῆς ὁδοῦ; Ποῖοι εἶναι οἱ δημοδιοδασκαλοὶ, ἱερεῖς τοῦ πληροῦτος χωρίου; Ποῖος ὁ ἀστυνομικὸς σταθμάρχης τῆς περιφερείας; Ποῖα ἡ κρατικὴ ἀρχὴ ἢ ὁποία ἐντὸς ἐκτετατάτων ὁρῶν πρέπει νὰ ἐπιβάλλῃ εἰς ὅλους αὐτοὺς τὴν ἀνωτάτην κοινήν ἢ ἀμείλικαν καὶ ἐθνικὴν ἀσυνειδήσιαν; Ποῖα ἡ ἐντίκωσις περὶ τοῦ πολιτισμοῦ μας εἰς τοὺς ἔθνους ποὺ σπεύδουν νὰ ἐπισημασθοῦν τὰς Θερμοπύλας καὶ ἐρωτοῦν διὰ τὴν προτομήν; Θὰ ἔπρεπε νὰ κληθῶν μίαν Κυριακὴν οἱ χωρικοὶ τῆς περιφερείας καὶ οἱ μαθηταὶ τὸν σχολεῖον καὶ ἐν τελετῇ ν' ἀποκατασταθῇ εἰς τὴν προτέραν κατάστασιν ἡ ἀναμνηστικὴ αὐτῆς προτομή, νὰ εὐπρεπισθῇ ὁ πέριξ χώρος καὶ νὰ τοὺς διδαχθῇ ὅτι καὶ τὸ Σφύρι καὶ τὸ Ἀρεπᾶν εἰς τὴν πατρίδα του.

τιμὴ καὶ σέβεται, ὅτι σημαίνει ἐλευθερία, καὶ ὅτι ἂν ἔχουν χωρὰ καὶ σχολεῖον, τὸ χρεώστον εἰς τὰς προτομὰς αὐτάς, ποὺ περιφρονεῖν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον. Μετὰ ταῦτα ἡ ὁδὸς στρέφει ἀριστερὰ, διέρχεται ἀπὸ πηγάς τινὰς ὀνομαζομένας «Ψωρονέριαν», εἰς τὰς ὁποίας λέγεται ὅτι εὐρίσκουν ἀνακούφισιν οἱ πάσχοντες ἀπὸ ψωρίασιν, λουόμενοι εἰς τὸ ὑπαίθριον, ὅπουθεν τὸν βράχον, καὶ φθάνει εἰς τὰς δεξιὰς τῆς ὁδοῦ καὶ εἰς ἐλαχίστην ἀπόστασιν εὐρισκομένης ἐγκαταστάσεως τὸν ἱαματικὸν πηγὴν τὸν Θερμοπύλων. Αὐταὶ εὐρίσκονται εἰς τὰς ὑπορείας τοῦ δρους Καλλιδρόμου. παραφράδος τῆς Οἴτης, καὶ πληροῦν τῆς ἀβαθὺς θαλάσσης εἰς τὸ τέλος τοῦ Μαλιακοῦ Κόλπου. Ὅλον τὸ διάστημα, ἀρκετὰ μεγάλο, τὸ ἀπὸ τῆς ὁδοῦ μέχρι τῆς θαλάσσης, τὸ ὅποιον ἄλλοτε ἦτο ἐλαχίστον, πρὸς τὴν τὸσον λόγῳ τὸν συνεχὴν προσχώσασιν τὸν ἐκβολὸν τοῦ Σπερχεῖου, ὅσον καὶ τὸν διαφύρον πέριξ πηγῶν, σχηματίζει τρομερὸν ἔλος, ὅπου καθιστᾷ τὴν περιόχην αὐτὴν, εἰς ὁρισμένης μάλιστα ἐποχῆς, ἀπρόσιτον, ὡς ἐκ τοῦ κινδύνου τῆς ἐλονοσίας. Αἱ πηγὰς τὸν Θερμοπύλων εἶναι θερμῆς 33—41ο ἀπὸ ἀεστοπύλου θεοῦχοι — εἶναι θαυματουργοὶ δι' ὅλας τὰς ρευματικὰς ἐκδηλώσεις καὶ κατὰ πολλὰ ἀνώτεροι τὸν τῆς Αἰδης.

Εἰς τὸ ΠΡΟΣΕΧΕΣ: Ἡ συνέχεια.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Ἐκυκλοφόρησε τὸ Γ' τεῦχος τοῦ «Ἀρχεῖου Φιλοσοφίας καὶ Θεωρίας τῶν Ἐπιστημῶν».

Περιεχόμενα: HANS Kelsen: Ἡ κοιματικὴ δικτατορία. — JULIUS BINDER: Ἐθνικὴ πολιτεία καὶ ἡγεσία κλπ. — P. ΔΗΜΟΥ (καθ. τῆς Φιλοσοφίας εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τοῦ Havard): Ὁ ἔρωρ κατὰ Πλάτωνα. — B. ΒΕΛΛΑ (καθ. τοῦ Παν. Ἀθηνῶν): Θεὸς καὶ ἱστορία ἐν τῇ ἱσραηλτικῇ θρησκείᾳ. — Π. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ: Ἡ κοινωνιολογία ὡς ἐπιστήμη τῆς πραγματικότητος.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ἄριστα καθηγητὸς καὶ πεπειραμένος ζητεῖ θέσιν προϊσταμένου εἰς μεγάλο ἀγρόκτημα ἢ κεφαλαιοχόν πρὸς σύστασιν γεωργικῆς ἐπιχειρήσεως. Πληροφορία: Κατάστημα Σακελλαρίου, Καλαμίστου 8.

ΚΗΛΗ

Το ΥΠΕΡ ΝΕΟ ΜΠΑΡΡΕΡ ΧΩΡΙΣ ΠΕΛΟΤΕΣ ΧΩΡΙΣ ΕΛΑΣΜΑΤΑ

Εἶνε ὁ μόνος κηλεπίδεσμος εἰς ὅλον τὸν κόσμον ποὺ συγκρατεῖ ὅλας τὰς κήλας, καὶ τὰς πλέον ὀγκώδεις, καὶ δύναται ὁ πάσχων νὰ ἐργάζεται καὶ περιπατῇ χωρὶς ἐνόλησιν, ὡς ἄνθρωπος ἐντελὸς ὕγινης. Τὸ νέον αὐτὸ σύστημα τοῦ ἱατροῦ Μπαρρέρ τὸν Παρισίων συνιστάται ἀπὸ τοὺς ἱατροὺς ὅλης τῆς Εὐρώπης. Δοκιμαὶ δορεῖν παρ' εἰδικῶν Τεχνικῶν εἰς τὸ:

ΦΑΡΜΑΚΕΙΟΝ Π. ΜΠΑΚΑΚΟΥ

ΟΜΟΝΟΙΑ — ΑΘΗΝΑΙ

Γεν. Ἀναιρ. τοῦ Οἴκου ΜΠΑΡΡΕΡ δι' ὅλην τὴν Ἑλλάδα.

Ἐπίσης ΖΩΝΑΙ εἰδικὰ διὰ ΠΤΩΣΙΝ ΣΤΟΜΑΧΟΥ, ΣΠΛΑΓΧΝΩΝ, ΝΕΦΡΩΝ, ΜΕΤΕΓΧΕΙΡΗΤΙΚΑΙ, ΠΑΧΥΣΑΡΚΙΑΣ, ΕΓΚΥΜΟΣΥΝΗΣ κλπ.

ΚΑΛΤΕΕΣ ἑλαστικὲς διὰ ΦΛΕΒΙΤΙΔΑ, ἐπιδέσμους ΒΕΛΩΝ, ΙΔΕΑΛ κλπ.

ΖΗΤΗΣΑΤΕ ΒΙΒΛΙΑΡΙΑ εἰκονογραφημένα με χρήσιμους ὁδηγίους περὶ κήλης ἐπὶ ἀποστολῇ 10 δραχ. ἢ εἰς γραμματόσημα. Μία δοκιμὴ θὰ σᾶς πείσῃ.

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΛΙΠΑΣΜΑΤΩΝ

Μετοχικὸν κεφάλαιον

Δραχμ. 30.000.000

Ἀποθεματ. Τακτ. καὶ Ἐκτακτὸν Δρ. 120.496.030.25

Τηλ. Διεύθυνσις ΟΣΕΑΛ

Ἀθήνας Πειραιᾶ

Ἔδρα ἐν Ἀθήναις Κοραΐ 1

Ἐμπορικὴ Διεύθυνσις καὶ Ἐργασταῖα ἐν Πειραιᾷ (Δραπετσώνα)

ΧΗΜΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

ΑΝΟΡΓΑΝΑ ΟΣΕΑ

(Θεικόν, Ὑδροχλωρικόν, Νιτρικόν, Θειωδές, Ἀνυδρὸν).

ΘΕΙΤΙΚΟΣ ΣΙΔΗΡΟΣ

ΘΕΙΤΙΚΟΝ ΝΑΤΡΙΟΝ

ΦΘΟΡΙΟΠΗΡΙΤΙΚΟΝ ΝΑΤΡΙΟΝ

ΖΩΤΙΚΟΣ ΑΝΘΡΑΞ

ΓΑΡΓΑΛΟΣ

ΧΗΜΙΚΑ ΛΙΠΑΣΜΑΤΑ

Ἀπλὰ καὶ σύνθετα

ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΦΑΡΜΑΚΑ

Ἐντομοκτόνα καὶ Παρασιτοκτόνα.

(Θεικὸς Χαλκός, Περσπορίνη, Θειοχλωκίνη, Μελλογίνη, Δαυλιτίνη, Πατρελαιόσπιν, Θειοσβέστιον, Νικοτινόβια, Ἀρσενικόβια, Διθειοβας Ἀνθραξ, Φθοριοπυριτικὸν Νάτριον).

ΥΨΟΛΟΥΡΓΕΙΟΝ

Φιλαί παντὸς εἶδους.

Δαμιζάναι πλεκταί.

Υαλοπίνακες κοινοὶ (Τζάμια).

Υαλοπίνακες Μάτ.

Υαλοπίνακες Διαμάντε.

Υαλινὰ οἰκιακῆς χρήσεως.

Διάφορα Καλλιτεχνικά.

Υαλινὰ εἴδη οἰκοδομῆς.

(Τοσέλα, Κέρατοι, Φωταγωγοί).

ΜΕΤΑΛΛΕΙΑ

ΣΙΔΗΡΟΠΗΡΙΤΑΙ

Κασσάνδρας

Ερμιόνης

ΛΙΓΝΙΤΑΙ

Ὁρωπὸς

Κορώνης

Ἀντιπρόσωποι καὶ Πράκτορες ἀπανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος

ΒΑΛΕΡΙΟΣ ΜΑΡΣΕΛΟΣ

ΕΙΔΙΚΟΣ ΑΦΡΟΔΙΣΙΟΛΟΓΟΣ

Ἐταῖρος τῆς Διεθνούς Οὐρολογικῆς Ἐταιρίας

Μέλος τῆς Γερμανικῆς Ἐταιρίας Οὐρολογίας

Τ. Ε. βοήθος τοῦ καθηγητοῦ Joseph ἐν τῇ Πανεπιστημίᾳ τοῦ Βερολίνου.

Εἰδικὴ ἐφαρμογὴ Ἐνδοθερμογονίας (Diathermie).

ΔΕΧΕΤΑΙ ΕΝ ΤΗ ΚΛΙΝΙΚῇ ΤΟΥ

Λυκαβηττοῦ—Ἀλ. Σούτσου 21.—Τηλέφωνον 20.660

ΑΝΑΡΡΩΤΗΡΙΟΝ ΜΕΛΙΣΣΙΩΝ ΑΜΑΡΟΥΣΙΩΝ

ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΠΝΕΥΜΟΝΙΚΩΝ ΝΟΣΗΜΑΤΩΝ

Διευθυντῆς Ἱατρὸς ΕΛΕΥΘ. Γ. ΣΚΟΡΔΑΜΒΕΚΗΣ

Κεντρικὴ Θέρμανσις. Τιμαὶ συγκαταθεταί.

Πληροφορία Σαρπτόλου 4 (Πάροδος Ἡρακλείου. Δεξιὰ πλευρὰ Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου) 4—6 μ.μ. (Τηλ. 25-535).

Ἰδιωτικὴ ἡλεκτρικὴ ἐγκατάστασις

ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΑΚΤΙΝΩΝ

ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ Ο "TITAN" ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Κεφάλαια 3.000.000

Διεύθυνσις ἐν Ἀθήναις 62ος Σταθίον Τηλέφωνον 125

Γραφεῖα φορτώσεων ἐν Πειραιᾷ. Τηλέφωνον ἀριθμὸς 42 π.

Ἐργασταῖον ἐν Ἐλευσίνῃ. Τηλέφωνον ἀριθμὸς 365.

Τηλεγραφ. «TITAN» Ἀθήνας

Τσιμέντα «TITAN» τύπου PORTLAND (Ciment Artificial Portland) ἀνταποκρινόμενα εἰς τοὺς αὐστηροτέρους κανονισμοὺς τὸν πεπολιτισμένον Κρατῶν δι' ἔργα ἐκ μετὸν πάσης φύσεως. Μπετόν ἄρμε λιμενικά, πλακοποιᾶ, ἐπιστρώσεις ὁδῶν, κατασκευὴ πλίνθων τοῦβλων καὶ ὀγκολίθων (ὀγκονάρια) πρέκια κλπ.

Τσιμέντο «ΚΥΚΛΩΣ». Εἰδικὴ κόνια κατὰλλήλως διὰ τὴν παρασκευὴν ὕ-

δραυλικῶν ἀμμοκονιασμάτων δι' οἰκοδομὰς, ἀντικαθιστώσα με πλείστα ὅσα προτερήματα τὰ ἀμμοκονιάσματα τῆς ἀσβέστου.

Πολὺ ταχύτερα πῆξις. Ἀσυγκρίτως μεγαλύτερα ἄντοχή, ὅθεν: Ταχύτης ἐκτελέσεως. Σημαντικὴ ἐλάττωσις τοῦ πάχους τὸν τοίχων ἥτοι: Κέρδος εἰς χρησίμωτον χώρον καὶ οἰκονομία εἰς ἐργατικά καὶ ὄγκον λιθοδομῆς. Συνιστάται ἰδιαιτέρως δι' ἔργα λιμενικά.

ΚΥΝΗΓΟΙ

Προτιμᾶτε κώλυκας, φυσίγγια, καψύλια, πυριτιδα ἄκωνον (IDEAL) καὶ μαύρην, σκάγια, κατασκευῆς Ἐταιρίας Ἑλληνικοῦ Πυριτιδοποιεῖου καὶ Καλυκοποιεῖου.

Διακριτικὰ κώλυκων τὰ γράμματα ΣΗΡC ἐπὶ τοῦ πυθμενίου.

Μόνον τὰ παρὰ τῆς Ἐταιρίας γεμισμένα πλήρη φυσίγγια κυνηγίου φέρουσιν ἐπὶ τοῦ πυθμενίου τὴν λέξιν IDEAL.

Πωλοῦνται εἰς ὅλα τὰ καταστήματα εἰδῶν κυνηγίου καὶ εἰς τὸ Πρατήριον τῆς Ἐταιρίας ὁδὸς Σοφοκλέους 5. Ἐπεὶ Θεοφιλάτου, ἀριθ. 12. Τηλέφ. 23—201.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΣΦΑΛΕΙΑ - ΤΑΧΥΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΤΙΜΑΙ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ ΑΞΙΩΝ 10-16)8)34

(Εκ του επίσημου Δελτίου του Χρηματιστηρίου Ἀθηνῶν)

ΤΙΤΛΟΙ	Παρασκ.	Σάββατ.	Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη	ΤΙΤΛΟΙ	Παρασκ.	Σάββατ.	Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη
ΟΜΟΛΟΓΙΑΙ							Παιρ. Ἐπιχειρ.	373,	368,	367,	370,		378,
I. Ἐθν. Δαν.							Ὑφαντουργικῆς	1020,	—	—	—		1060,
α) εἰς χρυσόν							Ἀθηναίς	198,	—	205,	215,		245,
1881 120 ἑκατ.	3525,	3500,	—	—	—	3520,	Ναθαναήλ	860,	—	—	—		245,
1884 170 ἑκατ.	3525,	3500,	—	—	—	3520,	Χρυσάλλης	299,	298,	296,	301,		304,
1887 Μονοπωλ.	2740,	—	—	—	—	—	Οἰκοδομικὰ	—	—	—	—		—
1889 Πάγιον	2690,	—	—	—	—	—	Ἐργοληπτικῇ	41,	—	—	39,		38,
1890 Λαρίσης	3125,	—	—	—	—	3425,	Ἔργον	153,	—	155,	162,		174,
1893 Κεφαλαίωσ	3400,	—	—	—	—	—	«ΕΡ—ΘΑ»	780,	—	—	—		—
1898 Ἠγγυημέν.	80000,	—	—	—	—	—	Καθαμπέλης	30	—	—	—		—
1902 Σιδηροδρ.	2725,	—	—	—	—	—	Κέκροφ	210,	—	—	—		—
1907 Ἀμύντης	710,	700,	—	—	—	—	Πρώτη Θε)νίκης	220,	—	—	—		—
1910 110 ἑκατ.	2525,	—	—	—	—	—	«Τέκτων»	95,	—	95,	91,		92,
1914 500 ἑκατ.	3400,	3400,	—	—	—	—	«Ἀτλας»	36,	—	—	—		—
1924 Προσφ. £	4235,	4240,	—	—	—	4230,	«Ὁρακλῆς»	1195,	—	1200,	1220,		1230,
1924 Προσφ. \$	20000,	—	—	—	—	—	«Κυλάωφ»	80,	—	—	—		—
1925 Ὑδρεύσεως	53100,	52700,	52700,	53000,	—	—	«Τιτάν»	3200,	—	—	—		—
1928 Σταθερ. £	3650,	—	—	—	—	—	Μεταλλευτ.	—	—	—	—		—
1928 Σταθερ. \$	18500,	—	—	—	—	—	Ἀλιβερίου	9,	—	7,	—		—
1928 Παραγωγ.	3950,	—	—	—	—	—	Ἐπιχ. κοιναί	45,	44,	—	—		—
1893 Μοναστηρ.	3025,	—	—	—	—	—	» προνομ.	105,	—	—	—		—
1931 Παραγωγ.	3610,	—	—	—	—	—	Οἰκοπενητικὰ	—	—	—	—		—
β) εἰς τραπεζ.							«Ἐνωσις»	152,	151,	—	160,		174,
1898 Ἐνοποιήσ.	47,	—	—	—	—	46,	«Καμπάς»	875,	900,	990,	910,		965,
1900 Σιδ. Μελλ.	52,	—	—	—	—	—	Οἰκονομικοποπ.	325,	323,	318,	320,		320,
1906 Ναυτ. Χορ.	33,	—	—	—	—	—	Οἶνων	1500,	1515,	1515,	1530,		—
1917 Ἐπιτάξεως	53,	—	—	—	—	—	Διάφορα	—	—	—	—		—
1918 75 ἑκατομ.	52,	—	—	—	—	—	Ὑπεργ. Προσδ.	4560,	—	—	—		—
Ἀπαλλοτριώσ.	62,50	—	62,50	62,75	—	62,50	«Ἐλλοῦλ»	72,	—	—	—		—
1926 Ἐντ.Γραμ.	65,25	—	65,25	—	—	—	«Σκερής»	70,	—	—	—		—
1927 Ἑλλ. ὅπλη.	336,50	329,	328,	330,	—	331,	«Βασιλειάδης»	500,	—	495,	510,		—
Ἀνταλλάξ. 8 %	682,	684,	683,	685,	—	686,50	«Ἐστία»	650,	—	—	—		—
» 6 %	675,	—	679,	682,	—	—	«Εὐρώπας»	150,	—	—	—		—
1923 Μεταναστ.	263,	264,	263,	263,	—	264,	Κυλινδρ. Ἀττιν.	238,	—	—	—		—
1929 Πολεμοπ.	54,25	54,50	54,25	54,25	—	54,50	Ζῆλαι Ἀρτοπ.	470,	—	—	—		465,
1925 «Τέκτονος»	80,	—	—	—	—	—	Ἀλάτος	8,	—	—	—		—
1931 Ἀγροτικῆς	524,	—	525,	—	—	—	Κονσερβῶν	250,	—	—	—		—
γ) Λαχειοφ.							Βιομηχ. Καπνοῦ	118,	116,	—	117,		117,
1885 Πατριωτικ.	4,	—	—	—	—	—	Ἀεροφόρος	10000,	—	—	—		—
1920 300 ἑκατ.	122,	—	—	121,25	—	—	Ἠλεκτρικῆς	255,	247,	242,	246,		248,
1922 Ἀναγκαστ.	66,25	66,25	66,	65,75	—	66,	» (Ἐπικαρπίας)	29,	—	—	—		—
1926 Ἀναγκαστ.	60,75	61,	61,	61,25	—	60,75	Παγ. Πατησίων	90,	—	—	—		—
II. Τραπεζ.-Ἐτ.							Ψυχτεία Θε)νίκης	260,	—	—	—		—
1925 £ 1.800.000	6850,	—	6860,	—	—	—	» Πειραιῶς	149,	—	—	—		—
1904 Ἐθν. Τρ.	97,	—	—	—	—	—	«Εὐμῆς»	345,	—	—	—		—
1912 » »	90,	—	—	—	—	—	«Β.Ι.Ο.»	115,	115,	113,	113,		115,
1925 Κτημ.Πιστ.	808,	—	808,50	—	—	308,	Γεωργ. Βιομηχ.	240,	—	—	—		—
1926 » »	300,50	—	—	—	—	299,	Αἰτωκ. «Ἀθηνᾶ»	30,	—	—	—		—
1912 «ΣΠΑΠ»	3000,	—	—	—	—	—	Γενικ. ἀποθηκῶν	460,	—	—	—		—
1931 Λιπασμ.	8800,	—	—	—	—	—	«Ἐνναίτας»	360,	—	—	—		—
ΜΕΤΟΧΑΙ							» (Ἴδρ. Τίτλοι)	40,	—	—	—		—
Τραπεζικὰ							«Προμηθεὺς»	460,	470,	—	473,		475,
Ἑλλάδος	7880,	7850,	7860,	—	—	7860,	ΤΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΑ ΕΝ ἈΘΗΝΑΙΣ						
Ἀθηνῶν	207,	—	—	905,	—	305,	ΤΙΜΑΙ ἈΡΘΡΩΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ 10-16)8)1934						
Ἐθνικῆς	62100,	62100,	—	62250,	—	62250,	ΠΑΡ.	ΣΑΒΒ.	ΔΕΥΤ.	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡ.	ΠΕΜΠ.	
Ἐμπ. Πιστεως	127	—	—	—	—	—	Λογδίνον	530,	—	—	531,		—
Ἐμπορ. Τραπεζ.	496,	490,	—	—	—	—	Νέα Ὑόρκη	104,	—	103,50	—		—
Καραβασίλη	2150,	—	—	—	—	—	Παρίσιοι	8,36	—	—	—		—
Κτηματικῆς	1710,	—	—	1665,	—	1675,	Ζυρίχη	84,45	—	—	—		—
Λαϊκῆς	6500,	—	—	—	—	—	Μιλάνον	9,02	—	—	—		—
Λακωνίας	76,	—	—	—	—	—	Ἀμπελόδομον	71,35	—	—	71,40		71,45
Πειραιῶς	215,	—	—	—	—	—	Στοχόκλημ	27,25	—	—	—		27,30
Χίου	220,	—	—	—	—	—	Βρυξέλλαι	4,93	—	—	—		—
Σιδηροδρ.							Βουκουρεστίον	1,	—	—	—		—
Ἠλεκτρ. Σιδηρ.	595,	605,	605,	605,	600,	600,	Βερολίνον	40,	—	—	—		—
Θεσσαλίας	960,	950,	960,	950,	960,	960,	Παρίσι	4,37	4,36	—	—		—
«ΣΠΑΠ»	182,	—	—	—	—	—	Κων)πολεις	86,50	—	—	—		—
Ἀτμοπλοικὰ							Βελιγράδιον	2,26	—	—	—		—
Ἐθν. Ἀτμοπλ.	200,	—	—	—	—	—	Σόφια	1,40	—	—	—		—
Διῶρ. Κορίνθου	300,	—	—	—	—	—	ΤΙΜΑΙ ΚΑΗΡΙΤΙΚ						
«Κορινθόδεσλος»	80,	—	—	—	—	—	Παρίσιοι	6,84	—	—	—		—
«Μιχαλινδὸς»	840,	—	—	—	—	—	Βερολίνον	40,	—	—	—		—
Βιομηχανικὰ							Παρίσι	4,36	4,40	—	—		—
«ΑΒΕΑ»	208,	—	—	—	—	—	Ζυρίχη	84,40	—	—	—		—
«Αἰόλος»	860,	—	—	—	—	—	Βρυξέλλαι	1,92	—	—	—		—
Λιπασμάτων	1575,	1555,	1560,	1570,	1575,	1575,	Ἐπεξηγήσεις: Ἡ χρονία (—) δηλοῖ δι' οὐδέναι πράξις, οὐδὲν προσφορά ἢ ὑπερπληρωμὴ ἐπὶ τῆς ἀνταποδοτικῆς.						
Πολ. Ἀθηνᾶ	500,	—	—	1900,	—	—							
Περιτοδοποιεῖον	1925,	—	—	—	—	—							
Χημ. Βιομηχ.	280,	280,	226,	—	—	228,							
Χωροταουρ.	861,	846,	850,	856,	—	861,							
«Βαμβακ»	190,	—	—	—	—	—							
«Βέριτον»	295,	—	297,	305,	—	345,							
Ἐλαιουργ. Λεβ.	160,	—	—	—	—	—							
«Εὐρώπ»	10,	—	—	—	—	—							
Ἐργουρίας	817,	800,	825,	828,	—	829,							